

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

МАКСИМЕНКО Віта Василівна

(студентка групи ЗЕП-22-М)

5-2.2
19.12.2023

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ОРГАНІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
БАНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «Економіка»)

Допущено до захисту
протокол № 14
від 11 грудня 2023 р.
завідувач кафедри фінансів
та цифрової економіки,
д.е.н., проф. Н.Г. Виговська

(підпис)

Науковий керівник

к.е.н., доц. Обіход С.В.

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент

к.е.н., доцент В.Карпачук
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

(підпис)

Житомир, 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Максименко В.В. Організація матеріально-технічного забезпечення банку в умовах цифрової трансформації – Рукопис.

Кваліфікаційна робота представлена на здобуття освітнього ступеня «магістр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2023.

Дослідження присвячено вивченню теоретичних основ організації матеріально-технічного забезпечення банку в умовах цифровізації бізнес-процесів. Розглянуто принципи організації та вплив зовнішніх факторів на процес матеріально-технічного забезпечення сучасного банку. Розглянуто приклади матеріально-технічного забезпечення підприємств та організацій різних видів діяльності, ідентифіковано особливості удосконалення процесу матеріально-технічного забезпечення банку. Уточнено переваги і недоліки матеріально-технічного забезпечення в умовах цифрової трансформації економіки.

На підставі проведеного аналізу діяльності АТ «Райффайзен банк» визначено особливості її матеріально-технічного забезпечення. Запропоновано використання інноваційних технологій в діяльності банку як складової матеріально-технічного забезпечення з метою покращення обслуговування клієнтів.

Ключові слова: матеріально-технічне забезпечення, цифрова трансформація (цифровізація), цифрова економіка, інноваційні технології.

ABSTRACT

Maksymenko V.V. Organization of material and technical support of the bank in conditions of digital transformation - Manuscript.

The qualification work is presented for obtaining the master's degree in the field of knowledge 05 "Social and behavioral sciences" specialty 051 "Economics". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2023.

The study is devoted to the study of the theoretical foundations of the organization

of material and technical support of the bank in the conditions of digitalization of business processes. The principles of organization and the influence of external factors on the process of material and technical support of a modern bank are considered. Examples of material and technical support of enterprises and organizations of various types of activity are considered, features of improving the process of material and technical support of the bank are identified. The advantages and disadvantages of material and technical support in the conditions of digital transformation of the economy are specified.

On the basis of the conducted analysis of JSC Raiffeisen Bank's activities, the specifics of its material and technical support were determined. It is proposed to use innovative technologies in the bank's activities as a component of material and technical support in order to improve customer service.

Keywords: material and technical support, digital transformation (digitalization), digital economy, innovative technologies.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
1.1 Сутність та визначення матеріально-технічного забезпечення	9
1.2 Інноваційні технології та основні аспекти матеріально-технічного забезпечення в банківській сфері	14
1.3 Інструменти для забезпечення діджитал розвитку банку	21
Висновки до Розділу 1	24
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК» ЗА НАПРЯМКОМ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	25
2.1 Загальні тенденції розвитку галузі	25
2.2 Історія АТ «Райффайзен банк» та його організаційно-економічна характеристика	30
2.3. Фінансовий аналіз діяльності та оцінка структури майна банку	44
2.4. Особливості матеріально-технічного забезпечення банку	74
Висновки до Розділу 2	87
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКУ НА ОСНОВІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	88
3.1 Виявлення проблем та основні напрямки удосконалення матеріально-технічного забезпечення банку	88
3.2. Удосконалення організації матеріально-технічного забезпечення АТ «Райффайзен банк»	95
3.3. Обґрунтування використання цифрових технологій в розвитку діяльності АТ «Райффайзен банк»	100
Висновки до розділу 3	105
ВИСНОВКИ	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	108
ДОДАТКИ.....	112

ВСТУП

Те, що десять років тому здавалося неможливим, сьогодні є складовою життя кожної сфери господарювання, кожної сфери діяльності людини: це розвиток цифрових технологій, це написання програмного забезпечення, яке може передбачити та прорахувати кожний клік користувача, це дистанційні канали надання послуг, це віддалена робота, це розвиток онлайн платформ для торгівлі та надання послуг, це розвиток штучного інтелекту, це розвиток соціальних мереж, які стали не тільки методом спілкування а й рекламною платформою і пошуковою системою нових клієнтів, продовольчою системою і нішою для комунікації з висвітленням особистого контенту та контенту компанії в якій ти працюєш, що є додатковим ресурсом для просування цінностей та значущості роботодавця.

Одним з основних пріоритетів нашого часу є впровадження цифрових технологій в економіку, бізнес та суспільне життя України.

Таким чином, для тих, хто прагне досягти успіху у своїй кар'єрі, важливо мати глибоке розуміння принципів розвитку цифрової економіки. Серед ключових навичок, які слід освоїти, - використання передових методів управління основними бізнес-процесами, володіння програмними продуктами для ефективного ведення бізнесу в віртуальному (цифровому) середовищі, а також розуміння всіх аспектів підприємницької діяльності в умовах стрімкого росту інформаційних технологій та нестабільності економічного середовища. Найяскравішим прикладом цифрової трансформації є банк, як фінансова установа з великим спектром надання послуг і як ІТ-компанія, яка розвивається та рухається одним кроком з розвитком цифрових технологій.

Метою дослідження кваліфікаційної магістерської роботи є дослідження організації матеріально-технічного забезпечення банківської установи та обґрунтування заходів її удосконалення в умовах цифрової трансформації економіки.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- ознайомитися з теоретичними аспектами організації матеріально-

технічного забезпечення банківської установи;

- визначити роль і значення матеріально-технічного забезпечення в системі управління банківської установи;
- ознайомитися з методами визначення потреб підприємства в матеріально-технічних ресурсах;
- провести аналіз організації матеріально-технічного забезпечення підприємства та дати оцінку ефективності використання основних засобів;
- оцінити систему управління матеріально-технічним забезпеченням та ефективність діяльності служби матеріально-технічного забезпечення;
- запропонувати напрями удосконалення організації матеріально-технічного забезпечення банківської установи.

Об'єктом дослідження є процес організації матеріально-технічного забезпечення банківської установи.

Предметом дослідження є матеріально-технічне забезпечення банку в умовах цифрової трансформації на прикладі АТ «Райффайзен банк».

Методологічною основою роботи є такі методи, як: наукового пізнання, аналізу; синтезу; метод логічного узагальнення результатів дослідження, системний підхід.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові документи, монографічна література, періодичні видання, інтернет ресурси, матеріали діяльності АТ «Райффайзен банк». Джерелом отримання необхідної інформації є консолідована звітність керівництва АТ «Райффайзен банк», що розміщена на основному сайті raiffeisen.ua за період з 2017 по 2022рр.; Консолідований звіт про управління Національного банку України за 2022р., Положення АТ «Райффайзен банк» про департамент розвитку нерухомості та управління внутрішньобанківськими послугами за період 2015р. та 2020р.

Наукова новизна полягає у визначенні основних завдань та критеріїв організації матеріально-технічного забезпечення банківської установи на основі вивчення матеріалів. Визначено використання інноваційних технологій та їх значущість у діяльності банку. Надано рекомендації щодо зменшення запасів та

вживаної техніки в складських приміщеннях банку; підвищення безпеки співробітників на основі використання сучасних ІТ-технологій. Запропоновано процес утилізації пластику за допомогою сміттєпереробних заводів та пунктів збору виробів з пластику.

Практичне значення одержаних результатів відповідно проведеного дослідження полягає в різносторонньому вивченні банківської діяльності в частині матеріально-технічного забезпечення, обґрунтування важливості використання діджитальних ресурсів та інноваційних технологій у веденні та розвитку банківського бізнесу.

Апробація результатів дослідження. Результати магістерського дослідження обговорювалися на науково-практичних конференціях, а саме: III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (3-4 листопада 2022 р., м. Житомир), Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвячена Дню науки (15–19 травня 2023 року, м. Житомир) та IV Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (9-10 листопада 2023 р., м. Житомир).

Публікації. Результати магістерського дослідження опубліковані у наступних збірниках тез науково-практичних конференцій:

Максименко В.В. Вплив сприйняття діджитал-технологій на соціально-економічний розвиток. Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу: тези виступів III Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Житомирська політехніка, 2022. С. 134.

Максименко В.В. Обґрунтування соціального проєкту з розвитку цифрових навичок в суспільстві. Тези Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки. Житомир : «Житомирська політехніка», 2023. С.319-320.

Максименко В.В. Основні напрямки матеріально-технічного забезпечення банку в умовах цифрової трансформації. Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу: тези виступів IV Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. С. 164-165.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг роботи налічує 130 сторінки друкованого тексту, у тому числі: 18 таблиць, 20 рисунків; список використаних джерел – 54 найменувань на 7 сторінках; 13 додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1.1 Сутність та визначення матеріально-технічного забезпечення

Правильна організація матеріально-технічного забезпечення підприємства є дуже важливим аспектом діяльності. Адже ефективність роботи будь-якого підприємства значною мірою визначається повнотою, комплектністю, своєчасністю отримання від постачальників матеріально технічних ресурсів необхідного асортименту та якості. Матеріально-технічне забезпечення – це процес в якому складається пропорція між попитом і пропозицією. Становить процес забезпечення підприємства всіма необхідними матеріалами та послугами, які необхідні для безперебійного функціонування бізнесу.

Розвиток матеріально-технічного забезпечення як науки розпочався з 60-х років XX століття та має три основні етапи розвитку: 60-70-ті роки XX століття – існування директивної економіки передбачало наявність централізованого розподілу матеріальних ресурсів. Підприємства не мали вільного вибору постачальника, можливість брати участь у цінах постачальників, не мали можливості самостійно встановлювати ділові зв'язки.

80-90-ті роки XX століття – характеризується перебудовою економіки, роздержавленням, приватизацією та створенням об'єктів малого бізнесу. Підприємства стають самостійними до вибору постачальників сировини та матеріалів. Є можливим встановлення довготривалих зв'язків з вітчизняними виробниками та закордонними. З кінця 90-х років XX-століття і по сьогодні – виражені зміни в економіці, ринок перебудовує напрямки орієнтації від продавця до покупця, у зв'язку з чим зростає конкуренція, насиченість товарними запасами, що призводить до нераціонального використання та підвищення цін на транспортування та зберігання. Тобто на цьому етапі стало зрозуміло, що потрібно посилити координацію та контроль організації виробництва, збуту, закупівель,

зберігання транспортування, як єдиного матеріального потоку.

Кругообіг матеріальних ресурсів можна зобразити наступним чином:

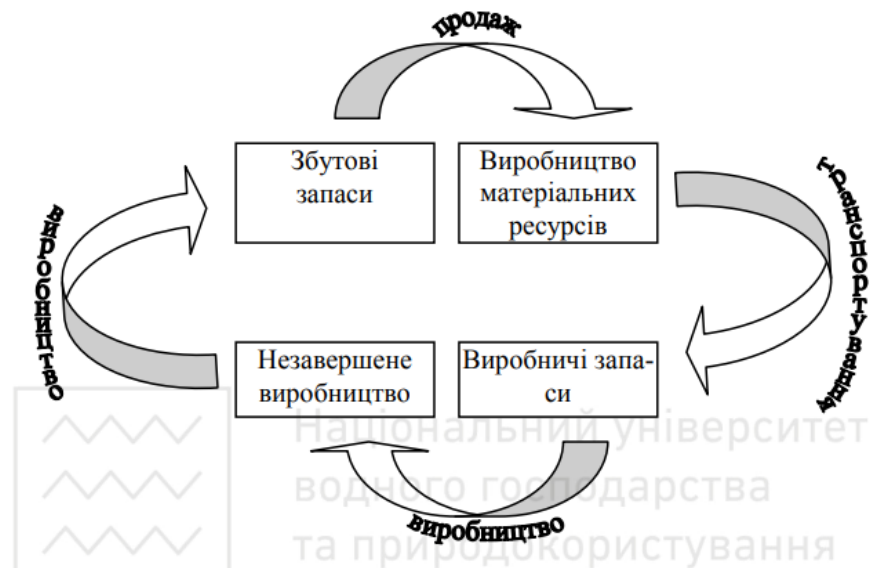

Рис.1.1 Кругообіг матеріальних ресурсів [3, с.16]

Переміщення і зберігання товарів, матеріалів та інформації від первинного джерела до кінцевого споживача представляє собою єдиний матеріальний та інформаційний потік.

Діяльність служби матеріально-технічного забезпечення можна оцінити за наступними аспектами:

- відсутність перебоїв у забезпеченні необхідними матеріалами виробництва;
- відсутність понаднормативних запасів та неліквідів;
- своєчасності укладання договорів та постачання матеріалів;
- зниження витрат на купівлю матеріалів.

Постійне вдосконалення роботи матеріально-технічної служби позитивно впливає на роботу всього підприємства [3].

Завдання, які входять у сферу матеріально-технічного забезпечення включають в себе:

- визначення перспективних та поточних потреб в матеріалах, сировині та обладнанні.
- своєчасне та повне задоволення потреб підприємства в необхідних матеріально-технічних ресурсах.

- оптимізація економічних зв'язків між підприємством та постачальником.
- підтримання економічно обґрунтованих норм запасів матеріальних ресурсів та їхнє маневрування.
- використання прогресивних методів транспортування вантажів для прискорення та здешевлення обміну.
- раціональне й економічне використання матеріальних ресурсів у виробництві.
- мінімізація витрат на закупівлю, доставку та збереження матеріальних ресурсів.

В сучасних умовах господарювання особлива увага приділяється питанням підвищення ефективності виробництва, що призводить до перегляду існуючих підходів до формування системи нормативів, регулюючих виробничий процес, а також витрати матеріалів, палива, енергії, праці, фінансів та інших ресурсів.

Вітчизняні закупівлі, особливо в період переходу до ринкових відносин, супроводжувалися надмірними накопиченнями матеріально-технічних ресурсів підприємством "на всякий випадок". У той час, у економічно розвинених країнах стали поширюватися прогресивні системи постачання, такі як "канбан" та "Точно вчасно" (Just in Time), спрямовані на конкретні потреби виробництва.

Систему "канбан" розроблено та вперше реалізовано фірмою Toyota в Японії. Основна ідея системи полягає в тому, що необхідні деталі та вузли надходять на кожному етапі виробництва у визначеній кількості та точно у визначений час, необхідний для виконання замовлення. Такий підхід спрямований на використання сучасних підходів до матеріально-технічного забезпечення, які дозволяють досягти максимальної ефективності та відмовитися від непотрібних накопичень матеріалів, які з часом втрачають свою цінність та необхідні у використанні у виробництві [50].

Для досягнення економічної доцільності при організації матеріально-технічного забезпечення підприємства важливим є чітке визначення цілей, формулювання завдань, визначення функцій і принципів цього процесу. Аналіз значущих компонентів економічної цінності матеріально-технічного постачання

може призвести до зменшення витрат підприємства, забезпечити безперебійне надходження ресурсів, розробити обґрунтовані економічні стандарти запасів і сформулювати ефективну стратегію діяльності підприємства. Врахування питань ресурсозбереження та економічних аспектів при вивченні економічного змісту матеріально-технічного забезпечення підприємства сприятиме укріпленню конкурентних позицій підприємства [1].

Щодо забезпечення матеріально-технічних потреб у банківській сфері, головним регулятором є Національний банк України в складі структури якого є Департамент забезпечення діяльності Національного банку, який виконує ряд ключових функцій:

- організація господарського та матеріально-технічного забезпечення діяльності національного банку.
- створення належних та безпечних умов праці для співробітників НБУ, координація заходів з охорони праці, пожежної безпеки та охорони навколишнього природного середовища в НБУ.
- забезпечення безперервного функціонування та належного стану інженерної інфраструктури будівель і споруд НБУ.
- моніторинг нерухомого майна, включаючи ведення документації, що підтверджує право власності на об'єкти нерухомого майна НБУ.
- реєстрація НБУ як юридичної особи в єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб-підприємців.
- реєстрація речових прав НБУ на об'єкти нерухомого майна в державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.
- організація діловодного процесу в НБУ. [42]

Схематичне зображення функцій матеріально-технічного забезпечення підприємства представлено на Рисунку 1.3. [12]

Рис. 1.2 Функції матеріально-технічного забезпечення підприємства

Отже, матеріально-технічне забезпечення є важливою складовою функціонування підприємства, має вчасно забезпечувати всіма необхідними інструментами та матеріалами, які є життєво необхідними для роботи підприємства. Відділ матеріально-технічного забезпечення має працювати відповідно законодавчих норм та внутрішніх постанов і правил, виконувати вказівки керівництва та діяти задля оптимізації витрат та пошуку нових постачальників, що допоможе в досягненні найвищого прибутку.

1.2 Інноваційні технології та основні аспекти матеріально-технічного забезпечення в банківській сфері

Банки активно впроваджують інноваційні технології для забезпечення безперебійного функціонування своєї діяльності та поліпшення обслуговування клієнтів. Ось деякі з таких технологій:

1. Хмарні технології. Використання хмарних рішень дозволяє банкам зберігати та обробляти великі обсяги даних безпечно та ефективно. Це забезпечує більшу масштабованість, доступність даних в режимі реального часу і зменшення часу відновлення після збоїв.

2. Блокчейн технології. Блокчейн дозволяє забезпечити безпеку та недоторканність фінансових транзакцій і знижує ризик шахрайства. Використання смарт-контрактів може полегшити процес виконання угод між різними сторонами без необхідності посередників.

3. Штучний інтелект (AI). Впровадження систем штучного інтелекту допомагає банкам автоматизувати процеси, аналізувати великі обсяги даних та покращувати персоналізацію обслуговування клієнтів.

4. Інтернет речей (IoT). Використання IoT-пристроїв дозволяє банкам здійснювати моніторинг та управління фізичними активами, такими як банкомати та банківські філії, що полегшує технічне обслуговування та прогнозування витрат.

5. Біометричні технології. Використання відбитків пальців, розпізнавання обличчя або сканування радужної оболонки дозволяє банкам забезпечити вищий рівень безпеки під час аутентифікації клієнтів та здійснення транзакцій.

6. Мобільні додатки та онлайн-платформи. Багато банків надають своїм клієнтам зручний доступ до банківських послуг через мобільні додатки та онлайн-платформи. Це дозволяє клієнтам здійснювати операції в будь-який час і з будь-якого місця.

7. Аналітика даних. Використання аналітичних інструментів дозволяє банкам аналізувати дані клієнтів, прогнозувати поведінку клієнтів, виявляти шахраїв та

оптимізувати бізнес-процеси.

Впровадження інноваційних технологій допомагає банкам покращити ефективність своєї діяльності, забезпечити безперебійність функціонування і підвищити рівень обслуговування своїх клієнтів. Однак, варто зауважити, що із зростанням використання технологій важливо також забезпечувати адекватний рівень кібербезпеки для захисту фінансових даних та особистої інформації клієнтів.

Наприклад, АТ «Райффайзен банк» активно експлуатує хмарні технології AWS (Amazon Web Services або AWS є дочірньою компанією Amazon.com, що надає платформу хмарних обчислень в оренду приватним особам, компаніям та урядам на основі платної підписки. Технологія дозволяє абонентам мати у своєму розпорядженні повноцінний віртуальний кластер комп'ютерів, який завжди доступний через Інтернет) та IBM (International Business Machines Corporation або «Блакитний гігант») — американська електронна корпорація, один із найбільших світових виробників усіх видів комп'ютерів і програмного забезпечення, один із найбільших провайдерів глобальних інформаційних мереж) для своєї інфраструктури. Як і ж можливості Oracle Cloud Infrastructure (OCI). Oracle – американська корпорація, найбільший у світі розробник програмного забезпечення для організацій, великий постачальник серверного обладнання. В Україні департамент Oracle відкрився в 2021 році та активно розвивається пропонуючи хмарні технології бізнесам.

Заснована компанія Ларрі Еллісоном американським підприємцем у штаті Каліфорнія в червні 1977 року. У 2012 році Ларрі Еллісон посів 3-є місце в рейтингу мільярдерів зі статком, оціненим у 41 млрд доларів США. Філософією хмарних технологій є безпека, швидкість та ціна. В Додатку Б представлений приклад хмарних технологій Deutsche Bank, в Додатку В представлено регіональне розширення по світу, в Додатку Г представлена вартість використання хмарних технологій на прикладі Райффайзен банку.

Використання інноваційних технологій допоможе банку забезпечити високий рівень захищеності клієнтських даних та зекономити у витратах на найманні спеціалістів на створення програмного забезпечення.

У вузькому розумінні банківські інновації визначаються як впровадження нових або значно вдосконалених банківських продуктів і послуг. Ці інновації відповідають фінансовим потребам клієнтів, відповідають інтересам банку та вимогам банківського законодавства, що приносить додаткові вигоди сторонам. Такий підхід також включає в себе високу швидкість дифузії, короткий період типізації та практичну відсутність стадії наукових досліджень, при невеликих обсягах фінансування.

У широкому розумінні банківські інновації визначаються як процес створення додаткової цінності для клієнтів, працівників та власників банку. Це досягається шляхом внесення якісних змін у всі сфери діяльності банку, включаючи продукти, послуги, процеси, бізнес-моделі та стратегії. [9]

В Додатку 3 виділено п'ять основних видів банківської інфраструктури та визначаються відповідні їм елементи. Призначення кожного виду банківської інфраструктури: виробнича інфраструктура створює необхідні умови для здійснення виробничої діяльності банків і забезпечує можливість її розвитку; посередницька інфраструктура надає допомогу банкам у здійсненні банківських операцій; комунікаційна інфраструктура забезпечує банки необхідною інформацією, здійснює інформування клієнтів про банківські послуги та формує сприятливий імідж банку; науково-методична інфраструктура сприяє підвищенню якості банківських послуг та ефективності функціонування банків за допомогою новітніх і прогресивних наукових досліджень; інфраструктура безпеки банківської діяльності сприяє безпеці банківського бізнесу, гарантує матеріальну компенсацію банку у разі протиправних дій з боку його працівників чи сторонніх осіб, нанесення шкоди банку тощо. [10]

Функції матеріально-технічного забезпечення (МТЗ):

- 1.Визначення потреб підприємства в матеріально-технічних ресурсах.
- 2.Знаходження джерел покриття цих потреб.
- 3.Організація отримання матеріальних ресурсів.
- 4.Організація зберігання і видачі на виробництво матеріальних ресурсів.
- 5.Контроль за правильним використанням матеріальних ресурсів.

1-ша функція. Потреба у матеріально-технічних ресурсах визначається по-різному залежно від їх призначення.

- 1) Кількість технічних засобів, тобто машин і устаткування обчислюється при проектуванні виробничих систем.
- 2) Розрахунки потреби у матеріалах є регулярними і здійснюються по єдиній методичній основі.

Кількість матеріалів, яку слід закупити, обчислюється за формулою:

$$Mn = Mv + Mz.k. + Mz.n. \quad (1.1)$$

де Mv – витрати матеріалів за розрахунковий період,

$Mz.k.$, $Mz.n.$ – перехідний запас матеріалів відповідно на початок і кінець розрахункового періоду.

Витрати матеріалів розраховуються шляхом множення кількості продукту (роботи) на норму витрат матеріалів. Наприклад, витрата матеріалів на виробництво продукту розраховується за такою формулою:

$$M_{n.v} = \sum_{i=1}^n Q \cdot M_{ni} \pm M_{nv} \quad (1.2)$$

де n – кількість вироблених одиниць продукції

Q – фізичний обсяг виробництва i -го продукту

M_{ni} – норма витрат матеріалів на одиницю i -го продукту

$M_{n.v}$ – витрата матеріалів залежно від зміни незавершеного виробництва

Розрахунок величини $M_{n.v}$ виконується у випадку значних змін залишків незавершеного виробництва. Спосіб обчислення залежить від широти асортименту продукції і величини норми. При обмеженому асортименті продукції та високих нормах витрат, зміна кількості незавершеного виробництва обчислюється та помножується на норму витрат на один виріб.

У інших випадках $M_{n.v}$ приблизно визначається шляхом врахування зміни незавершеного виробництва у вартісному вимірі та витрат матеріалів на грошову одиницю за попередній рік. Це охоплює розрахунок витрат на виробництво основних матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів і тих допоміжних матеріалів, які нормуються для окремих виробів. Витрати матеріалів на допоміжні

та обслуговуючі процеси обчислюються як добуток обсягу робіт або кількості об'єктів обслуговування на норму витрат.

Об'єктами нормування витрат матеріалів у цих випадках можуть бути:

- 1) час роботи устаткування (мастильні, охолоджуючі матеріали, енергія),
- 2) тонно-кілометри перевезень (матеріали для обслуговування транспортних засобів),
- 3) одиниця ремонтоскладності устаткування (матеріали для ремонту, запасні частини),
- 4) кількість працюючих (спецодяг, спецхарчування тощо).

2-га функція. Існують дві класичні форми МТЗ:

- 1) децентралізоване постачання,
- 2) централізоване постачання.

Децентралізованим називається забезпечення виробництва матеріальними ресурсами через товарну біржу, або по бартерним угодам, а також за рахунок місцевих і внутрішніх джерел.

Централізованим – забезпечення виробництва матеріальними ресурсами згідно плану по нарядам вищестоячих організацій.

3-тя функція. Отримання матеріальних ресурсів здійснюється по 2-м видам:

- 1) транзитне забезпечення,
- 2) складське.

Транзитним називається забезпечення, при якому матеріали поступають від постачальника до споживача безпосередньо, обходячи постачальні бази.

Складським називається постачання, при якому матеріали передаються від постачальників на бази, а потім вже до споживачів, тобто має місце перевантаження МТЗ.

4-та функція. Організація зберігання і контроль за використанням.

Інтервали поставок матеріалів на підприємств та інтервали їх використання часто не співпадають, багато з них надходять у виробництво безперервно, тобто щоденно. Тому виникає потреба у запасах матеріалів.

За призначенням запаси поділяються:

- 1) поточні,
- 2) підготовчі,
- 3) страхові.

Запас, що на даний момент є у наявності, забезпечує безперебійну роботу підприємства між двома послідовними постачаннями матеріалів. Ця величина є змінною: досягає свого максимуму в момент отримання нової партії матеріалів, поступово зменшується внаслідок їх використання і досягає мінімуму безпосередньо перед наступною поставкою. [47]

Матеріально-технічне забезпечення в банківській сфері включає широкий спектр елементів, які допомагають забезпечити ефективне функціонування банку та надання послуг клієнтам. Ось деякі аспекти матеріально-технічного забезпечення в банківській сфері:

1. Офісне приміщення та обладнання. Банки потребують відповідно обладнаних офісних приміщень, включаючи робочі місця, конференц-зали, приймальні та касові зони. Обладнання включає комп'ютери, принтери, сканери, факси, телефонну систему та інше офісне устаткування.

2. Інформаційні технології. В банківській сфері велике значення мають інформаційні системи та програмне забезпечення, що забезпечують обробку, зберігання та аналіз фінансової і клієнтської інформації. Це включає такі елементи, як сервери, бази даних, програми для інтернет-банкінгу та мобільних додатків, системи безпеки тощо.

3. Касове та банківське устаткування. Банки використовують касові апарати, банкомати, POS-термінали та інше спеціалізоване устаткування для проведення готівкових операцій, обслуговування клієнтів і забезпечення безпеки фінансових транзакцій.

4. Засоби зв'язку. В банківській сфері важливо мати надійну систему зв'язку для спілкування з клієнтами, постачальниками та іншими банками. Це можуть бути телефонні лінії, мобільні комунікації, електронна пошта та відеоконференції.

5. Захист і безпека: Банки повинні мати високий рівень захисту своїх

фінансових активів, даних клієнтів і працівників. Це включає системи відеоспостереження, контролю доступу, антивірусне програмне забезпечення, пожежну безпеку та інші заходи безпеки.

6. Транспортні засоби. Деякі банки мають власний автопарк для доставки готівки, виконання банківських операцій та обслуговування клієнтів.

7. Архівне забезпечення. Банки зобов'язані зберігати фінансові документи та іншу інформацію на певний термін. Для цього вони використовують спеціальні приміщення, системи архівації та зберігання документів.

8. Фізична інфраструктура. До матеріально-технічного забезпечення в банківській сфері також належать будівлі, приміщення та інженерні комунікації, які забезпечують нормальне функціонування банківських установ.

Ці аспекти матеріально-технічного забезпечення в банківській сфері допомагають забезпечити безперебійне надання банківських послуг, збереження фінансових активів та забезпечення безпеки та конфіденційності даних.

Матеріально-технічне забезпечення підприємства відображається у фінансовій звітності, зокрема у балансі.

Матеріально-технічного забезпечення відображається в розділі "Активи" балансу, зокрема у таких пунктах:

Основні засоби: включає всі матеріальні активи, які використовуються підприємством для виробничої діяльності на довгостроковій основі. Сюди входять будівлі, машини, обладнання, транспортні засоби, комп'ютери та інші об'єкти, які допомагають забезпечити функціонування підприємства.

Оборотні засоби: Це активи, які використовуються для підтримки поточної виробничої діяльності підприємства. Сюди входять запаси сировини, готової продукції, незавершених виробництв, матеріалів та інших засобів, які безпосередньо впливають на продуктивність підприємства.

Нематеріальні активи: Це активи, які не мають фізичної форми, але мають комерційну або інтелектуальну цінність. Сюди можуть входити права на інтелектуальну власність, патенти, ліцензії, бренди, програмне забезпечення тощо, які використовуються для забезпечення діяльності підприємства.

Інші активи: Цей розділ включає інші матеріальні активи, які не підпадають під попередні дві категорії. Наприклад, запаси, сировина, матеріали, грошові кошти на рахунках, дебіторська заборгованість тощо.

Загальна сума активів у балансі відображає обсяг матеріально-технічного забезпечення підприємства. Аналіз балансу дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства та зробити висновки про його матеріальні ресурси та здатність забезпечити безперебійне функціонування і розвиток.

Фінансова звітність банку складається відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ»), а також відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та нормативів Національного банку України, що регулюють складання фінансової звітності українських банків.

Крім того, банк формує консолідовану фінансову звітність, відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України», що затверджено Національним банком України. Також враховуються інші нормативні акти Національного банку України, які не суперечать міжнародним стандартам.

1.3 Інструменти для забезпечення діджитал розвитку банку

Важливим компонентом в роботі банку є використання комп'ютерного програмного забезпечення, ліцензії, нематеріальних активів на етапі розвитку.

Комп'ютерне програмування має велике значення для банку, оскільки воно допомагає автоматизувати та оптимізувати різноманітні процеси, поліпшує продуктивність та ефективність роботи, а також дозволяє банкам реалізовувати нові технології та інноваційні рішення. Ось деякі ключові аспекти значення комп'ютерного програмування для банку:

1. Автоматизація банківських операцій: Програмування дозволяє банку

створювати програми, які автоматизують багато рутинних процесів, таких як обробка транзакцій, керування клієнтськими рахунками, перевірка кредитної історії, облік фінансових операцій тощо. Це сприяє зниженню людських помилок та оптимізації часу роботи.

2. Мобільний та інтернет-банкінг: Завдяки програмуванню банки реалізують мобільні додатки та веб-портали, які дозволяють клієнтам здійснювати операції онлайн, контролювати стан своїх рахунків, переказувати гроші, оплачувати рахунки тощо зручним та безпечним способом.

3. Аналітика даних: Програмування допомагає банкам аналізувати великі обсяги даних про клієнтів, їхню поведінку, звички використання послуг, що дозволяє більш ефективно пристосовувати пропозиції та послуги до індивідуальних потреб клієнтів.

4. Кібербезпека: Комп'ютерне програмування відіграє ключову роль у розробці систем кібербезпеки, які захищають банк від хакерських атак, шкідливих програм та фішингу. Розробка безпечних програм та застосунків є критично важливою для збереження довіри клієнтів та захисту їхніх фінансових даних.

5. Інновації та розвиток нових продуктів: Комп'ютерне програмування дозволяє банку створювати нові фінансові продукти та послуги, впроваджувати інноваційні рішення, такі як технології блокчейн, штучний інтелект, розпізнавання обличчя та інші технології.

6. Управління ризиками: Програмування допомагає банку розробляти програми для оцінки та управління різними видами ризиків, такими як кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик, що дозволяє банку краще контролювати та знижувати їх вплив на діяльність.

Усі ці аспекти демонструють, що комп'ютерне програмування є ключовим компонентом для розвитку сучасних банків, допомагає покращити обслуговування клієнтів, забезпечити безпеку та ефективність операцій та розвивати нові інноваційні рішення.

Нематеріальні активи на етапі розробки в банківській сфері включають інтелектуальні активи, які не мають фізичної форми, але є цінними для банку з

точки зору його діяльності, розвитку та конкурентоспроможності. Основними нематеріальними активами в банківській сфері на етапі розробки є:

1. Бренд: Ім'я банку, логотип, слоган та інші елементи ідентифікації, які допомагають встановити і підтримувати репутацію банку на ринку. Сильний бренд сприяє залученню клієнтів та створенню позитивного сприйняття банку серед громадськості.

2. Інтелектуальна власність: Патенти, авторські права, торгові марки та інші права інтелектуальної власності, що захищають інновації, унікальні продукти або послуги банку та перешкоджають їх незаконному використанню конкурентами.

3. Програмне забезпечення: Розроблені або ліцензовані програми та додатки, які забезпечують функціональність мобільного банкінгу, інтернет-банкінгу, аналітики даних, керування клієнтськими базами та інші процеси.

4. Дизайн та інтерфейс: Ергономіка та вигляд користувацьких інтерфейсів банківських додатків, веб-сайтів, мобільних додатків, які роблять послуги банку більш зручними та зрозумілими для клієнтів.

5. Знання та експертиза: Знання та компетенції співробітників, їх досвід та професійні вміння, які дозволяють банку розвивати нові продукти, покращувати процеси та впроваджувати інноваційні рішення.

6. Клієнтська база даних: Інформація про клієнтів, їх звички, попередні транзакції та інші дані, які дозволяють банку забезпечувати персоналізовані послуги, аналізувати потреби клієнтів та прогнозувати їхній попит.

7. Процеси та процедури: Розроблені процеси роботи, стандарти обслуговування, регуляторні політики та інші документи, що допомагають організовувати роботу банку та забезпечувати дотримання нормативних вимог.

Нематеріальні активи є важливим ресурсом для банків та їх вартість може визначатися не тільки матеріальними активами, але й станом розвитку та перспективами компанії на ринку. Управління та захист інтелектуальної власності та інших нематеріальних активів є важливим аспектом стратегії розвитку банку.

Висновки до Розділу 1

У першом розділі кваліфікаційної роботи нами досліджено теоретичні аспекти матеріально-технічного забезпечення, його історію розвитку. Визначено, що матеріально-технічне забезпечення – це процес в якому складається пропорція між попитом і пропозицією. Становить процес забезпечення підприємства всіма необхідними матеріалами та послугами, які необхідні для безперебійного функціонування бізнесу. Постійне вдосконалення роботи матеріально-технічної служби позитивно впливає на роботу всього підприємства. Наведені ілюстрації використання стратегій матеріально-технічного забезпечення на основі систем *canban* та *Just in Time* орієнтовані на конкретні потреби виробництва, сприяють униканню надмірного накопичення матеріалів на складах та позбавляють виробництво неліквідних ресурсів.

Основним контролером у сфері банківської діяльності виступає Національний банк України (НБУ), який має Департамент забезпечення діяльності, що відповідає за організацію господарського та матеріально-технічного забезпечення НБУ, а також забезпечує створення належних та безпечних умов для працівників цієї установи.

Прикладом впровадження в свою діяльність інновацій є АТ «Райффайзен банк» який крокує поряд з розвитком технологій та активно впроваджує новинки в свою діяльність.

Інноваційна діяльність банку має важливе значення в умовах постійної зміни технологій та вимог клієнтів, що являється ключем до конкурентоспроможності адже впровадження новітніх технологій, стратегій та сучасних продуктів, мають перевагу в конкурентній боротьбі. Інновації допомагають залучати та утримувати клієнтів.

Банки, які активно впроваджують інноваційні підходи, мають більші шанси зберегти свою конкурентоспроможність, привернути нових клієнтів та забезпечити стійке майбутнє у швидкозмінному світі фінансів та технологій.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК» ЗА НАПРЯМКОМ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

2.1 Загальні тенденції розвитку галузі

Загальні тенденції розвитку банківської сфери в Україні останніми роками включають наступні аспекти.

Цифрова трансформація: банківська сфера в Україні динамічно переходить до цифрового середовища. Банки активно розвивають онлайн-і мобільні банківські послуги, включаючи мобільні додатки, електронний банкінг та безготівкові платежі. Ця тенденція робить банківські послуги більш доступними та зручними для клієнтів.

Зростання кількості фінтех-послуг: в Україні активно розвивається ринок фінтех-компаній, які надають інноваційні фінансові послуги, включаючи платіжні системи, краудфандинг, переказ коштів та інше. Ці компанії доповнюють традиційні банківські послуги та створюють нові можливості для клієнтів.

Консолідація ринку: в останні роки відбувається консолідація банківського сектору в Україні, що означає злиття та придбання банками інших фінансових установ. Ця тенденція спрямована на зміцнення фінансової стійкості та зменшення кількості банків на ринку.

Зростання кількості послуг для корпоративних клієнтів: банки активно розширюють свій спектр послуг для корпоративних клієнтів, включаючи кредитування, обслуговування платежів, інвестиційні послуги та консалтинг.

Зміна регуляторного середовища: уряд та Національний банк України впроваджують реформи у фінансовому секторі, зокрема, впроваджують нові нормативи та стандарти, що спрямовані на підвищення фінансової стійкості та захист прав споживачів.

Більша увага до кібербезпеки: з підвищенням цифрового обсягу операцій

важливою стає кібербезпека. Банки вдосконалюють заходи безпеки, щоб захистити інформацію своїх клієнтів від кібератак та зламів.

Співпраця з міжнародними організаціями: українські банки активно співпрацюють з міжнародними фінансовими організаціями та іншими світовими фінансовими установами з метою покращення фінансових послуг та впровадження міжнародних стандартів.

Ці тенденції свідчать про те, що банківська сфера в Україні розвивається активно та адаптується до сучасних викликів та потреб клієнтів. Банки відносяться до фінансової галузі економіки. Вид економічної діяльності за Державним класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД-2010) КВЕД 64.19 Інші види грошового посередництва. Характеристика виду економічної діяльності, до якої відноситься підприємство наведено в Таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Характеристика виду економічної діяльності, до якої відноситься підприємство*

<i>Секція</i>	<i>Розділ</i>	<i>Група</i>	<i>Клас</i>
К «Фінансова та страхова діяльність»	64 «Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення»	64.1 «Грошове посередництво»	64.19 «Інші види грошового посередництва»
Цей клас включає - Приймання депозитів та/або еквівалентів депозитів; надання кредитів та позик. Кредитування може набувати різних форм, включаючи позики, іпотеку та кредитні картки. Посередництво у фінансуванні зазвичай здійснюють інші фінансові установи, крім центральних банків, наприклад: комерційні банки ощадні банки кредитні спілки Ця класифікація також включає: - діяльність, пов'язану з виконанням безготівкових поштових грошових переказів; банківські послуги, включаючи касове обслуговування та платіжні послуги населенню (включаючи виплату державних пенсій та допомог); інша фінансова діяльність, що здійснюється поштовими операторами; - надання іпотечних кредитів спеціалізованими кредитними установами, грошові перекази.			

*Джерело: Інформація отримати з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців та офіційного сайту банку

Стан фінансової сфери банківської системи має вплив на економічне функціонування країни в цілому, оскільки вона об'єднує в собі ролі фінансового посередника та інвестиційно-ї установи.

Протягом останніх п'яти років (з 2018 по 2022 рік) в Україні відбувається поступове зменшення кількості банків, як показано на рис. 2.1. Станом на 01.12.2022 року кількість діючих банків знизилася до 67, що на 10 банків менше, ніж у 2018 році. Зазначено, що кількість банків із зовнішнім капіталом скоротилася на 7 установ, досягаючи 30 установ на кінець 2022 року, включаючи 22 банки з 100% іноземним капіталом, на 1 установу менше, ніж у 2018 році. Ліквідація банків мала найвищий показник у 2019 році - 27 банків, тоді як реорганізація стосувалася лише 2 банків у 2018 році. Кількість банків, яким відкликано ліцензію, становила 6 установ у 2018 році і 4 установи у 2022 році, як показано на рис. 2.1 [11].

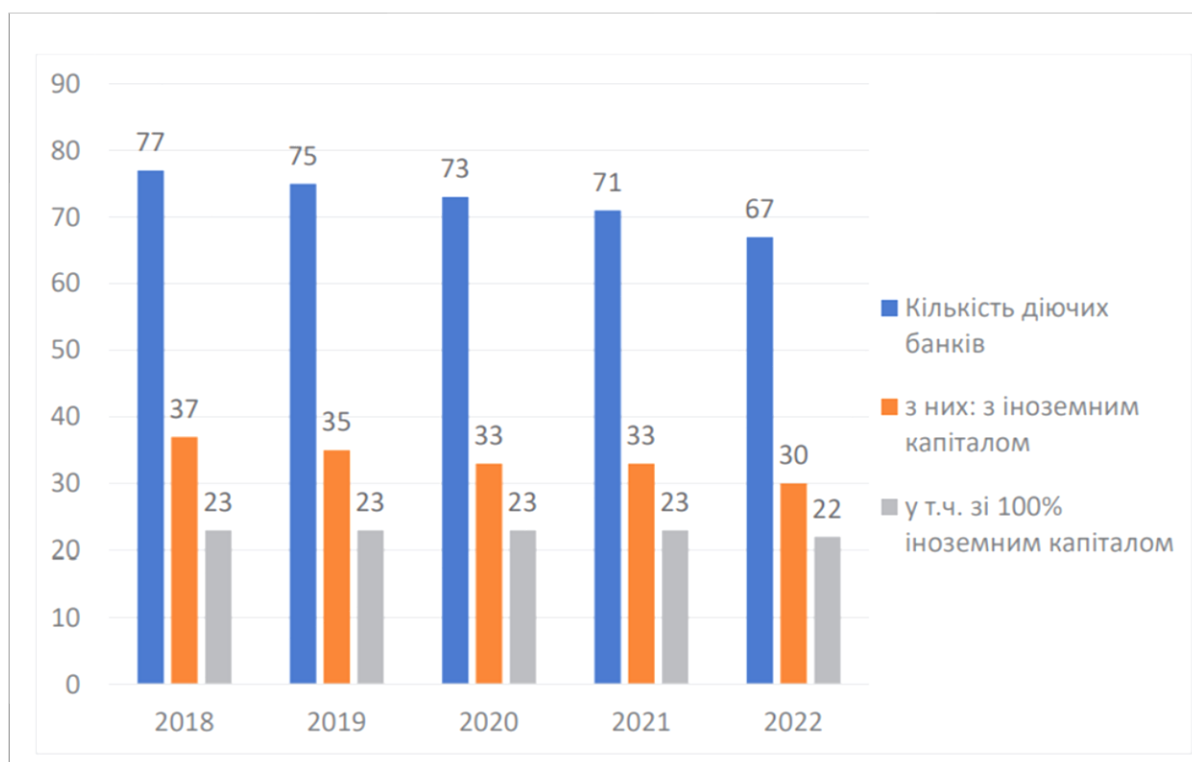

Рис. 2.1. Зміна кількості банків в Україні в проміжку між 2018 та 2022 роками, шт. [11,40,41].

Спостереження за зменшенням кількості активних банків і філій свідчить про очищення банківської системи України, переважно пов'язане із припиненням їхньої непорядної діяльності.

Рис. 2.2. Кількість банків, які було виключено, та кількість банків, у яких відкликано банківську ліцензію в Україні у період між 2018 та 2022 роками, од. [11, 40, 41].

Щодо зменшення числа іноземних банків, це результат введення Національним банком санкцій, зокрема стосовно українських банків із російським капіталом. Також Україна активно наближається до стандартів національної банківської системи, аналогічних європейському рівню, де спостерігається тенденція до зменшення кількості банків та їхніх філій. У контексті вдосконалення онлайн-банкінгу багато клієнтів віддають перевагу використанню інтернет-послуг.

Станом на початок 2023 року структура власності на активи банківської системи України виглядає наступним чином (Рисунок 2.3.). - державні банки (державі належить понад 75% акцій): 4 установи (5,97%); - банки іноземних банківських груп: 16 установ (23,88%); - банки з приватною формою власності (понад 50% статутного капіталу): 47 установ (70,15%). Одним з основних показників рівня розвитку банківської системи є банківські активи. Кількість банків в Україні поступово зменшується, в той час як активи банків щороку зростають у період 2018-2022 років (рис. 2.3) [11].

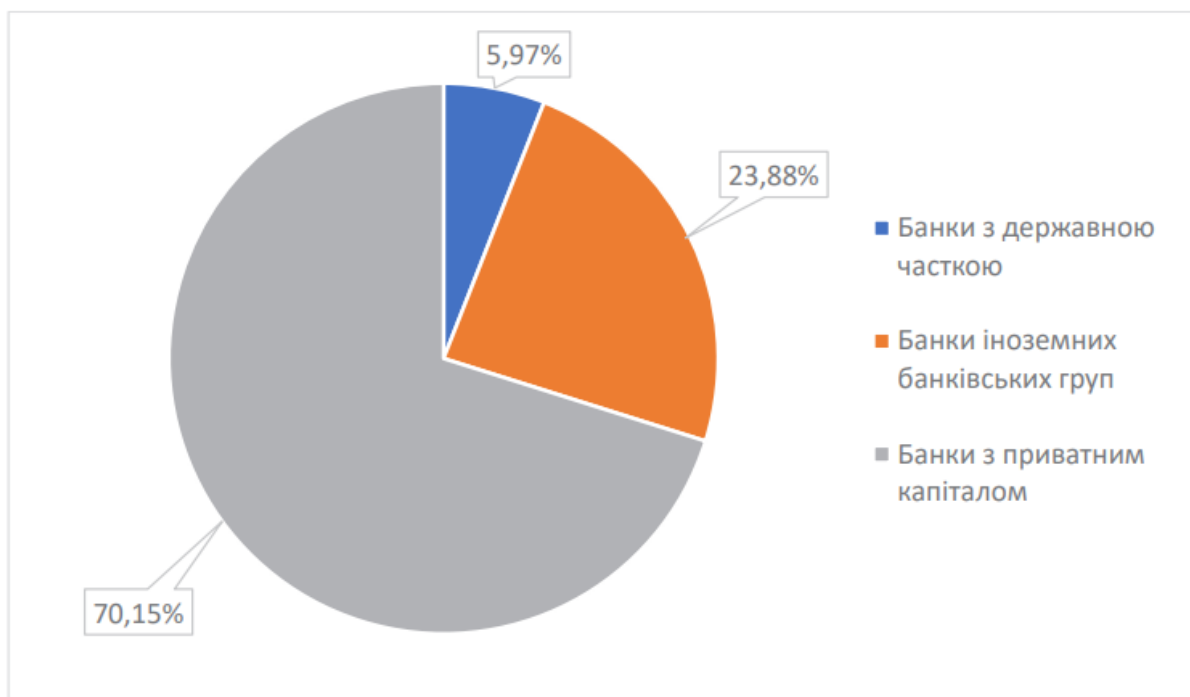

Рис. 2.3. Конфігурація власності активів банківської системи України на 01.01.2023 року, % [11,41].

Еволюцію української банківської системи з 2018 по 2022 роки можна охарактеризувати такими чинниками, як зменшення кількості банківських установ, зовнішнього капіталу та структурних підрозділів, зростання невизначеності щодо банківської діяльності.

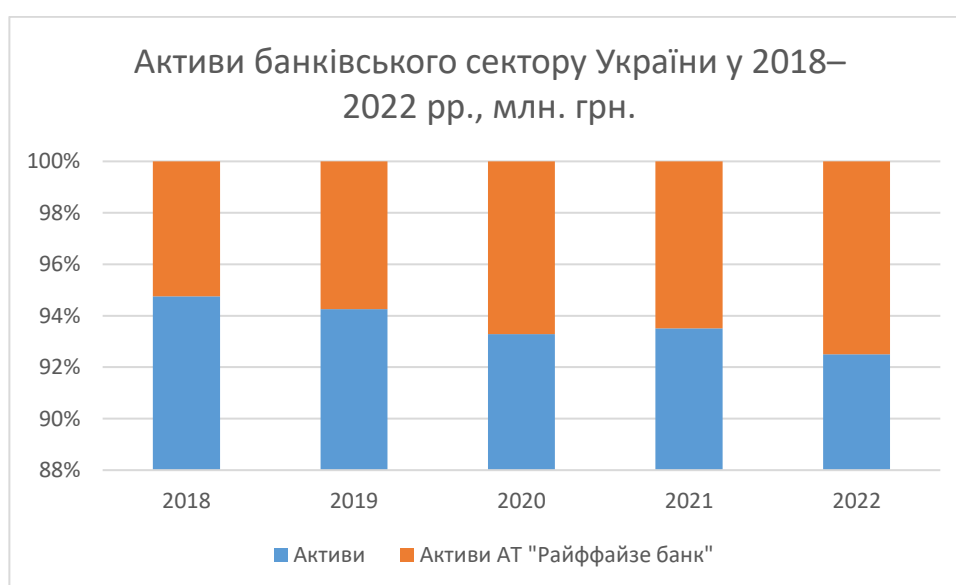

Рис. 2.4. Банківські активи Українського банківського сектору за період з 2018 по 2022 роки, млн. грн. [41].

Спостерігаємо сприятливі умови роботи під час війни, сприятливу динаміку розміщення банківських активів, незначне зниження кредитного портфеля, зростання після десяти років непрацюючих кредитів, ознаки відновлення [11].

2.2 Історія АТ «Райффайзен банк» та його організаційно-економічна характеристика

Акціонерне товариство «Райффайзен Банк» (скорочена назва — АТ «Райффайзен Банк») було засновано 27 березня 1992 року (до 25 вересня 2006 року відоме як Акціонерний поштово-пенсійний банк «Аваль», а до 17 червня 2021 року — як Акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль»). З жовтня 2005 року воно стало частиною банківської групи Райффайзен Інтернаціональ Банк-Холдинг АГ, Австрія (з жовтня 2010 року — Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ).

У 2012 році Райффайзен Банк Аваль отримав визнання як найкращий банк в Україні в рамках дослідження Eurasian Bank Survey 2012, проведеного виданням Business New Europe. На початку 2013 року банк мав приблизно 3 мільйони клієнтів. Загальнонаціональна мережа на 1 січня 2015 року складала 674 відділення у великих містах, обласних та районних центрах, а також окремих селищах у всіх регіонах України.

Райффайзен Банк Аваль також визнано найкращим недержавним банком України в рамках рейтингу «30 найнадійніших установ банківського сектора», складеного журналом «Кореспондент» та інвестиційною компанією Dragon Capital — найбільшою інвестиційною компанією України, яка працює у сфері інвестицій та фінансових послуг, надаючи повний спектр інвестиційно-банківських і брокерських послуг, приватних інвестицій, управління активами для інституційних, корпоративних і приватних клієнтів. У рамках регулярних досліджень компанії GfK Ukraine (GfK — створена в 1934 році як нім. Gesellschaft für Konsumforschung (Товариство споживчих досліджень). Є найбільшим інститутом з ринкових досліджень в Німеччині, і четвертою за розмірами

організацією у світі з питань досліджень ринків, після Nielsen Company, Kantar Group та IMS Health.

Компанія була заснована асоціацією університетських викладачів, серед них Людвіг Ерхард, пізніше міністр економіки і канцлер Німеччини. GfK Group об'єднає 115 компаній у більше ніж 100 країнах світу).

У 2012 році Райффайзен Банк Авар був визнаний лідером за рівнем задоволеності клієнтів та привабливості для потенційних клієнтів і отримав найвищий рейтинг в Україні.

Крім того, він був визнаний найкращим за рівнем обслуговування корпоративних клієнтів. Банк утримує перше місце серед українських банків із західним капіталом у рейтингу «Фактор ділової репутації», який регулярно складається журналами «NOKs fishes» та «Власть денег».

Міжнародна платіжна система Visa визнала Райффайзен Банк Авар банком з високою платіжною культурою та якісним клієнтським портфелем. Банк також був визнаний найкращим банком з продажу комерційних продуктів Visa в Україні у 2012 році.

У травні 2015 року Європейський банк реконструкції та розвитку повторно визнав Райффайзен Банк Авар найактивнішим банком-емітентом в Україні в рамках програми сприяння торгівлі за результатами діяльності у 2014 році.

У 2016 році «Рейтинг життєздатності банків — 2016» найнадійніший український банк із першої десятки фінансових установ за розміром активів увійшов до групи банків із найвищим рівнем життєздатності. У 2020 році отримав Найвищу оцінку у ренкінгу фінансової надійності банків України – компанія YouControl.

Райффайзен банк зберігає стійкість і під час війни, – рейтинг Forbes Україна.

Журнал «Forbes Україна» опублікував рейтинг 30 приватних компаній України, які виявилися стійкішими за інших в умовах війни. Райффайзен Банк також увійшов до цього рейтингу, що вкотре підтверджує його стійкість. Як зазначає редакція видання, для укладання рейтингу 30 стійких компаній було опитано півтори сотні найбільших українських приватних компаній та банків про

ключові показники їхнього бізнесу під час війни. Разом із даними від компаній враховували й іншу доступну інформацію про учасників: чисельність працівників, фізичні обсяги виробництва, обсяг сплачених податків, динаміка розвитку мережі тощо.

Райффайзен Банк і під час війни підтримує українців та економіку. Від початку 2023 року банк видав 31,28 млрд грн кредитів, із яких 21,79 млрд грн – галузям, які є критично важливими для країни (АПК, роздрібна торгівля, фармацевтика, постачання палива). Райффайзен Банк зберігає своє довготривале лідерство на ринку з підтримки аграріїв – попри складні умови війни клієнти отримують фінансування на посівну та інші потреби, загалом від кінця лютого 2022 року банк надав їм кредитів на понад 9 млрд грн. Сума сплачених Райффайзен Банком податків до Державної податкової служби України протягом січня-квітня 2023 року становила 560,6 млн грн, що є вагомою підтримкою країни.

На сайті Міністерства фінансів (minfin.com.ua/ua/banks/rating/) щоквартально публікується «рейтинг стійкості» банків на основі інформації з офіційних та відкритих джерел. Рейтинг охоплює банки з портфелем депозитів фізичних осіб не менше 1 млрд грн. До уваги береться якість активів, ліквідність, потенціал зовнішньої підтримки, приріст депозитів та репутація платоспроможності. Рейтинги представлені на рисунках 1.4 та 1.5 як порівняльні характеристики між 1 кварталом 2023 року та 1 кварталом 2013 року.

№	Банк	Загальний рейтинг	Стресостійкість	Лояльність вкладників	Оцінка аналітиків	Місце в рейтингу по депозитах фізосіб
1	Креді Агріколь Банк	4.19 ★★★★★	4.3	4.1	4.2	11
2	Райффайзен Банк	4.16 ★★★★★	4.3	4.1	4.02	3
3	Укрсиббанк	4.14 ★★★★★	4.3	3.8	4.29	7
4	Кредобанк	4.04 ★★★★★	4.1	4.1	3.84	13
5	Приватбанк	3.87 ★★★★★	3.7	3.9	4.29	1

Рис.2.5 Рейтинг стійкості банків за підсумками 1 кварталу 2023 року

№	Банк	Общий рейтинг	Стрессо- устойчивость	Лояльность вкладчиков	№ по размеру активов (НБУ)
+3 1	 Кредит Агрокоп Банк	4.38 ★★★★★	4.4	4.4	19
2	 Ощадбанк	4.29 ★★★★★	3.8	4.8	3
+5 3	 Дельта-Банк В стадії ліквідації	4.27 ★★★★★	3.9	4.6	7
-1 4	 МР-Банк (Сбербанк) Банк в стадії ліквідації	4.2 ★★★★★	3.8	4.6	10
5	 Приватбанк	4.2 ★★★★★	3.8	4.6	1
+7 6	 Укрсиббанк	4.13 ★★★★★	4.1	4.2	13
-1 7	 Укрексімбанк С 15.10.2019 об'єднаний з Альфа-Банком	3.97 ★★★★★	3.5	4.4	6
+2 8	 Сенс-Банк временная администрация с 21.07.2023 г.	3.97 ★★★★★	3.7	4.2	11
-8 9	 Укрэксімбанк	3.97 ★★★★★	3.7	4.2	2
-1 10	 Райффайзен Банк	3.93 ★★★★★	3.3	4.6	4

Рис.2.6 Рейтинг стійкості банків за підсумками 1 кварталу 2013 року

Можна зробити висновок, що банк в своїй діяльності використовує вірні інструменти для ведення діяльності і навіть в умовах військового часу працює та займає лідируюче місце в рейтингу стійкості. Схематичне зображення короткої історії банку згідно звіту керівництва, у Додатку А.

В табл. 2.2 представлена загальна інформація АТ «Райффайзен банк».

Таблиця 2.2

Узагальнена інформація щодо компанії*

Ознака	Інформація про об'єкт
Найменування (повне, скорочене)	АТ «Райффайзен банк»
Код за ЄДРПОУ	14305909
Дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію	АТ «Райффайзен Банк». Внесений до Державного реєстру банків 27. 03. 1992 р. за № 94 з привілеєм на провадження банківської діяльності за № 10 та є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 02. 09. 1999 р. згідно з розпискою ЦФПБ. свідоцтво про членство № 112 від 15 липня 2021 року умови обслуговування з правилами банку. Доступ до інформації на raiffeisen. ua. au.
Територія (область)	Житомир
Місцезнаходження (пошт. адреса)	М.Житомир, пл.Премоги, 10а Код за ЄДРПОУ – 14305909

<i>Ознака</i>		<i>Інформація про об'єкт</i>	
		Адреса – 01011, м.Київ, вул. Алмазова, 4А	
E-mail	info@raiffeisen.ua	Телефон	0800500500
КВЕД	Основні види діяльності/		
64.19	Різні форми фінансового взаємозв'язку.		
64.91	Фінансування		
64.99	Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення		
66.12	Переговори за угодами на матеріальні блага чи цінні папери		
66.19	Додаткові допоміжні функції у сфері фінансових послуг, за винятком страхування та адміністрування пенсій»		
66.22	Діяльність страхових агентів і брокерів		
66.30	Управління фондами		

**Джерело: Інформація отримати з єдиного держаного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців та офіційного сайту банку*

На Рис. 2.7 представлена Організаційна структура Центрального офісу АТ «Райффайзен банк» станом на 31.12.2022 року [41].

Організаційна структура департаменту Інформаційних технологій в яку входять департаменти розвитку та супроводження ІТ-систем банку; Операційної підтримки, в яку входять Департамент Закупівель та роботи з договорами з нерухомого майна та господарських операцій та Департамент управління та обслуговування майна та нерухомості і Фінансів АТ «Райффайзен банк» представлена на Рис. 2.8.

Відповідно Положення про Департамент управління та обслуговування майна та нерухомості АТ «Райффайзен банку» основною метою департаменту є організація та управління проектами у сфері нерухомості, інвестиціями та витратами на будівництво, розширення, модернізацію, реконструкцію та ремонт майна банку. Здійснення ефективного управління майна в частині придбання, відчуження, оренди (суборенди), найму (піднайму) об'єктів нерухомого майна Банку. Господарське забезпечення якісного та ефективного функціонування структурних підрозділів та працівників.

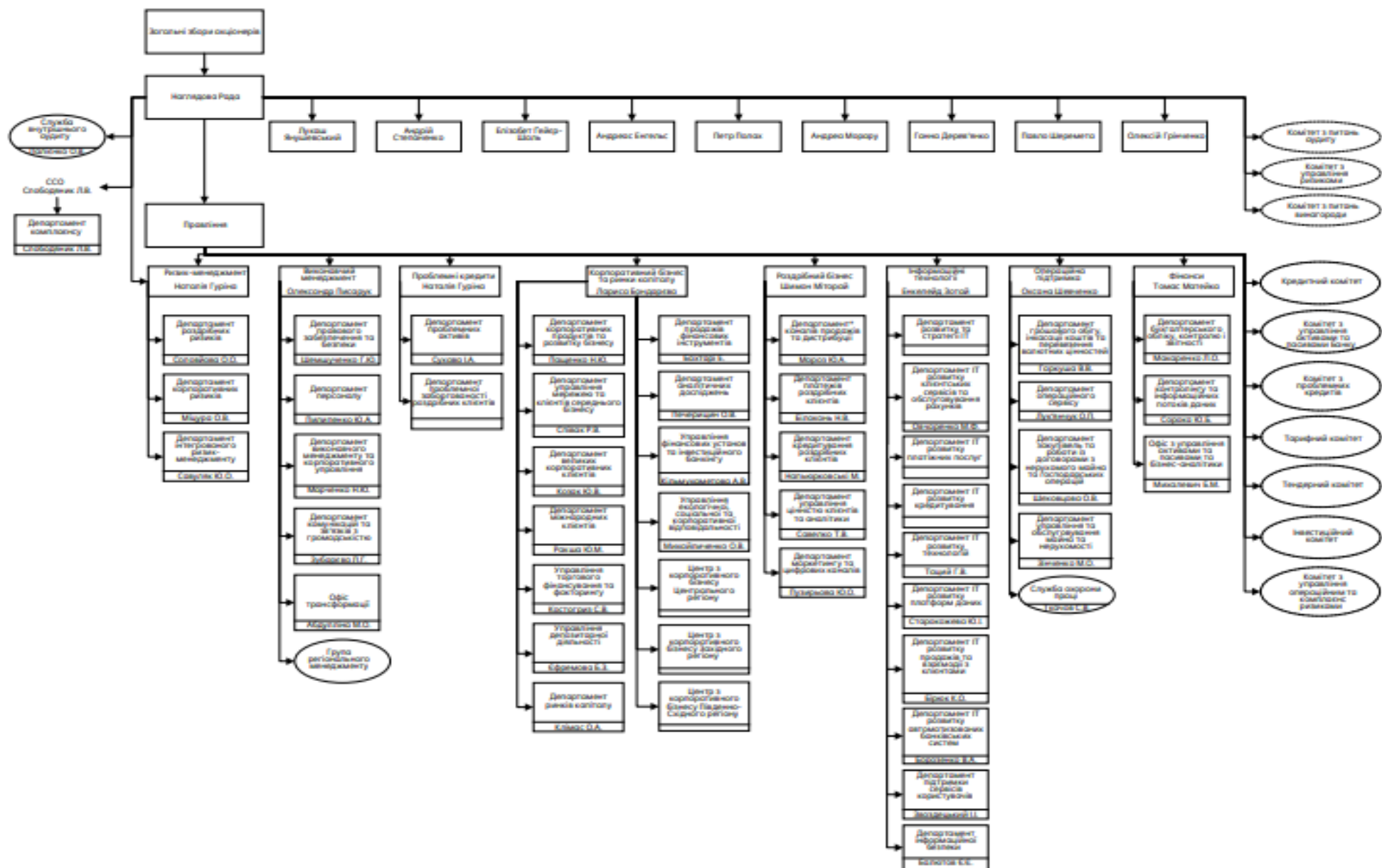

Рис. 2.7. Організаційна структура Центрального офісу АТ «Райффайзен банк» станом на 31.12.2022 року [41]

Загалом, департамент забезпечує роботу банківської установи в напрямку матеріально-технічного забезпечення всіх підрозділів в тому числі рухомого та нерухомого майна.

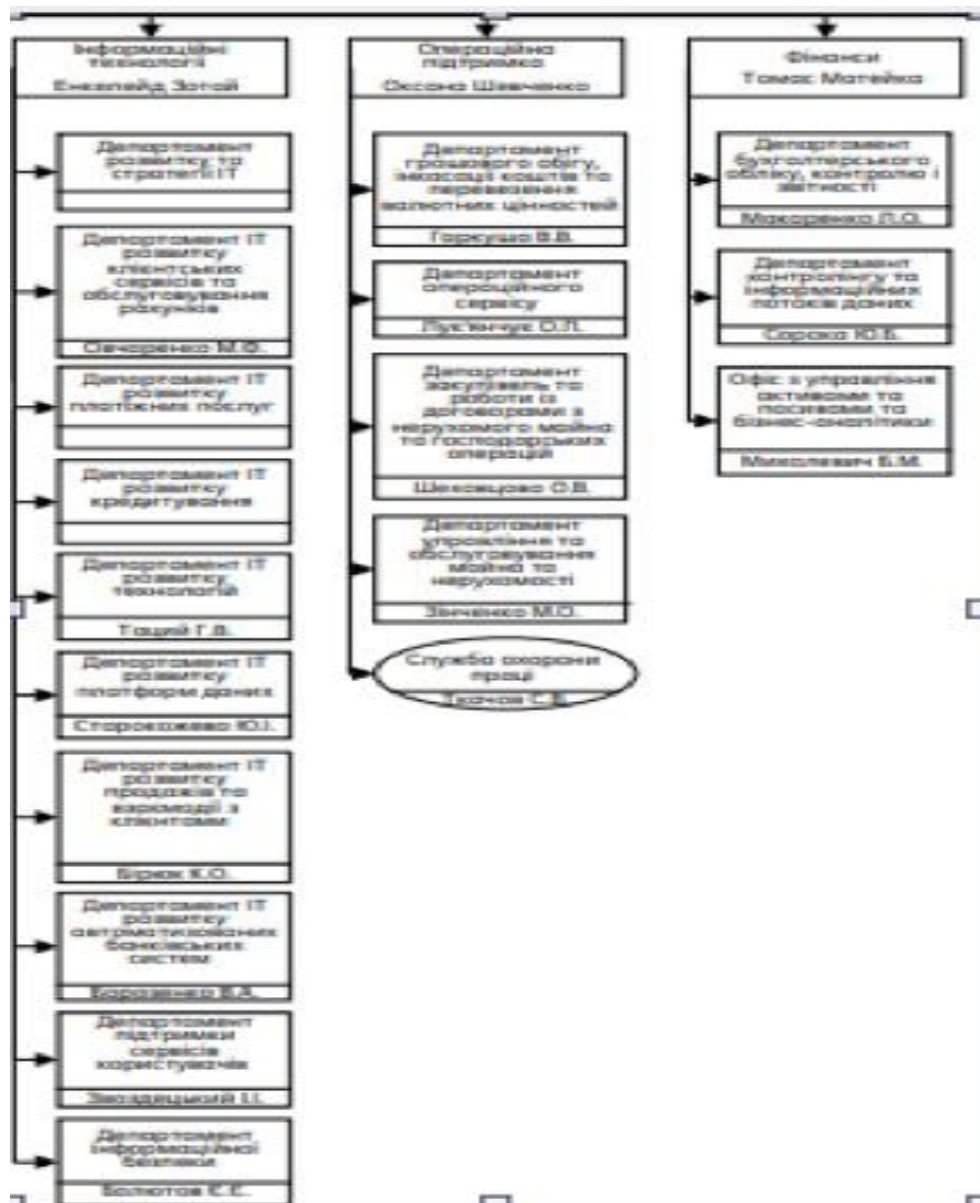

Рисунок 2.8. Організаційна структура Інформаційних технологій, операційної підтримки та фінансів [41].

Основною метою роботи ІТ (Інформаційних технологій) підрозділу в банку є забезпечення ефективного та безперебійного функціонування банківських процесів і систем, а також надання підтримки для досягнення стратегічних цілей банку. З огляду на специфіку банківської діяльності, роль ІТ підрозділу стає особливо важливою в сучасному світі, де цифрові технології стають дедалі більш впливовими.

Завдання ІТ підрозділу в банку включають:

- забезпечення безперебійності та стабільності інформаційно-комунікаційних систем: ІТ підрозділ відповідає за налагодження та підтримку інфраструктури, яка дозволяє банку безперебійно функціонувати та обслуговувати клієнтів.
- Кібербезпека: Забезпечення захисту банку від кібератак, шахрайства та інших загроз є одним із ключових аспектів роботи ІТ підрозділу. Вони розробляють та впроваджують заходи безпеки даних та інформаційних систем.
- Розробка та впровадження інноваційних технологій: ІТ підрозділ працює над впровадженням новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, аналітика даних, щоб покращити ефективність роботи банку та забезпечити більш інноваційне обслуговування клієнтів.
- Розвиток і підтримка банківських додатків та онлайн-платформ: ІТ підрозділ займається розробкою та підтримкою банківських додатків для мобільних пристроїв, онлайн-банкінгу, електронних платіжних систем тощо, що допомагає клієнтам отримати доступ до банківських послуг у зручний спосіб.
- Автоматизація та оптимізація процесів: ІТ підрозділ працює над автоматизацією рутинних операцій та процесів в банку, що дозволяє знизити час виконання, збільшити продуктивність та знизити ймовірність помилок.
- Забезпечення збереження та обробки даних: ІТ підрозділ відповідає за збереження та безпечну обробку даних клієнтів, транзакцій та іншої інформації, що є критично важливим аспектом діяльності банку.

Загалом, робота ІТ підрозділу в банку спрямована на забезпечення надійної та ефективної роботи інформаційних систем, що дозволяє банку виходити на новий рівень обслуговування клієнтів, підвищувати конкурентоспроможність і збільшувати прибутковість.

Підрозділ фінансів в банку забезпечує керування фінансовими аспектами банківської діяльності. Його основною метою є забезпечення фінансової стійкості та ефективного функціонування банку. Підрозділ фінансів має відповідальність за керування грошовими потоками, фінансовими ризиками, аналізом фінансової діяльності та плануванням бюджету. Основні завдання підрозділу фінансів в банку

включають:

1. Фінансове планування та бюджетування: Розробка фінансових планів та бюджетів є важливим аспектом роботи підрозділу фінансів. Це дозволяє банку зрозуміти, яким чином будуть розподілятися кошти та ресурси для досягнення стратегічних цілей.

2. Управління грошовими потоками: Підрозділ фінансів відповідає за оптимізацію грошових потоків в банку, контроль за рухом коштів та забезпечення належного балансу між входами та виходами грошових коштів.

3. Фінансовий аналіз: Підрозділ фінансів проводить аналіз фінансової діяльності банку, щоб оцінити його фінансову стійкість, рентабельність та ефективність. Використовуючи фінансові показники та інші дані, вони здійснюють оцінку ризиків та роблять рекомендації щодо можливих покращень.

4. Управління фінансовими ризиками: Підрозділ фінансів визначає та контролює фінансові ризики, такі як ризик валютних коливань, процентних ставок, кредитних ризиків та інших факторів, що можуть впливати на фінансову стабільність банку. Звітність та дотримання правил і нормативів: Підрозділ фінансів готує фінансові звіти, які надають інформацію про фінансовий стан банку. Вони також відповідають за дотримання внутрішніх та зовнішніх правил та нормативів, що регулюють банківську діяльність.

5. Участь у стратегічному плануванні: Підрозділ фінансів бере участь у розробці стратегічних планів банку, забезпечуючи фінансовий аспект стратегії та враховуючи фінансові обмеження та можливості.

Загалом, підрозділ фінансів в банку є ключовим гравцем у забезпеченні фінансової стабільності, раціонального використання ресурсів та досягненні стратегічних цілей банку.

Голова правління АТ «Райффайзен банку» у своєму зверненні, яке процитоване в річному консолідованому фінансовому звіті сказав: «Попри всі труднощі війни, Райффайзен Банк завершив 2022-ий із позитивною динамікою за більшістю фінансових показників. Довіра клієнтів, лідерські позиції на ринку, ефективне управління доходами, ризиками та видатками зумовили зростання

операційного прибутку банку майже вдвічі до 11,4 млрд грн. Разом із тим банк збільшив відрахування у резерви на покриття можливих кредитних та операційних ризиків, спричинених війною, на 9,5 млрд грн. Частка непрацюючих активів у кредитному портфелі банку за рік зросла до 14%. Тож прибуток за результатами року склав 1,6 млрд грн. Це майже втричі менше результату довоєнного року, водночас це є одним з найкращих результатів українських банків. Райффайзен Банк має достатньо капіталу та виконує всі нормативи Національного банку».

В Додатку Д представлений аналіз активів та зобов'язань з строками погашень, відповідно якого у порівнянні з 2021-м роком зменшилися витрати на основні засоби, це пов'язано з тим, що зменшилася кількість приміщень у зв'язку з закриттям відділень та окупацією територій терористами, що належить Україні. Бачимо збільшення витрат на нематеріальні активи, що так само можна пов'язати з військовим часом на всій території України. Суттєве збільшення інших фінансових активів можливо охарактеризувати відповідно Додатку К «Витрати на виплати працівників, інші адміністративні та операційні витрати 2022 -2021рр. Суттєві внески на благодійність та збільшилися витрати на ремонт будівель.

Проведений аналіз діяльності АТ "Райффайзен банк" за останні три роки, використовуючи фінансово-економічні дані та представлена в таблиці 2,3. Інформація була взята з Звіту керівництва та окремої фінансової звітності, яка була завершена звітом незалежного аудитора. [41]

Таблиця 2.3.

Аналіз основних показників діяльності банку за період 2020-2022рр.*

Показники	2020	2021	2022	Зміна	Зміна, %
Балансові показники					
Активи	107 361 130	126 431 807	166 261 344	58 900 214	54,86
Заборгованість кредитних установ	25 623 326	11 066 989	39 078 780	13 455 454	52,51
Кредити клієнтам	45 840 195	68 623 518	61 685 909	15 845 714	34,56
Зобов'язання перед кредитними установами	3 742 289	602 848	2 385 128	-1 357 161	-36,26

Показники	2020	2021	2022	Зміна	Зміна, %
Зобов'язання перед клієнтами	88 113 614	107 129 332	143 610 664	55 497 050	62,98
Статутний капітал	6 154 516	6 154 516	6 154 516	0	0
Усього капітал	13 083 290	15 775 372	17 055 047	3 971 757	30,35
Звіт про прибутки					
Чисті процентні доходи	7 300 781	8 232 135	12 806 605	5 505 824	75,41
Чисті комісійні доходи	2 616 781	2 685 353	2 154 579	-462 202	-17,66
Кредитні прибутки	-416 756	90 238	54 950	471 706	-121,65
Непроцентні доходи	470 017	721 524	751 684	281 661	59,92
Непроцентні витрати	-4 937 856	-5 777 103	-5 777 103	-839 247	-16,99
Прибуток до оподаткування	5 032 967	5 952 147	2 014 279	3 018 688	-59,97
Прибуток за рік	4 112 760	4 877 597	1 572 798	-2 539 962	-61,7
Загальна інформація про банк					
Показник достатності регулятивного капіталу згідно з вимогами НБУ	18.04%	13,71%	18,62%	0,58%	
Кількість відділень банку	391	388	385	-6	-1.53
Кількість працівників (консолідовано)	6 608	6 736	5 455	-1 153	-17,44

** Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]*

Відповідно представлених цифр таблиці 2.3 банк зменшує територіальні мережі з 391 в 2020р. до 385 в 2022р.

Оптимізація витрат: Закриття філій може бути частиною стратегії зменшення витрат і підвищення ефективності. Банк може об'єднувати філії або закривати ті, які є дуже не прибутковими для зменшення витрат.

Цифрова трансформація: Зростання використання онлайн-банкінгу та інших цифрових технологій може призводити до зменшення потреби в фізичних філіях. Банк перенаправляє свої зусилля на розвиток цифрових каналів обслуговування.

Активи виросли у порівнянні з 2020 роком на 54,86%, це можливо охарактеризувати тим, що відбулося зростання клієнтської бази, розширення кредитного портфеля, інвестиції у цінні папери, поглиблення надання фінансових послуг, ефективне управління ризиками, економічний розвиток, зростанням вкладень та фінансової активності в обслуговуванні ринку.

Кредити клієнтам зросли на 54,36%, що характеризує банк як відповідального кредитодавця який підтримує економіку країни надаючи кредити підприємствам і фізичним особам.

Відповідно порівняльного аналізу 2021-2022рр. бачимо чітке зростання активів на 17,76% та зростання кредитів клієнтів на 49,7%. Збільшення кредитів може бути пов'язане з активним залученням нових клієнтів. Банк пропонує конкурентні умови для залучення більшої кількості позичальників. Зростання кредитів зазвичай відбувається в умовах економічного стимулювання, коли попит на кредити з боку фізичних осіб і підприємств зростає. Це може бути пов'язано з покращенням економічних умов, збільшенням виробництва або розвитком бізнесу.

Кількість відділень банку знизилась з 391 в 2020 році до 388 в 2021 році, що свідчить про перенаправлення банківської діяльності в альтернативні канали обслуговування. Збільшення кількості працівників свідчить про розширення інших сфер які потребують додаткових спеціалістів (ІТ, хмарні технології, Agile-менеджмент)

Райффайзен Банк завершив 2022-ий із позитивною динамікою за більшістю фінансових показників. Довіра клієнтів, лідерські позиції на ринку, ефективне управління доходами, ризиками та видатками зумовили зростання операційного прибутку банку майже вдвічі до 11,4 млрд грн. Разом із тим банк збільшив відрахування у резерви на покриття можливих кредитних та операційних ризиків, спричинених війною, на 9,5 млрд грн. Частка непрацюючих активів у кредитному портфелі банку за рік зросла до 14%. Тож прибуток за результатами року склав 1,6 млрд грн. Це майже втричі менше результату довоєнного року, водночас це є одним з найкращих результатів українських банків. Райффайзен Банк має достатньо капіталу та виконує всі нормативи Національного банку.

Райффайзен Банк зберіг лідерство в обслуговуванні клієнтів агропромислового комплексу. Початок воєнних дій припав на посівну, не зупиняти її було важливо і для аграріїв, і для збереження експортного потенціалу країни. Так само як важливо було зберегти і вибудовані десятиками років відносини банку з клієнтами. Перші дні війни, як і весь рік, банк не зупиняв кредитування аграріїв за рахунок власних коштів та реалізації державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». За 2022 рік було надано 10 млрд грн нових кредитів, кредитний портфель аграріям, і великим компаніям, і фермерам, на кінець року досяг майже 30 млрд грн. [37]

Отже банк стабільно розвивається, допомагає аграріям розвивати бізнес, допомагає клієнту почувати себе надійно та не хвилюватися про свої гроші.

2.3. Фінансовий аналіз діяльності та оцінка структури майна банку

Оцінка структури майна банку та джерел його формування є важливим елементом аналізу фінансового стану. Основні елементи цієї оцінки включають:

Структура майна банку:

Активи банку, такі як грошові кошти, кредити, цінні папери, нерухомість, обладнання тощо. Розділяються активи за категоріями, такими як поточні та довгострокові, фінансові та нематеріальні.

Зобов'язання банку, це такі як депозити клієнтів, вклади інших банків, виписані чеки, кредити тощо. Розглядаються зобов'язання за термінами погашення та іншими характеристиками.

Власний капітал: Оцінюється як величина та структура власного капіталу, який може включати власні акції, резерви, накопичені прибутки та інше.

Джерела формування майна банку:

Депозити та вклади: Аналіз розміру та структуру депозитів та вкладів, внесених клієнтами та іншими банками.

Кредити: Визначається обсяг виданих кредитів, розподіл за категоріями (особисті, корпоративні, іпотечні), а також умови кредитування.

Інвестиції: Оцінюється інвестиційний портфель банку, такий як цінні папери, акції, облігації, державні цінні папери.

Кредитування від Центрального банку: Враховується можливість отримання кредитів від Центрального банку як джерело ліквідності.

Інші джерела: Розглядаються інші можливі джерела, такі як випуск облігацій, залучення фінансових інструментів, інвестиційні фонди тощо.

Важливі показники:

Коефіцієнт ліквідності: Визначається, наскільки банк може задовольнити свої поточні зобов'язання з власних активів.

Коефіцієнт капіталу: Перевіряється, наскільки стійким є банк, оцінюючи його капітал у відношенні до ризиків та активів.

Кредитний портфель: Аналізується кредитний портфель за якісними та кількісними характеристиками.

Доходність: Враховується рентабельність активів та власного капіталу, оцінюючи, наскільки ефективно банк використовує свої ресурси.

Оцінка структури майна та джерел його формування допомагає не тільки зрозуміти фінансовий стан банку, але і визначити його стійкість, ліквідність та ефективність управління активами та пасивами.

Аналіз структури майна підприємства здійснений за період 2019-2017рр., в даний період найяскравіше, на мою думку проглядається динаміка розвитку банку.

Райффайзен Банк вже кілька років поспіль посідає п'яте місце в українській банківській системі за розміром активів; у 2019 році активи банку зросли на 9,1 млрд. грн. (12,3%) порівняно з попереднім роком, сягнувши 82,9 млрд грн на кінець звітнього року [41,21].

Кредитний портфель Банку є одним з найбільших у банківській системі з часткою ринку 8,5%. За звітний період він склав 47,5 млрд грн, збільшившись на 170 млн грн або на 0,4% за весь 2019 рік. Кредитний портфель Банку зазнав структурних змін, зокрема, роздрібне кредитування зросло приблизно на 3 млрд

грн за рік, більшу частину якого склали споживчі кредити населенню. Це дозволило Банку зберегти лідерські позиції на ринку роздрібного кредитування. У той же період корпоративний кредитний портфель зменшився на 2,8 млрд грн через низький попит на банківські кредити, високі ринкові процентні ставки та загальне падіння виробництва в багатьох ключових галузях економіки в 4 кварталі 2019 року. Погіршення споживчих настроїв та перспектив ділової активності також сприяло цьому зниженню [41,21].

На кінець 2019 року балансовий капітал Райффайзен Банку перевищив 13,2 млрд грн і збільшився на 1,5 млрд грн завдяки прибутковій діяльності протягом року.

З метою оцінки ефективності окремих напрямків діяльності банку було проаналізовано динаміку прибутку за період 2017-2019 рр. (див. табл. 2.3).

Як видно з таблиці 2.3, зростання процентного доходу за трирічний період зумовлене зростанням процентних ставок.

Комісійні доходи банку постійно зростають і на кінець 2022 року становили 5 312 425 тис. грн. Це можна пояснити зростанням клієнтської бази банку та збільшенням вартості наданих банківських послуг.

Аналогічний тренд виявився й у випадку непроцентних доходів банку, які за три роки зросли на 51,92%.

Протягом останніх трьох років інші операційні доходи зменшуються з відносним відхиленням 25,65%. Однак ці доходи є невеликими і виконують функцію додаткового доходу в банківському бізнесі.

Внесок процентного доходу, який має найбільший вплив на структуру доходів і відіграє позитивну роль для банків, у загальний дохід у 2022 році становив 61,4%. Комісійний дохід, який отримують банки і який характеризується мінімальним ризиком втрат, посів друге місце в структурі доходів з часткою 33,1% у 2022 році.

Непроцентні доходи займають третю позицію, і їхній внесок становив 4,09%, 3,2% та 4,2% у 2020, 2021 та 2022 роках відповідно [41,21].

Таблиця 2.3.

Рух доходів АТ "Райффайзен Банк" протягом 2020–2022 років*

Витрати		Роки		Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
				2021-	2022-	2020-	2021/	2022/	2022/
				2022	2021	2022	2022	2021	2020
Процентні доходи	6294500	8691320	9866714	2396820	1175394	3572214	38,08	13,5	56,76
Комісійні доходи	3849766	4593322	5312425	743556	719103	1462659	19,31	15,66	37,99
Результат від операцій з цінними паперами	-15466	-37245	100448	-21779	137693	115914	140,82	169,70	549,48
Результат від переоцінки інших фінансових інструментів	40048	5	1020	-40043	1015	-39028	-99,99	20300	-97,45
Непроцентні доходи	440004	440800	668459	796	227659	228455	0,18	51,65	51,92
Інші операційні доходи	157022	118877	116753	-38145	-2124	-40269	-24,29	-1,78	-25,65
Всього доходів	10765874	13807079	16065819	3041205	2258740	5299945	28,25	16,36	49,23

* Джерело: звіту керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

Аналіз динаміки витрат АТ «Райффайзен банк» представлений в таблиці 2.4.

З аналізу таблиці 2.4 можна зробити висновок, що процентні витрати, комісії та непроцентні витрати АТ "Лейффайзен Банк" зростали найшвидшими темпами. Аналізуючи структуру витрат, можна побачити, що адміністративні витрати становлять значну частину загальних витрат, що є несприятливим. Керівництву банку слід звернути увагу на цю категорію витрат та вжити заходів щодо її зменшення.

Незважаючи на зниження прибутку АТ "Райффайзен Банк" досяг значного фінансового результату в українській банківській системі у 2022 році. Такий позитивний фінансовий результат було досягнуто завдяки процентним та комісійним доходам, а також кредитуванню.

Аналіз зміни витрат банківської діяльності (табл.2.4.) показав, що найбільшими темпами зростають процентні витрати банку, а також комісійні та непроцентні витрати, це свідчить про збільшення вартості послуг, які надає банк.

Аналіз структури витрат показав, що адміністративні витрати займають значну питому вагу у структурі витрат, що є негативним явищем на що потрібно звернути увагу керівництву та вжити заходів для їх зменшення. [41,21].

Вертикальний та горизонтальний аналіз балансу АТ "Райффайзен Банк" за 2020-2022 роки представлений в табл. 2.5.

Провівши аналіз можна зробити висновки, що: у 2022 році активи зросли на 15 888 946 тис. грн порівняно з 67 016 816 тис. грн у 2020 році, тобто на 23,71%. Це зростання відбулося за рахунок збільшення частки грошових коштів та їх еквівалентів, депозитів, кредитів та авансів. Зобов'язання значно зросли протягом трьох років і становили 56 176 263 тис. грн у 2020 році, 62 109 740 тис. грн у 2021 році та 69 736 270 тис. грн у 2022 році, що на 24,14% більше за 2020 роком.

Основною причиною такого зростання є збільшення депозитів клієнтів, банк не має субординованого боргу.

Таблиця 2.4.

Зміна витрат АТ "Райффайзен Банк" протягом 2020–2022 років*

Витрати	Роки			Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2020	2021	2022	2021- 2020	2021- 2022	2022- 2020	2021- 2020	2021- 2022	2022- 2020
Процентні витрати	-1459061	-1854033	-2737268	-394972	-883235	-1278207	27,07	47,64	87,60
Комісійні витрати	-1505339	-2119746	-2778470	-614407	-658724	-1273131	40,82	31,08	84,57
Результат від переоцінки іноземної валюти	-63815	-8417	-35764	55398	-27257	-28051	86,81	323,83	43,96
Відрахування до резервів за зобов'язаннями	-64848	-67478	-40924	-2630	26554	23924	4,06	39,35	36,89
Адміністративні та інші операційні витрати	-1527204	-1733011	-1726100	-205807	6911	-198896	13,48	0,40	13,02
Витрати на податок на прибуток	-1204622	-1133121	-1050119	71501	83002	154503	5,93	7,33	12,83
Непроцентні витрати	-3676741	-4292642	-4813002	-615901	-520360	-1136261	16,75	12,12	30,90
Всього витрат	-9501630	-11208448	-3402267	-1706818	7806181	6099363	17,96	69,65	64,19

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

Таблиця 2.5.

Вертикальний та горизонтальний аналіз балансу АТ «Райффайзен Банк» за 2017-2019 рр. *

Стаття	2020		2021		2022		Абсолютне відхилення, тис. грн			Відносне відхилення, %		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2021- 2020	2022- 2021	2022- 2022	2021- 2020	2022- 2021	2022- 2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Грошові кошти та їх еквіваленти	10297228	15,37	10362053	14,04	13542570	16,33	64825	3180517	3245342	0,63	30,69	23,96
Торгові цінні папери	1127477	1,68	690495	0,94	784725	0,95	-436982	94230	-342752	38,76	13,65	30,40
Інші фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	5925271	8,84	0	0	823	0,0009	-5925271	823	-5924448	100	-	100
Дебіторська заборгованість банків	8032433	11,99	7630836	10,34	10176266	12,27	-401597	2545430	2143833	5,0	33,36	26,69
Кредити та заборгованість клієнтів	37348686	55,73	47317516	64,12	47487375	57,28	9968830	169859	10138689	26,69	0,36	21,35
Цінні папери для подальшого продажу	0	0	3455556	4,68	3570498	4,31	3455556	114942	3570498	-	3,33	-
Інвестиційна нерухомість	151860	0,23	133064	0,18	111057	0,13	-18796	-22007	-40803	12,38	16,54	26,87
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	545070	0,81	0	0	0	0	-545070	0	-545070	100	-	-
Відстрочений податковий актив	31643	0,05	43661	0,06	0	0	12018	-43661	-31643	37,97	100,0	100,0
Основні засоби та нематеріальні активи	2450048	3,66	2769574	3,75	3770923	4,55	319526	1001349	1320875	13,04	36,16	53,91
Інші активи	1050930	1,57	1377230	1,87	1871610	2,26	326300	494380	819680	31,05	35,90	78,0

Продовження табл. 2.5.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	56170	0,08	20848	0,03	11804	0,01	-35322	-9044	-44366	62,88	43,38	78,99
Усього активів	67016816	100	73800833	100	82905762	100	6784017	9104929	15888946	10,12	12,34	23,71
Кошти банків	2533468	4,51	1148692	1,85	214976	0,26	-1384776	-1127216	-2318492	54,66	98,13	91,51
Кошти клієнтів	52272275	93,05	58359863	93,96	66696513	80,45	6087588	8336650	14424238	11,65	14,28	27,59
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	709	0,001	248191	0,400	251957	0,30	247482	3766	251248	34905,78	1,52	35436,95
Резерви за зобов'язаннями	80050	0,14	163432	0,26	152090	0,18	83382	-11342	72040	104,16	6,93	89,99
Інші зобов'язання	1289761	2,30	2182607	3,51	2405322	2,9	892846	222715	1115561	69,23	10,20	86,49
Субординований борг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Усього зобов'язань	56176263	100	62109740	100	69736270	84,12	5933477	7626530	13560007	10,56	12,28	24,14
Статутний капітал	6154516	56,77	6153411	52,63	6154516	7,42	-1105	1105	0	0,02	0,02	0
Емісійні різниці	3033097	27,98	3030744	25,92	3033667	3,66	-2353	2923	570	0,08	0,10	0,02
Резервні та інші фонди банку	509771	4,70	734142	6,28	2261568	2,73	224371	1527426	1751797	44,01	208,06	343,64
Резерви переоцінки	889941	8,21	837802	7,17	1004663	1,21	-52139	166861	114722	5,86	19,92	12,89
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	300560	2,77	965420	8,26	735274	0,89	664860	-230146	434714	221,21	23,84	144,63
Неконтрольована частка	-47332	-0,44	-30426	-0,26	-20196	0,02	16906	10230	27136	35,72	33,62	57,33
Усього власного капіталу	10840553	100	11691093	100	13169492	15,88	850540	1478399	2328939	7,85	12,65	21,48
Усього зобов'язань та власного капіталу	67016816	100	73800833	100	82905762	100	6784017	9104929	15888946	10,12	12,34	23,71

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

У 2020-2022 роках капітал систематично зростає: У 2022 році його обсяг збільшився на 21,48% порівняно з 2020 роком за рахунок банківських резервів та інших фондів, а також додаткових коштів з резерву переоцінки. Водночас статутний капітал та емісійний дохід залишилися незмінними.

Нерозподілений прибуток збільшився на 221,21% у 2021 році порівняно з 2020 роком і зменшився на 23,84% у 2022 році. Однак загалом за три роки він збільшився на 144,63%. Ці фінансові ресурси дозволяють банку реінвестувати у свою діяльність.

Проаналізуємо ділову активність банку. Ділова активність банку - це широкий термін, який описує різноманітні види діяльності, що виконуються банком у межах його функцій та обов'язків. Ця активність включає.

1. Фінансові послуги: кредитування - надання кредитів клієнтам на різні цілі, включаючи особисті, корпоративні та іпотечні кредити. Зберігання коштів - приймання вкладів від клієнтів та утримання їх коштів для безпечного зберігання та генерації доходу. Інвестиційні послуги - управління інвестиційними портфелями клієнтів, надання порад щодо інвестування.

2. Фінансові операції: валютні операції - купівля, продаж та обмін валют для клієнтів та для власного портфеля. Обслуговування платежів - забезпечення платіжних операцій для клієнтів, переказ коштів тощо.

3. Управління ризиками та фінансовими операціями: моніторинг та управління ризиками, пов'язаними з кредитуванням, інвестиціями та іншими операціями. Фінансовий аналіз - оцінка фінансових показників, аналіз доходів та витрат, прогнозування фінансової стабільності.

4. Консультаційні послуги: Фінансові консультації - надання клієнтам порад щодо фінансового планування, інвестування, оптимізації податків тощо. Інформаційно-консультаційні послуги - надання інформації про фінансові продукти та послуги банку.

5. Розвиток та інновації: розробка нових продуктів - створення та впровадження нових фінансових продуктів та послуг. Технологічні інновації - впровадження нових технологій для поліпшення обслуговування клієнтів, розвитку

онлайн-банкінгу тощо.

Ці види ділової активності формують стратегічну спрямованість банку, його підходи до обслуговування клієнтів, управління ризиками та бізнес-процесами. В табл. 2.6 проведений розрахунок ділової активності банку за три останні роки.

Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів незмінний протягом аналізованого періоду та становить 0,84, що свідчить про стабільний рівень діяльності яку здійснює банк.

Таблиця 2.6.

**Оцінка ділової активності АТ «Райффайзен Банк» за
2020- 2022 рр.***

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +/-		
	2020	2021	2022	2021- 2020	2022- 2021	2022- 2020
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів	0,84	0,84	0,84	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи	0,95	0,95	0,95	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	0,66	0,76	0,75	0,10	-0,01	0,09
Коефіцієнт доходних активів	0,79	0,80	0,82	0,01	0,02	0,03
Коефіцієнт кредитної активності інвестицій у кредитний портфель	0,56	0,64	0,63	0,08	-0,01	0,07
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь	0,11	0,06	0,06	-0,05	0,00	-0,05
Коефіцієнт інвестицій у доходних активах	0,14	0,07	0,07	-0,07	0,00	-0,07

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

Відповідно проведеної оцінки ділової активності банку можна зробити висновок, що частка залучених коштів у кредитному портфелі зростає і знаходиться в діапазоні від 0,66 до 0,75. Це свідчить про правильний підхід банків до комерційної діяльності в контексті кредитної політики. Співвідношення доходних активів до валютного балансу зростає: у 2020 році доходні активи становили 79% валютного балансу, у 2021 році - 80%, у 2022 році - 82%. Зростання цього показника є позитивним для банків. Коефіцієнт вкладень у кредитний портфель показує, що частка кредитного портфеля в структурі активів становила

56% у 2020 році, 64% у 2021 році та 63% у 2022 році. Це свідчить про кредитоспроможність банку та довіру клієнтів. Кредитний портфель Райффайзен Банку збільшився на 7% у 2022 році. Частка загальної інвестиційної діяльності в цінні папери та паї зменшилася на 5% через викуп ряду облігацій внутрішньої державної позики. [41,21]

Аналіз грошових потоків банку — це важлива фінансова процедура, яка дозволяє оцінити рух грошових коштів в банку протягом певного періоду. Це ключовий аспект фінансового управління, оскільки грошові потоки відображають здатність банку генерувати та використовувати кошти.

Основні компоненти аналізу грошових потоків банку – це:

Операційні грошові потоки: віддільність від прибуткових показників: Показує справжній грошовий потік від операцій, відділяючи його від акумульованого прибутку.

Оцінка стійкості операцій: аналізує здатність банку генерувати грошовий потік з його основної діяльності.

Інвестиційні грошові потоки: вкладення та капітальні витрати: Відображають грошові потоки, пов'язані з інвестиціями у власні активи, придбанням обладнання, нерухомості тощо.

Оцінка ефективності інвестицій: визначення ефективності вкладень та їх вплив на загальний грошовий стан банку.

Фінансові грошові потоки: платежі за кредитами та дивідендами: показують обсяги грошей, витрачених на виплати кредитів та дивіденди акціонерам.

Залучення фінансових ресурсів: Відображають потік коштів з позичок, емісій цінних паперів та інших джерел.

Важливі аспекти аналізу грошових потоків банку:

Ліквідність:

Грошові потоки допомагають оцінити ліквідність банку та його здатність вчасно виконувати фінансові зобов'язання.

Стійкість фінансів:

Аналіз грошових потоків допомагає визначити стійкість банку до різних

ринкових умов та його фінансову незалежність.

Ефективність управління:

Дозволяє оцінити ефективність стратегій управління коштами, інвестиціями та фінансовими ресурсами банку.

Аналіз грошових потоків банку є важливим інструментом для прийняття фінансових рішень, планування бюджету та стратегічного розвитку. Він допомагає керівництву банку краще розуміти фінансову ситуацію та приймати обґрунтовані рішення.

Фінансова стійкість визначається здатністю банку ефективно використовувати свої ресурси та успішно виконувати функції під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Оцінку фінансової стійкості можна провести шляхом аналізу ряду коефіцієнтів, що подані в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

**Аналіз фінансової стійкості АТ «Райффайзен Банк»
за 2020-2022 рр.***

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +/-		
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Коефіцієнт надійності	0,19	0,19	0,19	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт фінансового важеля	5,18	5,31	5,30	0,13	-0,01	0,13
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	0,16	0,16	0,16	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,23	0,24	0,25	0,01	0,01	0,02
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	-0,08	-0,06	-0,07	0,02	0,01	0,01
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	10,89	11,99	13,47	1,10	1,48	2,58

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

На підставі таблиці 2.7 можна відзначити, що коефіцієнт надійності протягом розглянутого періоду залишався на рівні 0,19. Це свідчить про стабільність функціонування банку та його високий рівень надійності.

Коефіцієнт співвідношення капіталу до активів та коефіцієнт захисту

капіталу до активів залишилися практично незмінними протягом аналізованого періоду. Це свідчить про те, що банк проводить послідовну політику захисту свого капіталу матеріальними активами.

Коефіцієнт адекватності капіталу показує, якою мірою активи покриваються власним капіталом. Зменшення цього показника є індикатором збільшення рентабельності капіталу, що позитивно впливає на прибуток акціонерів: у період з 2020 по 2022 рік коефіцієнт забезпеченості власним капіталом збільшився на 2,58, що свідчить про покращення рентабельності власного капіталу банку.

Загальний висновок з аналізу полягає в тому що банк має достатньо капіталу, що захищає його від можливих витрат, спричинених непередбачуваними ризиковими операціями.

Аналіз нормативів ліквідності АТ «Райффайзен банк» представлений в табл. 2.8.

Таблиця 2.8.

Нормативи ліквідності АТ «Райффайзен Банк» за 2020-2022 рр.*

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Норматив миттєвої ліквідності, Н4 (нормативне значення не менше 20%)	41,14	42,91	-	1,77	-	-
Норматив поточної ліквідності, Н5 (нормативне значення не менше 40%)	56,74	52,51	-	-4,23	-	-
Норматив короткострокової ліквідності, Н6 (нормативне значення не менше 60%)	84,43	84,25	81,96	-0,18	-2,29	-2,47
Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами, LCR _{вв} (нормативне значення не менше 100%)	-	-	197,66	-	197,66	197,66
Коефіцієнт покриття ліквідності в іноземній валюті (LCR) (не менше 100% порогового значення)	-	-	196,26	-	196,26	196,26

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

З таблиці 2.8 видно, що коефіцієнт ліквідності є вищим за порогове значення. Це свідчить про те, що збалансованість активів і пасивів за строками погашення та

в грошовому вираженні дозволяє банку вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання.

У 2019 році Національний Банк України запровадив новий обов'язковий критерій ліквідності - коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR). Цей норматив визначається як співвідношення незабезпечених високоякісних ліквідних активів до очікуваних чистих відтоків грошових коштів протягом 30 днів.

Для оцінки фінансового стану банку також важливо враховувати показники ефективності управління, які подані в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9.

**Оцінка ефективності управління АТ «Райффайзен Банк»
за 2020-2022 рр.***

Показники	Роки, %			Абсолютне відхилення, +/-		
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Загальний рівень рентабельності	99,88	97,76	96,02	-2,12	-1,74	-3,86
Окупність витрат доходами	80	62	49	-18	-13	-31
Чиста процентна маржа	8,72	9,35	8,80	0,63	-0,55	0,08
Рівень іншого операційного доходу	0,25	0,13	0,13	-0,12	0,00	-0,12
«Мертва точка» прибутковості банку	23,34	28,26	30,77	4,92	2,51	7,53
Продуктивність праці, грн	685,06	671,33	684,92	-13,73	13,59	-0,14
Рентабельність активів	7,93	7,09	5,83	-0,84	-1,26	-2,1
Рентабельність дохідних активів	11,15	10,97	9,71	-0,18	-1,26	-1,44
Рентабельність загального капіталу	49,07	44,78	36,71	-4,29	-8,07	-12,36
Рентабельність статутного капіталу	86,42	85,07	78,55	-1,35	-6,52	-7,87
Рентабельність діяльності за витратами	80,09	63,33	46,80	-16,76	-16,53	-33,29

* Джерело: звіт керівництва та окрема фінансова звітності за рік що закінчується 2020-2022рр. [41,21]

Індикатор ефективності, що відображає рентабельність банку, можна

визначити через відношення балансового прибутку до загального доходу. За останні три роки, з 2020 по 2022 рік, цей показник зменшився на 3,86%. Варто відзначити, що він залишається на високому рівні, свідчаючи про дієве використання потенціалу банку.

Динаміка відношення окупності витрат до доходів також вказує на тенденцію зменшення: у 2020 р. – 80%, у 2021 р. – 62%, у 2022 р. – 49%. Це негативне явище вказує на важливість управління витратами для підтримання стійкості банку.

Чиста процентна маржа, яка відображає співвідношення витрат та покриття ризиків Банку, залишалася високою у 2020-2022 роках і була вищою за оптимальне значення 4,5%. Хоча у 2022 році цей показник дещо знизився порівняно з 2021 роком, він все ще перевищує нормативне значення. Це свідчить про те, що банк має високий рівень ефективності використання активів та спроможність використовувати сукупні активи для отримання чистого процентного доходу за умови відсутності загрози неплатоспроможності в короткостроковій перспективі. [41,21]

Продуктивність праці визначається як обсяг доходів та чистого прибутку на одного середньооблікового працівника; протягом 2020-2021 років цей показник залишався стабільним і свідчить про ефективність використання трудового потенціалу банку.

Рентабельність активів відображає внутрішню політику банку щодо оптимізації структури активів та пасивів з точки зору доходів та витрат, а також професіоналізм управлінської команди; незважаючи на тенденцію до зниження у 2020-2022 роках, всі показники значно перевищують 1%, що свідчить про ефективність менеджменту банку.

Рентабельність дохідних активів показує рівень перевищення доходу над чистим прибутком, і цей показник знизився в період з 2020 по 2022 рік, що свідчить про загальне зниження рівня дохідності.

Рентабельність загальних активів та рентабельність власного капіталу відображають ефективність стратегій та заходів щодо розміщення активів та їх здатність генерувати прибуток. Протягом аналізованого періоду відбулося різке

зниження цих показників, що може свідчити про зменшення кредитно-ризикової діяльності. Ефективність витрат банку визначає розмір прибутку, що припадає на одну гривню витрат. За останні три роки значення цього показника показало негативну тенденцію, зменшившись на 33,9%.

Підсумовуючи, діяльність АТ "Райффайзен Банк" можна оцінити як ефективну, оскільки вона відповідає запропонованим критеріям за показниками фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та прибутковості. [41,21]

Діагностика фінансового стану банку - це процес оцінки фінансових показників та показників ефективності діяльності, спрямований на визначення загального стану здоров'я банку та виявлення можливих проблем. Аналіз фінансово-господарської діяльності банку стає більш інформативним, якщо враховувати ключові показники, отримані з трирічної фінансової звітності [40, 41, 45].

За інформацією з офіційного сайту НБУ [40] та фінансової звітності банку (Додаток М) [40, 41, 45] було розраховано абсолютні та відносні показники фінансового стану АТ "Лейффайзен Банк" за період 2020-2022 рр. Розрахунок структурних показників (табл. 2.10) та динаміки активів і пасивів банку (табл. 2.11) дав такі результати. З рисунку 2.12 видно, що найбільшу частку активів становлять кредити клієнтам, які складають близько половини від загального обсягу активів. Це може свідчити про те, що банк орієнтований на прибутковість. Однак за трирічний період цей показник має тенденцію до зниження приблизно на 22%, з 64,12% у 2020 році до 42,70% у 2022 році.

Значний зріст спостерігається у показнику заборгованості перед кредитними установами, що зросло на близько 13% і змінилося з 10,34% у 2020 р. до 23,87% у 2022 р. Ще однією значущою складовою активів є грошові кошти та їх еквіваленти, свідченням про увагу банку до забезпечення ліквідності.

Найнижчі значення відзначаються в інвестиційній нерухомості, яка також демонструє тенденцію до зменшення (з 0,18% у 2020 р. до 0,10% у 2022 р.) та в інвестиціях в дочірні підприємства - 0,05%, що вказує на обмежену інвестиційну активність банку. [40, 41, 45]

Таблиця 2.10.

Показники структури активів та пасивів АТ «Райффайзен Банк»*

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Питома вага, 2020 р., %	Питома вага, 2021 р., %	Питома вага, 2022 р., %
1	2	3	4	5	6	7
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 765 353	25 761 762	32 067 376	14,04	16,33	14,68
Торгові активи	690 495	784 725	4 486 222	0,94	0,95	4,18
Заборгованість кредитних установ	7 630 836	10 176 266	25 623 326	10,34	12,27	23,87
Кредити клієнтам	45 840 195	68 600 612	61 685 909	64,12	57,28	42,70
Активи, призначені для продажу	20 848	11 804	8 893	0,03	0,01	0,01
Інвестиційні цінні папери:						
в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	4 466 635	2 708 198	6 066 462	0,00	0,001	0,002
за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 051 968	6 946 301	-	4,68	4,31	7,50
за амортизованою собівартістю	2 248 273	5 165 332	19 345 501	0,00	1,90	2,09
Інвестиції в дочірні підприємства	0	0	49 155	0,00	0,00	0,05
Інвестиційна нерухомість	110 349	94 878	70 780	0,18	0,13	0,10
Основні засоби	3 135 355	5 128 224	4 964 124	3,16	3,77	2,92
Нематеріальні активи	891 967	2 108 249	2 849 259	0,59	0,78	0,83

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Питома вага, 2020 р., %	Питома вага, 2021 р., %	Питома вага, 2022 р., %
1	2	3	4	5	6	7
Інші активи	1 197 562	1 294 106	2 932 629	1,87	2,26	1,12
Всього активи	73 800 833	82 905 762	107 361 130	100,00	100,00	100,00
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	6 955	1 252	29 678	0,01	0,002	0,03
Заборгованість перед кредитними установами	1 148 698	214 976	3 742 289	1,85	0,31	3,97
Заборгованість перед клієнтами	58 359 863	66 696 513	88 113 614	93,96	95,64	93,46
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	248 191	251 957	234 443	0,40	0,36	0,25
Відстрочені податкові зобов'язання	0	14 160	28 107	0,00	0,02	0,03
Резерви	163 432	12 090	148 341	0,26	0,22	0,16
Інші зобов'язання	2 182 607	2 405 322	1 981 368	3,51	3,45	2,10
Всього зобов'язання	62 109 770	69 736 270	94 277 840	100,00	100,00	100,00
Капітал						
Статутний капітал	6 154 516	6 154 516	6 154 516	52,63	46,73	47,04
Додатково сплачений капітал	3 033 667	4 725 244	1 476 247	25,92	23,04	23,19
Резерви переоцінки	837 802	1 004 663	1 021 118	7,17	7,63	7,80
Резервні та інші фонди	734 142	2 261 568	2 735 668	6,28	17,17	20,91
Нерозподілений прибуток	965 420	-735 274	-154 388	8,26	-5,58	-1,18
Всього капітал, що належить акціонерам банку	11 721 519	15 189 688	13 099 357	100,26	100,15	100,12
Частка неконтролюючих акціонерів	-30 426	-20 196	-16 067	-0,26	-0,15	-0,12

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Питома вага, 2020 р., %	Питома вага, 2021 р., %	Питома вага, 2022 р., %
1	2	3	4	5	6	7
Всього капітал	23 416 640	28 580 209	24 316 453	100,00	100,00	100,00
Всього капітал і зобов'язання	85 526 410	98 316 479	118 594 293	—	—	—

* Джерело: з офіційного сайту НБУ та фінансової звітності банку [40, 41, 45]

Для більш наглядного варіанту показники структури активів та пасивів АТ «Райффайзен Банк» зображено на круговій діаграмі (Рис. 2.12)

Рис. 2.12. Структура активів АТ «Райффайзен банк»

Таблиця 2.11.

Показники динаміки активів та пасивів АТ «Райффайзен Банк»*

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.			2022 р.		
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Активи									
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 765 353	25 761 762	32 067 376	3 180 517	30,69	2,29	2 222 783	16,41	-1,65
Торгові активи	690 495	784 725	4 486 222	94 230	13,65	0,01	3 701 497	471,69	3,23
Заборгованість кредитних установ	7 630 836	10 176 266	25 623 326	2 545 430	33,36	1,93	15 447 060	151,79	11,59
Кредити клієнтам	45 840 195	68 600 612	61 685 909	169 859	0,36	-6,84	-1 647 180	-3,47	-14,58
Активи, призначені для продажу	20 848	11 804	8 893	-9 044	-43,38	-0,01	-2 911	-24,66	-0,01
Інвестиційні цінні папери:									
в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	4 466 635	2 708 198	6 066 462	823	0,00	0,00	844	102,55	0,00
за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 051 968	6 946 301	-	114 942	3,33	-0,38	4 481 470	125,51	3,19

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.			2022 р.		
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
за амортизованою собівартістю	2 248 273	5 165 332	19 345 501	1 578 101	0,00	1,90	670 172	42,47	0,19
Інвестиції в дочірні підприємства	0	0	49 155	0	0,00	0,00	49 155	0,00	0,05
Інвестиційна нерухомість	110 349	94 878	70 780	-22 007	-16,54	-0,05	-708	-0,64	-0,03
Основні засоби	3 135 355	5 128 224	4 964 124	793 678	34,03	0,61	9 712	0,31	-0,85
Нематеріальні активи	891 967	2 108 249	2 849 259	207 681	47,46	0,19	246 677	38,23	0,05
Інші активи	1 197 562	1 294 106	2 932 629	494 380	35,90	0,39	-674 048	-36,01	-1,14
Всього активи	73 800 833	82 905 762	107 361 130	9 104 929	12,34	0,00	24 455 368	29,50	0,00
Зобов'язання									
Торгові зобов'язання	6 955	1 252	29 678	-5 703	-82,00	-0,01	28 426	2270,45	0,03
Заборгованість перед кредитними установами	1 148 698	214 976	3 742 289	-933 722	-81,29	-1,54	3 527 313	1640,79	3,66
Заборгованість перед клієнтами	58 359 863	66 696 513	88 113 614	8 336 650	14,28	1,68	21 417 101	32,11	-2,18

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.			2022 р.		
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	248 191	251 957	234 443	3 766	1,52	-0,04	-17 514	-6,95	-0,11
Відстрочені податкові зобов'язання	0	14 160	28 107	14 160	0,00	0,02	13 947	98,50	0,01
Резерви	163 432	12 090	148 341	-11 342	-6,94	-0,05	-3 749	-2,46	-0,06
Інші зобов'язання	2 182 607	2 405 322	1 981 368	222 715	10,20	-0,06	-423 954	-17,63	-1,35
Всього зобов'язання	62 109 770	69 736 270	94 277 840	7 626 530	12,28	0,00	24 541 570	35,19	0,00
Капітал									
Статутний капітал	6 154 516	6 154 516	6 154 516	1 105	0,02	-5,90	0	0,00	0,31
Додатково сплачений капітал	3 033 667	4 725 244	1 476 247	3 033 667	2 923	0,10	-2,89	0	0,00
Резерви переоцінки	837 802	1 004 663	1 021 118	1 021 118	166 861	19,92	0,46	16 455	1,64
Резервні та інші фонди	734 142	2 261 568	2 735 668	2 735 668	1 527 426	208,06	10,89	474 100	20,96
Нерозподілений прибуток	965 420	-735 274	-154 388	-154 388	-1 700 694	-176,16	-13,84	580 886	-79,00
Всього капітал, що належить акціонерам банку	11 721 519	15 189 688	13 099 357	13 099 357	1 468 169	12,53	-0,11	-90 331	-0,68

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.			2022 р.		
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темпи приросту, %	Відхилення у питомій вазі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Частка неконтролюючих акціонерів	-30 426	-20 196	-16 067	-16 067	10 230	-33,62	0,11	4 129	-20,44
Всього капітал	23 416 640	28 580 209	24 316 453	13 083 290	1 478 399	12,65	0,00	-86 202	-0,65
Всього капітал і зобов'язання	85 526 410	98 316 479	118 594 293	107 361 130	9 104 929	12,34	–	24 455 368	29,50

* Джерело: з офіційного сайту НБУ та фінансової звітності банку [40, 41, 45]

Структура зобов'язань (Рисунок 2.13.) показує, що найбільшу частку зобов'язань становлять зобов'язання перед клієнтами, на які припадає понад 90 відсотків загальних зобов'язань за три роки. Іншим важливим показником є статутний капітал, який становить майже половину загального капіталу банків у 2020-2022 роках, а додатковий капітал - близько 20% загального капіталу за три роки. Ці показники можуть свідчити про значну залежність банків від їхніх власників.

Найменші частки в структурі зобов'язань займають операційні зобов'язання - 0,03% у 2020 році та відстрочені податкові зобов'язання - також 0,03%. У структурі власного капіталу резерв переоцінки є найменшим, сягаючи близько 7% у 2020-2022 роках [40, 41, 45]

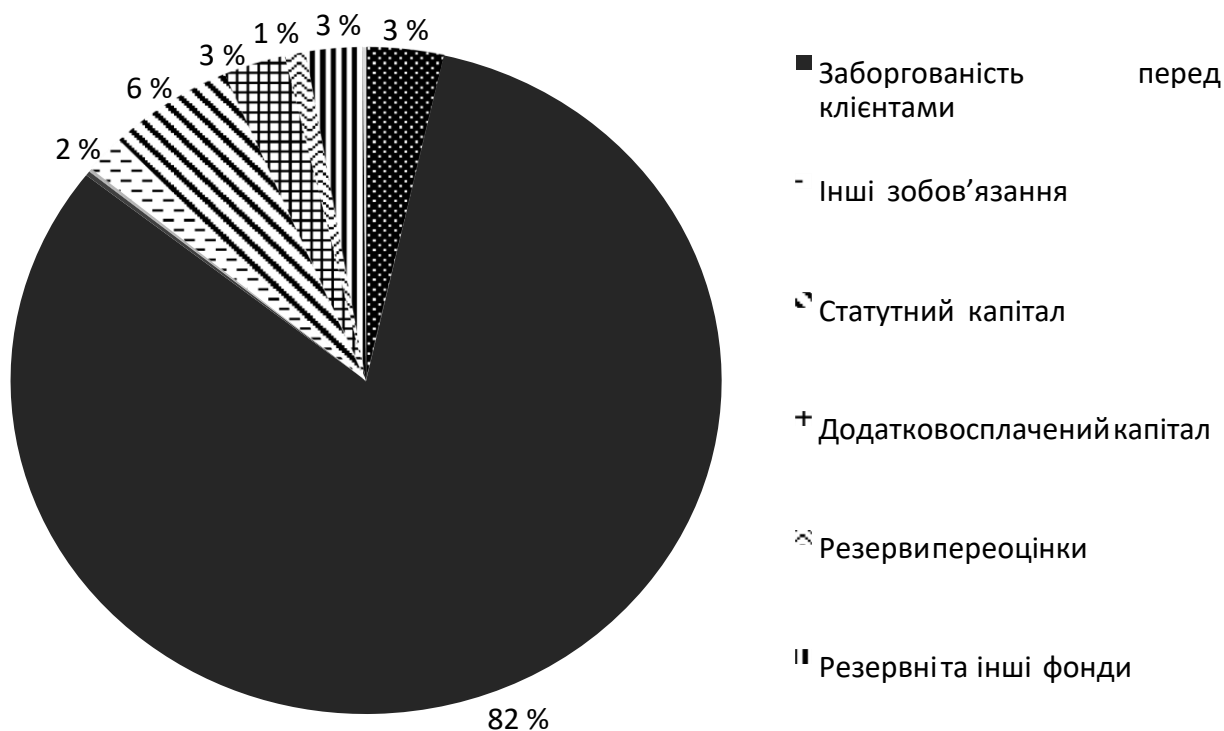

Рисунок 2.13. Склад пасивів АТ «Райффайзен Банк»

Щодо загальних активів та зобов'язань банку, на рисунку 2.14 відображено значне збільшення суми активів за три роки: з 73 800 833 000 грн у 2018 році до 107 361 130 000 грн у 2020 році. Сума зобов'язань також зросла з 62 109 740 тис. грн у 2021 році до 94 277 840 тис. грн.

Невелике підвищення зафіксовано в загальній сумі власного капіталу, яка змінилася з 11 691 093 тис. грн. у 2018 році до 13 083 290 тис. грн. у 2020 році. Такий тренд у зростанні показників свідчить про активний розвиток банку, його здатність залучати нові ресурси та підвищувати прибутковість своєї діяльності.

Виходячи з аналізу фінансово-економічного стану, можна побачити, що банк активно здійснює кредитування та має високий рівень довіри населення. Керівництво банку надає великого значення забезпеченню прибутковості і тому заохочує зосереджувати увагу на моніторингу фінансових показників. Аналіз структури активів банку свідчить про необхідність активізації інвестиційної діяльності з метою стабілізації ліквідності банку. [40, 41, 45]

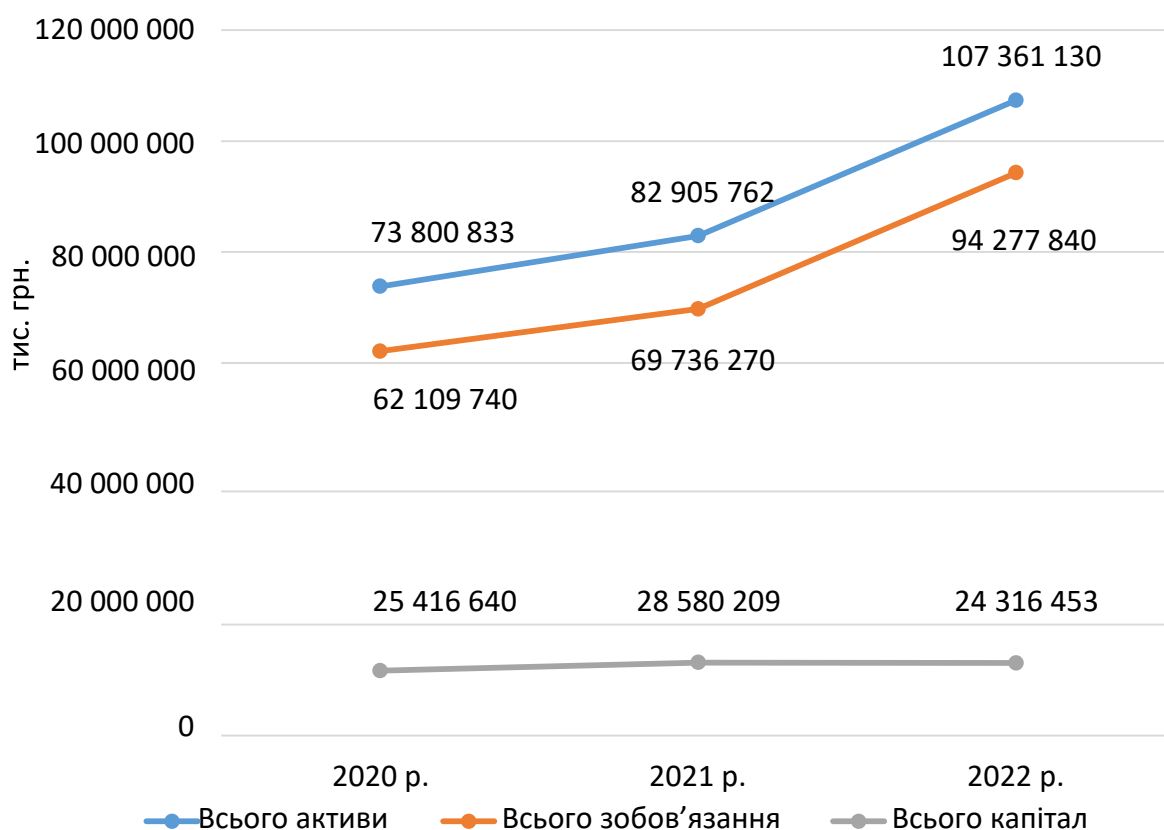

Рисунок 2.14. Загальний обсяг активів та пасивів АТ «Райффайзен Банк»

Під час проведення аналізу, було досліджено структуру (таблиця 2.12) та динаміку (таблиця 2.13) доходів і витрат АТ "Райффайзен Банк" на основі

фінансової звітності з доходів та витрат (Додаток Л). Щодо аналізу структури доходів та витрат, слід відзначити, що найбільшою частиною загального обсягу доходів (рисунок 2.15) є доходи від операцій з іноземною валютою, які становлять приблизно 2% від загального обсягу доходів у період з 2020 по 2022 роки. Крім того, виділяється зростання прибутків від курсових різниць, які досягли 2,15% у 2022 році, свідчаючи про ефективність операцій банку з іноземною валютою.

Найменшою частиною структури доходів банку залишається чистий прибуток від операцій з фінансовими активами, який за три роки залишався на рівні 0,01%.

Щодо витрат (рис. 2.15), найбільший внесок упродовж цього періоду становлять витрати на персонал, що складають майже половину від загальної суми витрат і показують помітний ріст з 32,01% у 2020 році до 51,77% у 2022 році.

Інший значущий елемент витрат - інші операційні та адміністративні витрати, які зросли з 27,21% у 2020 році до 30,96% у 2022 році. Ці тенденції можуть свідчити про велику увагу банку до витрат на оплату праці, премії та інші стимулюючі виплати, а також на обслуговування та ремонт необоротних активів, інкасацію готівкових коштів, маркетинг та рекламу і т. д. Загалом, можна стверджувати, що банк активно працює над створенням комфортних умов для роботи своїх працівників та користувачів послуг.

Динаміка загальних доходів та загальних витрат банку (рис. 2.16) демонструє тенденцію до зниження протягом останніх трьох років; різке зниження цих показників у 2022 році може бути пов'язане з впливом пандемії та військових подій, хоча очікується, що банк отримає прибуток у розмірі 4,1 млрд грн у 2022 році та стане другим за величиною в банківській системі України [40, 41, 45].

Однак це може бути пов'язано з впливом економічної кризи, а також значними інвестиціями банку в удосконалення своєї діяльності, розробку та впровадження нових продуктів, впровадження передових інноваційних методів та технологій, а також витратами на оплату праці працівників.

До активів АТ "Райффайзен банк" відносяться:

- основні засоби, такі як будівлі та споруди, транспортні засоби, машини та

обладнання, інструменти, прилади та інвентар, капітальні вкладення в основні засоби;

- інвестиційна нерухомість;
- запаси матеріальних цінностей;
- інші аналогічні активи.

Ці виробничі ресурси відображені у консолідованому звіті про фінансовий стан банку як активи та призводять до витрат, які фіксуються у консолідованому звіті про прибуток та збитки, а також інших сукупних доходів

Щодо аналізу структури доходів та витрат, то найбільшу частку сукупних доходів (рис. 2.15) складають прибутки від торгових операцій з іноземними валютами, які у 2020-2022 рр. склали близько 2 % загальної суми доходів, та курсові різниці, які помітно зросли за три роки і становлять 2,15 % у 2022 р., що свідчить про те, що банк активно проводить валютні операції. Найменшу частку структури доходів банку складають чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, які за три роки залишалися на рівні 0,01 %

Найбільшу частку серед витрат протягом трьох останніх років складають витрати на персонал, які складають близько половини загальної кількості витрат та за якими спостерігається помітне зростання з 32,01 % у 2020 р. до 51,77 % у 2022 р., й інші операційні та адміністративні витрати, які також зросли зі значення 27,21 % у 2020 р. до 30,96 % у 2022 р. Це свідчить про те, що банк приділяє багато уваги виплаті заробітної плати працівникам, премій й інших заохочувальних виплат, а також на ремонт та обслуговування необоротних активів, на інкасацію готівкових коштів, маркетинг і рекламу тощо.

Таблиця 2.12

Показники структури доходів та витрат АТ «Райффайзен Банк»*

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Питома вага, %, 2020 р.	Питома вага, %, 2021 р.	Питома вага, %, 2022 р.	Відхилення у 2021 р.,%	Відхилення у 2022 р.,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з іноземними валютами:								
Торгові операції	344 240	412 099	369 848	2,44	2,94	2,3	0,5	-0,64
Курсові різниці	-8 417	35 764	344 535	-0,06	0,26	2,15	0,32	1,89
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з торговими активами / зобов'язаннями	-37 245	100 448	-20 025	-0,26	0,72	-0,12	0,98	-0,84
Чистий дохід від фінансових активів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	1 020	1 502	0	0,01	0,01	0,01	0
Чистий прибуток від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-18 050	44 975	31 040	-0,13	0,32	0,19	0,45	-0,13
Чистий збиток від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю	71 433	-8 549	-46 217	0,51	-0,06	-0,29	-0,57	-0,23
Збитки від коригування фінансових активів	-30043	-34 051	-322 664	-0,21	-0,24	-2,01	-0,03	-1,77
Інші доходи	118 877	116 753	111 998	0,84	0,83	0,7	-0,01	-0,14
Всього доходів	14 081 505	13 995 674	16 054 105	100	100	100	0	0
Витрати на персонал	-2 038 208	-2 434 741	-2 605 472	32,01	39,14	51,77	7,14	12,62
Знос і амортизація	-454 529	-693 085	-798 474	7,14	11,14	15,86	4,01	4,72
Інші адміністративні та операційні витрати	-1 733 011	-1 726 100	-1 558 022	27,21	27,75	30,96	0,54	3,21

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Питома вага, %, 2020 р.	Питома вага, %, 2021 р.	Питома вага, %, 2022 р.	Відхилення у 2021 р.,%	Відхилення у 2022 р.,%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
(Зменшення корисності)/відновлення корисності інших нефінансових активів та резервів	-67 478	40 924	19 753	1,06	-0,66	-0,39	-1,72	0,27
Переоцінка інвестиційної нерухомості	2 163	0	4 605	-0,03	0	-0,09	0,03	-0,09

* Джерело: з офіційного сайту Райффайзен банку та фінансової звітності банку [40, 41, 45]

Таблиця 2.13

Показники динаміки доходів та витрат АТ «Райффайзен Банк»*

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.		2022 р.	
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Чисті процентні доходи	7 097 432	7 221 552	7 300 781	124 120	1,75	79 229	1,10
Комісійні доходи	4 593 322	5 312 425	5 656 484	719 103	15,66	344 059	6,48
Комісійні витрати	-2 119 746	-2 778 470	-3 039 703	-658 724	31,08	-261 233	9,40
Чисті комісійні доходи	2 473 576	2 533 955	2 616 781	60 379	2,44	82 826	3,27
Кредитні прибутки / (збитки)	648 780	273 430	-416 756	-375 350	-57,85	-690 186	-252,42
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з іноземними валютами:							
Торгові операції	344 240	412 099	369 848	67 859	19,71	-42 251	-10,25
Курсові різниці	-8 417	35 764	344 535	44 181	-524,90	308 771	863,36
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з торговими активами / зобов'язаннями	-37 245	100 448	-20 025	137 693	-369,70	-120 473	-119,94
Чистий дохід від фінансових активів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	1 020	1 502	1 015	20 300,00	482	47,25

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021 р.		2022 р.	
				Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий прибуток від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-18 050	44 975	31 040	63 025	-349,17	-13 935	-30,98
Чистий збиток від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю	71 433	-8 549	-46 217	-79 982	-111,97	-37 668	440,61
Чисті збитки від модифікації фінансових активів	-30 043	-34 051	-322 664	-4 008	13,34	-288 613	847,59
Інші доходи	118877	116 753	111 998	-2 124	-1,79	-4 755	-4,07
Всього доходів	14 081 505	13 995 674	16 054 105	-85 831	-0,61	2 058 431	14,71
Витрати на персонал	-2 038 208	-2 434 741	-2 605 472	-396 533	19,45	-170 731	7,01
Знос і амортизація	-454 529	-693 085	-798 474	-238 556	52,48	-105 389	15,21
Інші адміністративні та операційні витрати	-1 733 011	-1 726 100	-1 558 022	6 911	-0,40	168 078	-9,74
(Зменшення корисності)/відновлення корисності інших нефінансових активів та резервів	-67 478	40 924	19 753	108 402	-160,65	-21 171	-51,73
Переоцінка інвестиційної нерухомості	2 163	0,00	4 606	-2 163	-100,00	4 605	0,00
Зменшення корисності активів, призначених для продажу	-1 579	0,00	-246	1 579	-100,00	-246	0,00
Всього витрат	-6 367 946	-6 219 963	-5 032 967	147 983	-2,32	1 186 996	-19,08
Прибуток до оподаткування	637 946	5 884 394	5 032 967	5 246 448	822,40	-851 427	-14,47
Витрати з податку на прибуток	-1 133 121	-1 050 119	-920 209	83 002	-7,33	129 912	-12,37
Прибуток за період	5 234 825	4 834 275	4 112 760	-400 550	-7,65	-721 515	-14,92

* Джерело: з офіційного сайту Райффайзен банку та фінансової звітності банку [40, 41, 45]

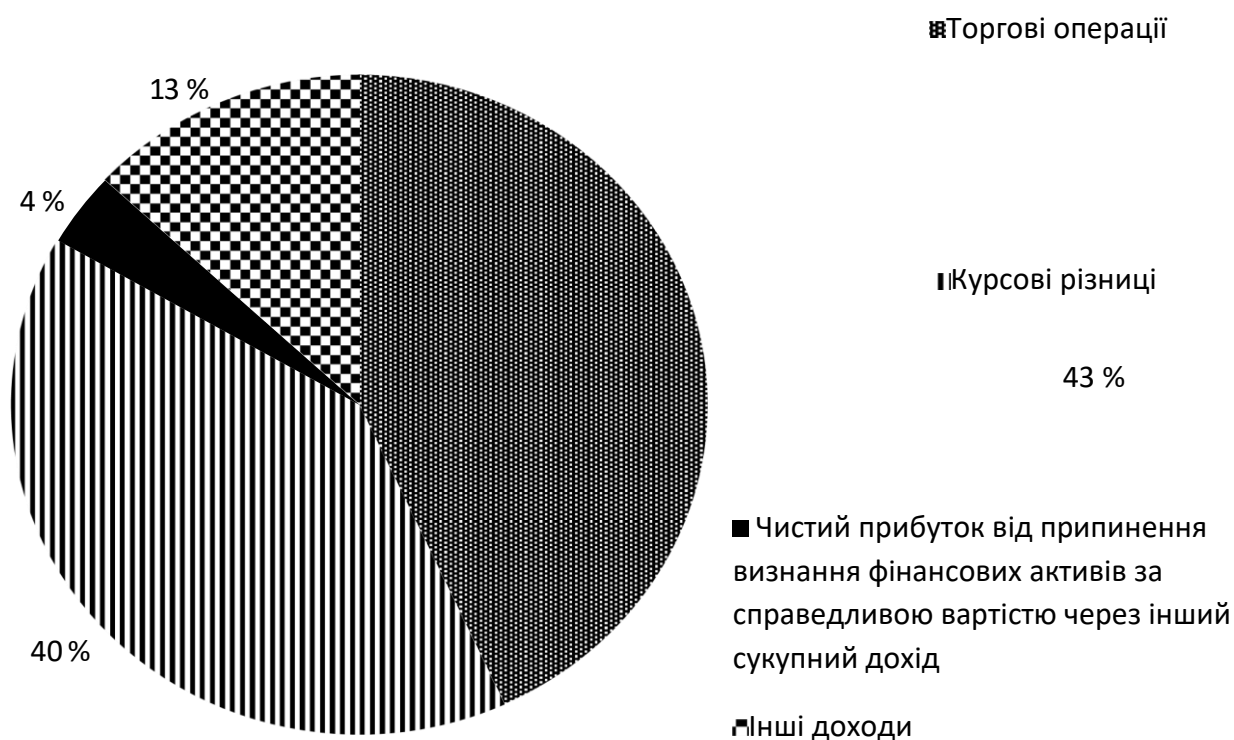

Рисунок 2.15 Структура доходів АТ «Райффайзен Банк»

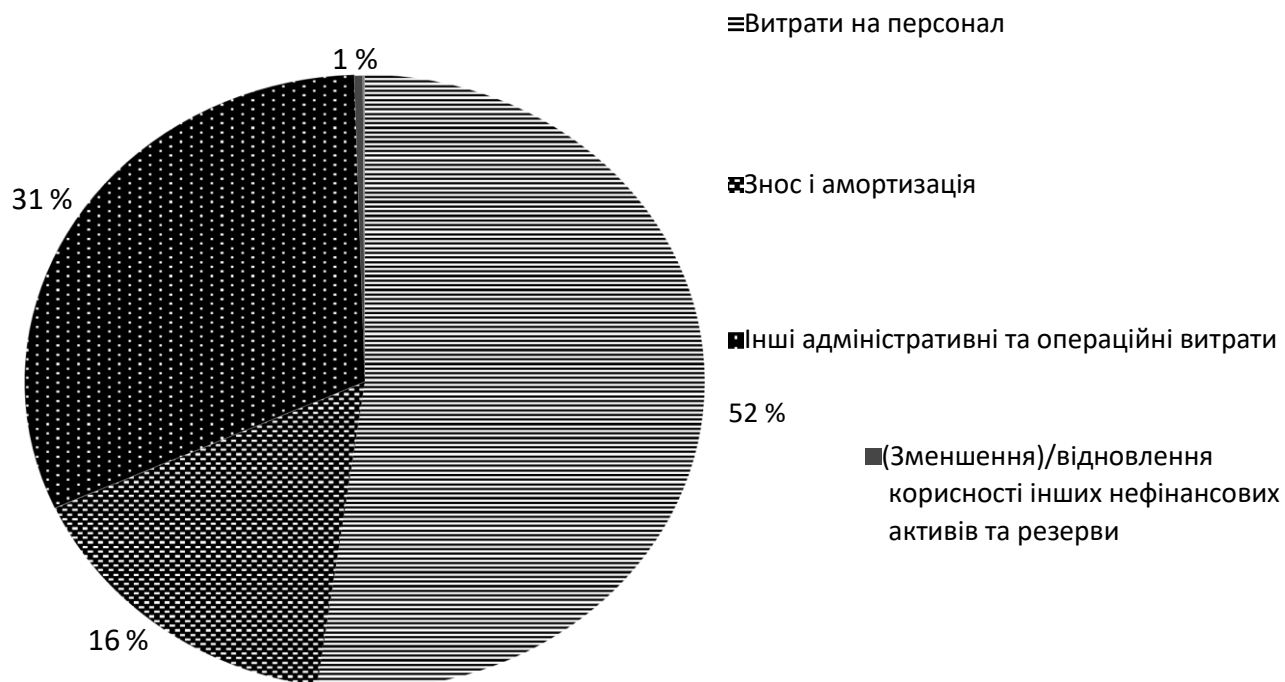

Рисунок 2.16 Структура витрат АТ «Райффайзен Банк»

Тобто, банк веде досить активну діяльність на забезпечення комфортного середовища для роботи своїх працівників та клієнтів [45].

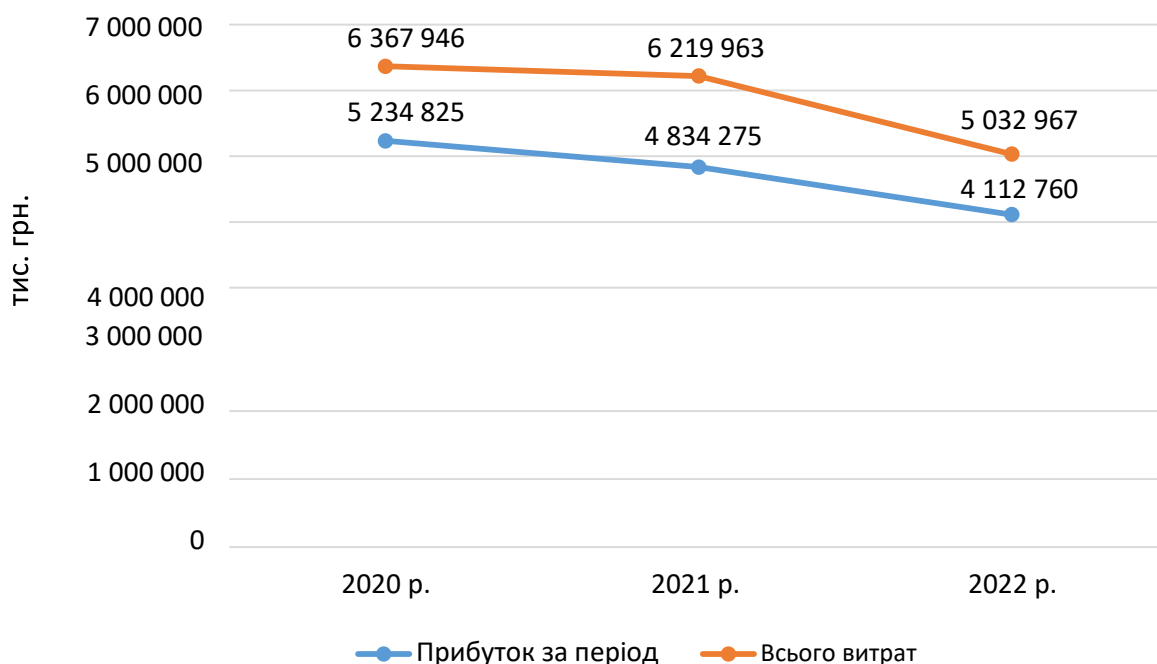

Рисунок 2.17. Динаміка загальних обсягів прибутку та витрат банку у 2020-2022 рр.

Доходи банку протягом трьох років перевищують його витрати, крім того, спостерігається збільшення показника у 2020 р. та у 2022, що може свідчити про зростання доходів банку.

Щодо інтелектуальних ресурсів, вони охоплюють нематеріальні активи, що базуються на знаннях. Банк використовує такі види інтелектуальних ресурсів:

- нематеріальні активи, які включають програмне забезпечення (як придбане, так і самостійно розроблене), ліцензії, веб-сайти, інформацію та бази даних, авторські права, права користування тощо.
- організаційні ресурси, які включають знання, дослідження та бази знань, що накопичені в банку, а також системи, процеси та процедури.

Нематеріальні активи, визнані як активи у консолідованому звіті про фінансовий стан, складаються переважно з програмного забезпечення, розробленого зовнішніми розробниками, з обмеженим строком корисного

використання та ліцензій на використання програмних продуктів і визнаються у складі адміністративних витрат та іншого сукупного доходу у консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Програмне забезпечення банку складається з ліцензій. Програмне забезпечення, розроблене всередині банку, офіційний веб-сайт банку, бази даних та права користування землею не визнаються у окремому звіті про фінансовий стан, оскільки вони не відповідають критеріям визнання активів. Однак Банк несе витрати на їх розробку та підтримку і визнає ці витрати у окремому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Банк утримує інвестиційну нерухомість з метою здобуття доходу від її здачі в оренду або для підвищення вартості вкладеного капіталу і не використовує її власно. Початковий облік інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю з урахуванням витрат на здійснення операцій і подальший облік проводиться за справедливою вартістю. Оцінка інвестиційної нерухомості проводиться на кожну звітну дату, а різниця між балансовою та справедливою вартістю відображається у Консолідованому звіті про прибутки та збитки як "Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості". Дохід від оренди включається до Консолідованого звіту про прибутки та збитки як складова інших доходів. Капіталізація наступних витрат відбувається лише у випадку, якщо є ймовірність отримання банком пов'язаних економічних вигод від них, і їхня вартість може бути достовірно оцінена. Всі інші витрати, такі як ремонт та обслуговування, розглядаються як витрати періоду.

Основні засоби обладнання відображаються в бухгалтерському обліку за їхньою фактичною вартістю, яка включає в себе вартість обладнання без врахування регулярного обслуговування. При цьому враховується амортизація та зменшення корисності. Земельні ділянки та будівлі оцінюються за їхньою справедливою вартістю, яка враховує амортизацію та зменшення корисності, визначені після дати останньої переоцінки.

Балансова вартість основних засобів переглядається з урахуванням можливості зменшення корисності, якщо події чи зміни обставин свідчать про те, що вартість

не може бути повністю відшкодована. Після початкового визнання за фактичною вартістю, земля та будівлі відображаються за переглянутою вартістю, яка відображає справедливу вартість на дату переоцінки, з урахуванням подальшої амортизації та будь-яких інших втрат від зменшення корисності. Переоцінка проводиться регулярно для уникнення значущих розбіжностей між справедливою вартістю та балансовою вартістю активу.

На момент переоцінки сума накопиченої амортизації віднімається від загальної вартості активів, а чиста залишкова вартість коригується до оціненої вартості. Прибуток від переоцінки відображається у фінансовому звіті як резерв для переоцінки будівель у іншому сукупному доході, за винятком сум відновлення попередніх втрат вартості цього активу, які вже були відображені у фінансовому звіті про прибуток та збитки. Зменшення вартості від переоцінки фіксується у фінансовому звіті про прибуток та збитки, враховуючи втрату вартості, яка компенсується попереднім зростанням вартості цього активу, відображеним у резерві для переоцінки будівель.

Щорічне перенесення сум з резерву переоцінки будівель до нерозподіленого прибутку здійснюється шляхом врахування різниці між амортизацією, розрахованою на основі переглянутої балансової вартості активів, і амортизацією, розрахованою на основі їхньої первісної вартості. У разі відчуження активу відповідна сума, що входить до резерву переоцінки, переноситься до нерозподіленого прибутку. Нарахування амортизації активу розпочинається з дати його введення в експлуатацію. [40, 41]

Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

Таблиця 2.14.

Амортизація протягом таких очікуваних строків корисної служби активів*

Найменування	2021рік	2022рік
1	2	3
Будівлі	8-50	8-50

Продовження табл. 2.14

1	2	3
Меблі, інвентар та інші активи	2-8	2-8
Компютери та обладнання	4-8	4-8
Транспортні засоби	6	6

* Джерело: з офіційного сайту Райффайзен банку та фінансової звітності банку [34]

Залишкова вартість, строки служби та методи нарахування амортизації для активів переглядаються щорічно та коригуються при необхідності. Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших адміністративних та операційних витрат у тому періоді, коли такі витрати були здійснені, за винятком випадків, коли ці витрати підлягають капіталізації. У 2021 році нерухомість АТ «Райффайзен банк» не була піддана переоцінці, оскільки різниця між балансовою та ринковою вартістю землі та будівель станом на 31 грудня 2021 року була несуттєвою.

У 2020 році майно, належне Банку, пройшло процедуру переоцінки. Незалежний оцінювач провів оцінку станом на 1 грудня 2020 року, використовуючи або ринковий підхід, або дохідний підхід, залежно від наявності вхідних даних та бажаного відображення найкращого використання власності від учасників ринку. Результати переоцінки відобразилися в іншому сукупному доході на суму 83 781 тис. грн. та в прибутках або збитках на суму 553 тис. грн. Справедлива вартість землі та будівель віднесена до категорії Рівень 2 ієрархії справедливої вартості (2020 р.: Рівень 2 ієрархії справедливої вартості). Станом на 31 грудня 2021 року машини, пристосування та приладдя, транспортні засоби та інші основні засоби включають повністю амортизовані активи вартістю 1 554 956 тис. грн. (2020 р.: 1 284 275 тис. грн.), що продовжують використовуватись. Станом на 31 грудня 2021 року існували обмеження на права власності за основними засобами на суму 1 796 тис. грн. у зв'язку з накладанням арешту в рамках судових впроваджень (2020 р.: 4 250 тис. грн. у зв'язку з накладанням арешту в рамках судових впроваджень). Станом на 31 грудня 2021 року договірні зобов'язання щодо придбання основних

засобів становили 93 493 тис. грн. (2020 р.: 193 487 тис. грн.). У зв'язку з застосуванням Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами Банк адаптував назви та перелік класів основних засобів, а саме: з класу «Будівлі» було виділено окремий клас «Земля», клас «Меблі, інвентар та інші активи» розділено на «Пристосування та приладдя» та «Інші основні засоби», перейменовано класи «Комп'ютери та обладнання» на «Машини», «Незавершене будівництво» на «Незавершені капітальні вкладення в основні засоби». Витяги з консолідованої звітності щодо витрат на виплати працівникам інші адміністративні та операційні витрати за період 2020-2022рр. представлені в додатках А, Б, В. Витрати на основні засоби та нематеріальні активи за винятком Гудвілу за період 2020-2021рр. [40, 41]

Станом на 31 грудня 2021 року нематеріальні активи за винятком гудвілу включали повністю амортизовані активи вартістю 476 415 тис. грн. (2020 р.: 408 369 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року договірні зобов'язання щодо придбання нематеріальних активів становили 364 606 тис. грн. (2020 р.: 159 819 тис. грн.).

У зв'язку з застосуванням Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами Банк адаптував назви та перелік класів нематеріальних активів, виділивши з класів «Комп'ютерне програмне забезпечення» та «Ліцензії та франшизи» окремий клас «Нематеріальні активи на етапі розробки».

Нематеріальні активи, за винятком гудвілу, включають у себе придбане програмне забезпечення та ліцензії. Під час їхнього первинного визнання, активи, що були придбані окремо, фіксуються за їхньою вартістю. Після цього нематеріальні активи, крім гудвілу, відображаються за реальною вартістю, враховуючи накопичену амортизацію та збитки від знецінення. Терміни служби, які можуть бути визначені або не визначені, характеризують нематеріальні активи, за винятком гудвілу. Активи цього типу із обмеженим терміном служби амортизуються протягом періоду тривалістю 4-10 років (згідно з 2020 р.: 4-10 років), якщо інше не передбачено в експлуатаційних документах, угодах та інших відповідних документах. Оцінка можливого знецінення проводиться у випадку, якщо є підстави вважати, що корисність нематеріального активу може бути

зменшена. Аналіз строків та порядку амортизації активів із обмеженим терміном служби проводиться щорічно наприкінці кожного фінансового року. Банк відносить непоточні активи або групи вибуття до категорії "утримувані для продажу", якщо їх балансова вартість передбачає головним чином компенсацію через їхній продаж, а не через їхнє подальше використання. Щоб вони отримали такий статус, ці активи або групи вибуття повинні бути готові до негайного продажу у їхньому поточному стані, на звичайних умовах для таких операцій, з високим рівнем ймовірності продажу. Висока ймовірність продажу вказує на рішучий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу цих непоточних активів або груп вибуття, при цьому розпочато програму активних заходів для пошуку покупця та реалізації цього плану. Крім цього, ці активи або групи вибуття повинні активно представлятися для реалізації за обґрунтованою ціною, враховуючи їхню поточну справедливую вартість. Також, очікується, що процес продажу буде завершений протягом року з моменту класифікації непоточних активів або груп вибуття як "утримувані для продажу". Банк проводить оцінку необоротних активів або категорій, що виводяться, класифікованих як предмети, призначені для реалізації. Під час цього процесу використовуються одне з двох значень: балансова вартість або справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж. У випадку виникнення подій або змін обставин, що вказують на можливе зменшення корисності необоротних активів або категорій, Банк відображає збиток від зменшення корисності при їхньому первісному оцінюванні та подальшому списанні їхньої вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж. Щодо запасів, для визначення вартості однорідних запасів, які були використані або реалізовані протягом звітного періоду та оцінки їхніх кінцевих залишків, Банк використовує метод ФІФО (перші вийшли - перші залишилися), за винятком паливно-мастильних матеріалів, для яких вартість розраховується за формулою середньозваженої вартості. Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Якщо активи придбані під заставу (майно, утримуване як застава), їхня собівартість оцінюється за справедливою вартістю на дату отримання застави. Ці активи згодом

класифікуються та визнаються як запаси, активи, утримувані для продажу, основні засоби або інвестиційна нерухомість. Нефінансові активи, відмінні від запасів, оцінюються на кожну звітну дату з метою виявлення ознак їх можливого зменшення корисності. Сума очікуваного відшкодування інших нефінансових активів визначається як більша з двох величин: справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж та вартість у використанні. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. Усі інші збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку чи збитку лише тоді, коли змінилися оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності визнається лише тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний.

2.4. Особливості матеріально-технічного забезпечення банку

Матеріально-технічні ресурси відіграють важливу роль у діяльності банку, забезпечуючи безперервність роботи фінансової установи. Таким чином, розуміння сутності матеріально-технічного забезпечення є надзвичайно важливим.

Основним завданням матеріально-технічного забезпечення є доставка необхідних ресурсів на конкретні виконувані операції або дії відповідно до укладених договорів. Крім того, матеріально-технічне забезпечення виконує дві основні ролі: зовнішню та внутрішню. Зовнішні функції визначають взаємодію банку з постачальниками, постачальницько-збутовими організаціями українськими або закордонними та державними установами. [3,11].

Таблиця 2.15 включає перелік завдань (дій), що відображають функції матеріально-технічного забезпечення.

Таблиця 2.15.

**Перелік основних завдань матеріально-технічного забезпечення
в розрізі його функцій***

Функції матеріально-технічного забезпечення	Основні завдання матеріально-технічного забезпечення
Нормування витрат матеріальних ресурсів	Розробка стандартів, встановлення витрат матеріалів згідно з встановленими стандартами, адаптація діючих нормативів, передача розроблених стандартів структурним підрозділам, вибір методів нормування, обґрунтування заходів для зменшення витрат матеріалів, аналіз нормативно-правового середовища – це комплекс дій, спрямованих на оптимізацію використання матеріальних ресурсів в активному робочому процесі банку
Визначення потреби у матеріалах	Планування потреб у матеріалах та обладнанні на рівні баку та його структурних підрозділах, створення оперативного-календарного графіка постачання, аналіз використання ресурсів, а також розробка річних та квартальних планів матеріально-технічного забезпечення є важливим комплексом заходів для забезпечення ефективного управління матеріально-технічним забезпеченням банку.
Організація матеріально-технічного забезпечення	Вивчення та обґрунтування стратегій здійснення закупівель ресурсів; розрахунок оптимальних обсягів замовлення ресурсів; визначення економічно доцільного розміру замовлення; узгодження цін та укладення контрактів; організація логістики для транспортування мтз; ведення контролю за кількістю, якістю та вчасністю поставок; розрахунок витрат на організацію закупівель та їх оптимізація – це лише декілька аспектів управління процесом закупівель.
Організація збереження матеріалів та їх видача структурним підрозділам	Розробка умов зберігання матеріальних ресурсів; вибір найбільш доцільної схеми постачання мтз; оптимізація розміщення.

* Джерело: з офіційного сайту Райффайзен банку [3,11]

Отже, матеріально-технічне забезпечення представляє собою систему обігу матеріально-технічних ресурсів які забезпечують банк необхідними для життя матеріалами.

Основним завданням банку в організації процесу матеріально-технічного-забезпечення є своєчасне, безперебійне і комплексне забезпечення ресурсами у відповідності зі встановленими плановими завданнями. Таким чином ділові зв'язки банку з постачальниками матеріальних ресурсів організовується як безпосередньо з підприємствами постачальниками, так і з територіальними органами постачання.

В першому випадку основним завданням є розвиток прямих довготривалих зав'язків, під якими розуміють таку форму господарських відносин, при якій конкретні умови поставок, асортимент, якість, терміни, взаємна матеріальна відповідальність та інші питання узгоджуються безпосередньо на основі прямих угод. [46]

Елементами матеріально-технічного забезпечення банківської установи є:

1) фірми, які забезпечують банки необхідною офісною технікою та обладнанням;

2) фірми, які забезпечують банки технологічним обладнанням та спеціальним програмним забезпеченням (автоматизовані банківські системи, системи міжбанківських розрахунків, дистанційного обслуговування клієнтів), центри технічного обслуговування. Дані елементи інфраструктури створюють необхідні умови для здійснення діяльності банку і забезпечують можливість його розвитку

Висновки до Розділу 2

Отже, банківська сфера в Україні динамічно переходить до цифрового середовища. Банки активно розвивають онлайн-і мобільні банківські послуги, включаючи мобільні додатки, електронний банкінг та безготівкові платежі, віртуальні картки. Уряд та Національний банк України впроваджують реформи у фінансовому секторі, зокрема, впроваджують нові нормативи та стандарти, що спрямовані на підвищення фінансової стійкості та захист прав споживачів.

Протягом останніх п'яти років (з 2018 по 2022 рік) в Україні відбувається поступове зменшення кількості банків, як показано на рис. 2.1. Станом на 01.12.2022 року кількість діючих банків знизилася до 67, що на 10 банків менше, ніж у 2018 році.

Відповідно порівняльного аналізу АТ «Райффайзен банк» 2021-2022рр. бачимо чітке зростання активів на 17,76% та зростання кредитів клієнтів на 49,7%.

Збільшення кредитів може бути пов'язане з активним залученням нових клієнтів. Райффайзен Банк зберіг лідерство в обслуговуванні клієнтів

агропромислового комплексу. Початок воєнних дій припав на посівну, не зупиняти її було важливо і для аграріїв, і для збереження експортного потенціалу країни. Так само як важливо було зберегти і вибудовані десятиками років відносини банку з клієнтами. Перші дні війни, як і весь рік, банк не зупиняв кредитування аграріїв за рахунок власних коштів та реалізації державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». Загалом, діяльність АТ "Райффайзен Банк" можна оцінити як ефективну, оскільки вона відповідає критеріям за показниками фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та прибутковості [40,41]

Діяльність банку можна характеризувати широким наданням різноманітних банківських послуг, включаючи кредитування, депозитні продукти, платіжні системи, інвестиційні послуги та інше, цифровими технологіями, які активно впроваджує для спрощення та полегшення доступу клієнтів до своїх фінансових операцій. Стабільність та надійність, увагою до клієнтів шляхом вдосконалення послуг та реагування на їхні потреби.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКУ НА ОСНОВІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

3.1 Виявлення проблем та основні напрямки удосконалення матеріально-технічного забезпечення банку

Однією з найважливіших проблем, з якою стикається бізнес в процесі розвитку, є матеріально-технічне забезпечення. Своєчасне постачання всіх матеріально-технічних ресурсів є необхідною умовою для досягнення високої продуктивності праці та виробництва продукції й надання послуг. Матеріально-технічне забезпечення відіграє важливу роль, особливо в умовах продукування інноваційних продуктів.

Банківська система є необхідною частиною національної економіки, розвивається відповідно до загальних соціально-економічних тенденцій сучасного світу. Таким чином, не дивлячись на традиційний консерватизм, що є характерним для банківської сфери як виду фінансової діяльності, комерційні банки активно впроваджують різнобічні інноваційні практики. Ми розглядаємо їх як важливий ресурс розвитку банківського бізнесу та підвищення його ефективності.

Фінансові інновації, які становлять значну частину інноваційної діяльності банків, включають не лише банківські, але й інші фінансові інструменти та технології. Банки, як суб'єкти підприємництва, впроваджують інновації не лише у фінансовій сфері, але й у технологічних, маркетингових, організаційних та інших видах своєї діяльності. Таким чином, інновації можуть розглядатися як банківські з точки зору суб'єкта, який їх впроваджує, і фінансові з точки зору сфери їхнього застосування.

Матеріально-технічне забезпечення банку покликане покривати всі потреби у необхідних ресурсах, які вимагає банківська діяльність. Забезпеченням необхідних ресурсів в банку займається відділ операційної підтримки, відділ інформаційних технологій та відділ фінансів. Злагоджена робота відповідно всіх

норм та правил забезпечує безперебійну роботу банку [40, 41]. Банк широко використовує програмне забезпечення (як елемент матеріально-технічного забезпечення), яке дозволяє, зокрема, провести необхідний аналіз всіх витрат, спланувати забезпечення та прорахувати потребу. Відповідно, у банківській установі формується унікальна банківська інфраструктура (рис. 3.1), яка є сукупністю елементів, що формують та забезпечують необхідні умови для функціонування банківської діяльності, матеріально-технічного забезпечення, організації банківських операцій і надання послуг, доведення банківських продуктів до потенційних клієнтів банків.

Рисунок 3.1. Елементи банківської інфраструктури

Матеріально-технічне забезпечення представлено у виробничій інфраструктурі банку та створює необхідні умови для здійснення виробничої

діяльності банків і забезпечує можливість її розвитку. Проте матеріально-технічне забезпечення є необхідною умовою формування посередницької інфраструктури, яка надає допомогу банкам у здійсненні банківських операцій; комунікаційної інфраструктури, яка забезпечує банки необхідною інформацією, здійснює інформування клієнтів про банківські послуги та формує сприятливий імідж банку; науково-методичної інфраструктури, яка сприяє підвищенню якості банківських послуг та ефективності функціонування банків за допомогою новітніх і прогресивних наукових досліджень; інфраструктури безпеки банківської діяльності, що сприяє безпеці банківського бізнесу, гарантує матеріальну компенсацію банку у разі протиправних дій з боку його працівників чи сторонніх осіб, нанесення шкоди банку тощо.

Важливим етапом для забезпечення ефективності банку є виявлення проблем та напрямки удосконалення матеріально-технічного забезпечення.

Нами ідентифіковані наступні основними проблеми матеріально-технічного забезпечення банківської установи в умовах цифрової трансформації економіки:

- захист даних клієнтів від кіберзагроз;
- застаріле обладнання та інфраструктура;
- неефективне управління запасами, витратами на обслуговування;
- недостатня увага до екологічних аспектів у матеріально-технічному забезпеченні;
- недостатній аналіз даних та процесів, неякісні рішення;
- відсутність стратегічного планування розвитку матеріально-технічного забезпечення.

В Райффайзен банку вважають, що ключовим аспектом матеріально-технічного забезпечення є інформаційна безпека, яка не тільки повинна захищати продукти й сервіси, а також має бути комфортною у використанні. А команди, які розробляють або продають продукти й сервіси банку, можуть продуктивно працювати з різних місць (рис. 3.1.). У сфері кібербезпеки це означає створення інструментів, правил і процесів, які враховують інтереси бізнесу та ІТ в обставинах, що постійно змінюються. Вдосконалення систем захисту, регулярне проведення

аудитів та оновлення кібербезпекових процедур – це основний шлях вирішення проблем з інформаційною безпекою.[10]

Історія матеріально-технічного забезпечення банків та захисту їх діяльності. Банки в містах Греції знаходились у торговельних кварталах; наприклад, в Афінах – в Агорі чи в Шреї, тоді як у Делосі, Кізіку та Ефесі банкіри мали свої власні будівлі. Необхідне для банкіра обладнання включало стіл, захищений від дощу та сонця тентом, під яким стояв банкір чи його працівник; стіл був обладнаний усім необхідним для здійснення платіжних та обмінних операцій. Банкіри також мали зразкову пробу металів та пробний камінь (щоб перевіряти срібло чи золото) для визначення золотого чи срібного вмісту монет і абак (рахівницю) – предмет для підрахунків, що використовувався греками з III ст. до н. е. Постійне оновлення обладнання, адаптація до сучасних технологій призвело до того що ми бачимо в сучасних банках. Технічне обладнання, яке використовується в діяльності банку, включає різноманітні системи та пристрої для забезпечення роботи банківських послуг та здійснення фінансових операцій. До найпоширенішого обладнання можна віднести: сервери та комп'ютери - Центральні сервери та робочі станції для обробки та зберігання великого обсягу банківської інформації, включаючи дані клієнтів, транзакції та іншу важливу інформацію. Банкомати та термінали самообслуговування, що дозволяють клієнтам проводити фінансові операції безпосередньо, такі як зняття грошей, перекази та інше. Системи безпеки, що включають в себе відеоспостереження, системи контролю доступу та інші засоби для захисту фізичних активів та безпеки клієнтів. Мережеве обладнання, наприклад маршрутизатори, комутатори та інше обладнання для забезпечення роботи мережі та зв'язку між різними відділеннями та підрозділами банку. Обладнання для друку документів - принтери, сканери та інше обладнання для обробки та друку фінансових документів та звітності. Спеціалізоване програмне забезпечення, яке включає в себе банківське програмне забезпечення для операцій та аналітики, системи кібербезпеки та багато іншого.

Неефективне управління запасами можливо вирішити:

- впровадженням систем управління, що базується на даних, яке дозволяє

прогнозувати та оптимізувати витрати;

- використанням сучасних систем управління запасами для оптимізації кількості матеріальних ресурсів, їхньої доставки та складування;

- автоматизацією процесів замовлення та контролю запасів, що дозволить ефективніше управляти потоками матеріалів.

АТ «Райффайзен банк» веде активну діяльність щодо забезпечення та підтримки здорового довкілля, проте у своїй діяльності використовує матеріали, які забруднюють навколишнє середовище. Райффайзен банк працюючи в умовах війни веде благодійну діяльність та спрямовує кошти на підтримку екології навколишнього середовища. На сайті банку можливо ознайомитися з інформацією, щодо того, що Райффайзен Банк започаткував нагороду Raif Green Leaf для своїх корпоративних клієнтів, що реалізують «зелені» проєкти зі значною екологічною складовою. Банк планує нагородити перших 30 клієнтів, які запроваджують та поширюють інноваційні технології для скорочення викидів, переробки відходів, підвищення ресурсоефективності та енергоефективності, сприяють розвитку циркулярної економіки та «зеленої» енергетики для сталого майбутнього України.

«Портфель «зелених» проєктів Райфу складає 1,5 млрд грн. Банк запровадив власну політику в сфері сталого розвитку (ESG) і активно підтримує проєкти, що мають позитивний соціальний та екологічний вплив. При наданні кредитування корпоративним клієнтам Райффайзен Банк категоризує та верифікує екологічні проєкти», – розповіла заступниця голови правління Райффайзен Банку Лариса Бондарева. За її словами, до пулу «зелених» інвестицій банку входять проєкти із будівництва біогазових заводів, переробки сільськогосподарських відходів, будівництва сонячних електростанцій. Банк профінансував проєкти з біорізноманіття, підтримує органічне виробництво тощо. [39].

Банк використовує екологічний папір для документів, використовує екологічні фарби для проведення ремонтів, чим виявляє турботу до співробітників та навколишнього середовища.

Для того щоб була можливість зняти гроші з банківського рахунку використовується пластикова картка. Банківські картки зазвичай виготовляються з

полівінілхлориду (PVC) або полікарбонату. Однак, найпоширенішим матеріалом для виготовлення карток є PVC (полівінілхлорид). PVC-картки є гнучкими, довговічними та досить стійкими до зносу, що робить їх популярними для виробництва банківських карток. Цей матеріал дозволяє створювати картки різного кольору, форми та забезпечує можливість друку на них тексту, фотографій та інших даних, необхідних для банківської ідентифікації. PVC-картки також володіють високим рівнем захисту від підробки та стійкістю до зовнішніх впливів, які можуть виникати при зберіганні у гаманці чи портфелі. Час розкладання PVC (полівінілхлорид) може бути від 100 до 1 000 років.

Наведена інформація засвідчує актуальність та необхідність вирішення проблеми екологічності матеріально-технічного забезпечення діяльності банку, прийняття рішення щодо збереження довкілля у частині зменшення використання пластикових карток та екологічності їх утилізації. Тобто, є нагальна потреба у розробці екологічної технології знищення карток або здачу карток на переробку. Переробка пластику може відбуватися у різних місцях та за різних умов. Ось декілька місць, де зазвичай відбувається переробка пластику:

1). У спеціалізованих переробних заводах: це основне місце переробки пластику, де великі обсяги відходів пластику переробляються на сировину для нових виробів. Тут пластик подрібнюється, миттєве та перетворюється у пластикові гранули або пластмасову сировину, яка потім може бути використана для виготовлення нових виробів.

2). У комунальних сміттєзвалах та переробних центрах: деякі комунальні сміттєзвалища мають установки для сортування сміття, включаючи пластик, який потім може бути направлений на переробку. Переробні центри часто використовуються для сортування, очищення та переробки відходів, включаючи пластик, перед їхньою подальшою обробкою.

3). У виробництві та підприємствах, які використовують відходи для внутрішнього використання: деякі компанії можуть мати власні системи переробки пластику для внутрішнього використання власних відходів, які виникають під час виробництва.

Переробка пластику може відбуватися на різних етапах циклу використання відходів, від збору та сортування до подальшої переробки в сировину для нових виробів. Важливо відзначити, що ефективність переробки пластику значно залежить від системи сортування, якості сировини та технології, що використовуються на переробних підприємствах. Отже, використання більш екологічно чистих матеріалів - це зменшення впливу на довкілля в процесі обслуговування. Недостатній аналіз даних можливо удосконалити застосуванням аналітики даних для виявлення слабких місць, оптимізація процесів з використанням результатів аналізу. Відсутність стратегічного планування розвитку матеріально-технічного забезпечення можна вирішити кількома шляхами.

Пропонуємо алгоритм удосконалення матеріально-технічного забезпечення банківської діяльності:

1. Аналіз та оцінка поточного стану матеріально-технічного забезпечення потребує оцінки існуючих ресурсів, технічних систем, обладнання, розуміння поточних проблем і слабких місць.
2. Визначення цілей і пріоритетів матеріально-технічного забезпечення. Визначити, які ресурси чи системи є найбільш критичними для діяльності та які аспекти потребують негайної уваги.
3. Бюджетування і фінансування: необхідно визначити ресурси (кошти), необхідні для реалізації стратегічного плану. Розробити бюджет та шляхи фінансування розвитку матеріально-технічного забезпечення.
4. Залучення фахівців і консультантів у сфері розробки ефективних стратегій удосконалення матеріально-технічного забезпечення.
5. Впровадження та моніторинг: реалізація стратегічного плану матеріально-технічного забезпечення потребує постійного моніторингу і контролю за її виконанням.

У матеріально-технічному забезпеченні підприємств можуть виникати різні проблеми, які можуть негативно впливати на їх ефективність та результативність.

Ось деякі типові проблеми, які можуть виникати в матеріально-технічному

забезпеченні підприємств:

- нестача ресурсів (матеріалів). Ця проблема може виникати через неефективне планування, проблеми з постачанням, недостатню співпрацю з постачальниками або недостовірну інформацію про попит. Нестача матеріалів може призвести до затримки виробництва, втрати замовлень та погіршення репутації підприємства;

- надмірна кількість запасів. Запаси матеріалів, які перевищують потребу підприємства, можуть призвести до зайвих витрат на зберігання, знецінення товарів, обмеження ліквідності та непотрібного використання простору;

- низька якість матеріалів. Непридатні або низькі якістю матеріали можуть призвести до виробничих проблем, дефектів продукції та зростання відсотку браку. Це може мати негативний вплив на якість продукції та задоволення клієнтів;

- відсутність ефективних систем управління запасами. Недостатні або неефективні системи управління запасами можуть призвести до недостачі або надмірності матеріалів, проблем зі замовленнями та постачанням, а також складських помилок;

- відсутність інформаційних систем та технологій. Використання застарілих або недостатньо автоматизованих інформаційних систем та технологій може ускладнити моніторинг, контроль та планування матеріальних ресурсів, що призводить до помилок, затримок та неефективного використання ресурсів;

- неспроможність адаптуватися до змін. Підприємства повинні бути готовими адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі, таких як зміни в попиті, технологічні інновації та регулятивні зміни. Неспроможність адаптуватися може призвести до простою виробництва, непродуктивності та втрати конкурентоспроможності.

Ці проблеми можуть бути розв'язані шляхом впровадження ефективних систем управління, використання сучасних інформаційних технологій, покращення співпраці з постачальниками та надання пріоритету оптимізації ланцюжка постачання.

Ці напрямки можуть служити основою для вдосконалення матеріально-

технічного забезпечення банку, забезпечуючи ефективну та надійну роботу банківських установ.

3.2. Удосконалення організації матеріально-технічного забезпечення АТ «Райффайзен банк»

Голови правління АТ «Райффайзен банку» Олександр Писарук визначив пріоритети розвитку банку: «Банк успішно рухається до мети стати технологічною банківською установою з простим та зручним обслуговуванням, лідером на ринку. Для банку трансформація – це люди та технології. Тому ми приділяли значну увагу команді, її розвитку та формуванню, реформі управлінських практик та впровадженню найсучасніших технологічних рішень» [40, 41]. Тож удосконалення матеріально-технічного забезпечення банку вбачаємо у запровадженні цифровізації окремих бізнес-процесів, що може включати різні напрями та стратегії. Серед основних шляхів удосконалення матеріально-технічного забезпечення банку виділяємо наступні:

1. Оптимізація процесів управління запасами:

- Використання цифрових систем для точного контролю запасів та автоматизації процесу замовлення матеріалів.
- Аналіз даних може допомогти визначити оптимальні рівні запасів та прогнозувати потреби.

2. Впровадження хмарних технологій: використання хмарних платформ для зберігання та обробки даних може забезпечити більшу гнучкість, масштабованість та безпеку, спрощуючи процеси зберігання важливих даних.

3. Розвиток кібербезпеки: врахування цифрових загроз і впровадження ефективних систем кібербезпеки для захисту фінансових даних, особистої інформації клієнтів та внутрішніх мереж банку.

4. Використання аналітики даних: використання аналітики та штучного інтелекту для збору та аналізу даних може допомогти виявити патерни в

ефективності матеріальних ресурсів та запропонувати покращення.

5. Автоматизація процесів: впровадження автоматизованих систем та роботизації деяких процесів, що дозволить зменшити людський вплив на деякі завдання та збільшити швидкість та точність виконання.

6. Покращення сервісу для клієнтів: використання цифрових інструментів для покращення взаємодії з клієнтами, включаючи онлайн-канали зв'язку, зручний інтерфейс мобільного банкінгу та інші цифрові сервіси.

7. Створення адаптивної інфраструктури: розробка та підтримка гнучкої інфраструктури, що легко адаптується до нових технологій та змінних вимог ринку.

Ці цифрові методи можуть допомогти банку покращити ефективність та гнучкість свого матеріально-технічного забезпечення, забезпечуючи кращий сервіс клієнтам та ефективне ведення бізнесу. На кінець кварталу, відповідальний співробітник кожного підрозділу банку має внести дані щодо наявності техніки в спеціальне програме забезпечення (ПЗ), відповідно якого можливо провести аналіз кількості техніки, відсотку зношеності з урахуванням щорічної індексації. Кількість нової техніки та техніки яка не придатна до використання та потребує списання з обліку. В дану програму внесені всі необхідні формули для розрахунків та аналізу технічного забезпечення банку.

Коефіцієнт фізичного зносу визначає ступінь зношення матеріальних активів і обладнання протягом певного періоду. Коефіцієнт фізичного зносу визначається за формулою:

$$\text{Коефіцієнт фізичного зносу} = \frac{\text{Вартість нового активу} - \text{Оцінена залишкова вартість}}{\text{Термін служби}} \quad (3.1)$$

де:

– *Вартість нового активу*: Це вартість активу на початку його використання або придбання.

– *Оцінена залишкова вартість*: Оцінка, яка вказує на приблизну вартість активу в кінці його терміну служби або вартість, яку актив буде мати після вичерпання його корисного життя.

– *Термін служби*: Це період, протягом якого актив очікується бути використаним.

Ця формула допомагає визначити рівень фізичного зносу та зміну вартості активу протягом його службового терміну.

Суб'єкти господарювання всіх форм власності мають право здійснювати щорічну індексацію балансової вартості основних фондів та нематеріальних активів на коефіцієнт індексації на початок звітного року, який визначається за формулою:

$$K = (i\%)/100, \quad (3.2)$$

де i – індекс інфляції за рік.

Якщо коефіцієнт індексації $K < 1$, індексація основних фондів не здійснюється. Якщо ж $K > 1$, підприємство повинно здійснити індексацію основних фондів і скоригувати їх балансову вартість на суму індексації.

Коефіцієнт придатності – відображає можливість подальшого використання основних фондів, ступінь невідшкодування витрат на формування основних фондів:

$$K_{\text{прид}} = \frac{B_{\text{зал}}}{B_{\text{перв}}}. \quad (3.3)$$

Норма амортизації визначається за допомогою одного з методів нарахування амортизації. Існують наступні методи нарахування амортизації:

1) прямолінійний метод - щорічно протягом усього терміну функціонування основних фондів амортизаційні відрахування розраховуються за однією нормою від первісної вартості:

$$H_a = \frac{B_{\text{перв}} - B_{\text{лікв}}}{B_{\text{перв}} \times T_{\text{сл}}} \times 100\%, \quad (3.4)$$

де $B_{\text{перв}}$ - первісна вартість основних фондів, грн.;

$B_{\text{лікв}}$ - ліквідаційна вартість основних фондів, грн.;

$T_{\text{сл}}$ - термін служби основних засобів.

Сума амортизаційних відрахувань (A) визначається наступним чином:

$$A = \frac{B_{\text{перв}} \times H_a}{100}. \quad (3.5)$$

2) метод зменшення залишкової вартості – використовується норма амортизації, розрахована за прямолінійним методом, але амортизаційні суми обчислюються не від початкової, а від залишкової вартості основних фондів.

3) метод прискореного зменшення залишкової вартості -використовується норма амортизації, розрахована за прямолінійним методом, збільшена в 2 рази, амортизаційні суми обчислюються від залишкової вартості основних фондів.

4) кумулятивний метод – характеризується більш високими нормами амортизації на початку амортизаційного періоду та поступовим їх зниженням в його закінченні. Визначення річних сум амортизації здійснюється в декілька етапів:

- визначається сума значень років експлуатації;
- обчислюється дріб від ділення років експлуатації до суми їх значень в зворотному порядку;
- відповідний дріб для кожного року перемножується на вартість основних засобів.

5) виробничий метод – заснований на тому, що функціональна корисність основних фондів залежить не від часу, а від результатів їх використання. При цьому строк корисного функціонування визначається обсягом продукції, який підприємство планує виготовити з використанням цих засобів праці.

Норма амортизації визначається наступним чином:

$$H_a = \frac{B_{\text{перв}} - B_{\text{лікв}}}{Q_{\text{пл}}} \times 100\%, \quad (3.6)$$

де $Q_{\text{пл}}$ – загальний обсяг продукції, який підприємство планує виготовити з використанням цих засобів праці, одиниць.

Сума амортизаційних відрахувань:

$$A = \frac{Q_{\phi} \times H_a}{100}, \quad (3.7)$$

де Q_{ϕ} – фактичний обсяг продукції, який підприємство виготовило з використанням основних фондів [47].

Відповідно консолідованого звіту (Додаток Є,Ж) [40,41] Станом на 31 грудня 2021 року нематеріальні активи за винятком гудвілу включали повністю амортизовані активи вартістю 476 415 тис. грн. (2020 р.: 408 369 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2021 року договірні зобов'язання щодо придбання нематеріальних активів становили 364 606 тис. грн. (2020 р.: 159 819 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2022 року нематеріальні активи за винятком гудвілу включали повністю амортизовані активи вартістю 451 650 тис. грн. Станом на 31 грудня 2022 року договірні зобов'язання щодо придбання нематеріальних активів становили 29 896 тис. грн.

Отже, банківське ПЗ має повне наповнення для контролю та розрахунків зношеності засобів, які використовує у своїй діяльності.

Проте в складських приміщеннях банку зберігаються засоби електронної техніки, що роками не експлуатуються але за своїми характеристиками придатні до використання: компютери, ноутбуки, допоміжні засоби до компютерної техніки, рахувальні машинки старого зразку, касове обладнання, меблі. Як рекомендація для банківської установи: проведення аукціонних благодійних продажів, передача техніки сирітським будинкам та малозабезпеченим сім'ям. Передача необхідного обладнання ЗСУ. Цими діями банк збільшить свою залученість в благодійності та підвищить рівень довіри серед клієнтів, що являється дуже важливим показником.

Організація матеріально-технічного забезпечення банку передбачає різні напрямки, які включають в себе ефективне управління ресурсами, запобігання втратам, забезпечення безпеки та оптимізацію процесів, зокрема:

1. Контроль якості: розвиток систем контролю якості матеріалів та обладнання для попередження виробничих дефектів, зниження відходів та підвищення надійності операцій.

2. Стратегічне планування: розроблення стратегічних планів з урахуванням ризиків, що стосуються матеріально-технічного забезпечення, а також аналіз розвитку технологій для підтримки банківських процесів.

3. Екологічна стійкість: розгляд впровадження екологічно стійких технологій та матеріалів для зменшення впливу на довкілля та забезпечення сталого розвитку.

4. Оптимізація вартості: постійний аналіз та оптимізація вартості матеріалів та технічного обладнання для забезпечення ефективного використання ресурсів.

Ці напрямки спрямовані на покращення управління, збільшення ефективності та зниження ризиків у сфері матеріально-технічного забезпечення банку.

Управління запасами – автоматизований процес, проходить з використанням спеціального програмного забезпечення, дає можливість зробити аналіз запасів матеріалів. Відповідно Постанови Національного банку України №534 «Про затвердження Положення про створення, зберігання та використання Національним банком України та банками, які залучаються до роботи в особливий період, резерву матеріально-технічних засобів для роботи в особливий період» резерв матеріально-технічних засобів створюється в обсязі місячної потреби в Національному банку та банках, які залучаються до роботи в особливий період відповідно до вимог цього Положення та місячні норми резервів матеріально-технічних засобів визначаються в потрібному обсязі відповідно до переліку підрозділів Національного банку та банків і кількості працюючого в них персоналу. Закупівля матеріально-технічних засобів здійснюється відповідно до законодавства України, розпорядчих актів Національного банку та внутрішніх документів банків. Заміщення резерву матеріально-технічних засобів здійснюється з метою вилучення з резерву засобів, термін використання яких закінчується.

Вилучення з резерву матеріально-технічних засобів оформляється у вигляді актів вилучення, які підписуються членами спеціальних комісій та особами, у підзвітності яких перебувають резерви матеріально-технічних засобів.[32]

Отже, банк для матеріально-технічного забезпечення використовує всі необхідні інструменти для забезпечення контролю та оптимізації всіх процесів. Допомагає докільню бути чистішим та безпечнішим для існування кожної людини.

3.3. Обґрунтування використання цифрових технологій в розвитку діяльності АТ «Райффайзен банк»

Частиною загальної трансформації Райффайзен Банку стала діджиталізація каналів обслуговування клієнтів. Пропонувалися нові послуги онлайн – і приватним клієнтам, і бізнесу корпораціям, якими можна скористатися у будь-який зручний час через мобільний додаток у смартфоні чи з комп'ютера. На кінець року інтернет-банкінгом Raiffeisen Online користувалися вже 1 млн приватних клієнтів банку. Голова правління АТ «Райффайзен банку» Олександр Писарук визначив, що важливим кроком у діджиталізації та віддаленому обслуговуванні бізнес та корпоративних клієнтів став розвиток віртуального відділення – наразі віддалені послуги надаються за близько 30 бізнес-процесами [40, 41]. Отже, використання клієнтами дистанційних каналів обслуговування набрало неабиякого розмаху не тільки в АТ «Райффайзен банк», адже мати під рукою такий серіс економить час. Проте обізнаність клієнтів діджитал технологій бажає бути кращим.

Міністерство цифрової трансформації України, «Дія. Цифрова освіта» провели загальнонаціональне опитування цифрової грамотності населення України. Динаміка 2019-2021рр. показує, що на 4% зросла частка осіб, які мають доступ до Інтернет, порівняно з 2019 роком. А також на 17% зменшилась частка тих, хто не підключає мережу Інтернет вдома через брак навичок його використання (зменшення частки тих, хто не вміє користуватись Інтернетом). Зменшується категорія «No skills», збільшується частка осіб з рівнем «Basic» і вище. При цьому, найбільш розвиненими з 2019 року залишаються інформаційні та комунікаційні навички. Динаміка зростання цифрових навичок у період 2019-2021 року +6,7% навички створення цифрового контенту; +3,5% комунікаційні

навички; +2,8% інформаційні навички; +2,6% навички вирішення життєвих проблем [54].

На нашу думку, банк виступає найкращим прикладом цифровізації, який міг би використати даний напрямок на покращення діджитал навичок своїх клієнтів, що дасть додатковий відсоток залученості клієнтів до онлайн сервісу та залученості нових клієнтів. Однією з пропозицій є:

- виконання окремими співробітниками у відділеннях функцій з допомоги та консультування клієнтів за напрямками онлайн-сервісу;
- впровадження виїзних навчальних тренінгів на підприємствах, які є клієнтами банку.

Транслювати через соціальні мережі про важливість в нинішніх умовах використовувати онлайн сервіси, адже вони допомагають вирішити нагальні питання.

Райффайзен банк активно використовує хмарні технології AWS (Amazon Web Services). AWS є дочірньою компанією Amazon.com, що надає платформу хмарних обчислень в оренду приватним особам, компаніям та урядам на основі платної підписки. На впровадження хмарних технологій банк щомісяця витрачає майже 12,7 тис.дол. Хмарні технології – це можливість використання обчислювальних ресурсів і пам'яті спільного пулу віддалених серверів. Наприклад, робота в Google Docs не потребує ані інсталяції цієї програми, ані зберігання файлів в пам'яті комп'ютера – все зберігається на серверах Google, а користувач отримує доступ до цих ресурсів за допомогою браузера. Купівля власних серверів – це великий одноразовий видаток, який може значно обтяжити бюджет суб'єкта господарювання, а оренда інфраструктури в хмарі потребує плати тільки за використані ресурси. Так завдяки «хмарі» капітальні витрати трансформуються в операційні. Одночасно з цим знижуються ризики, пов'язані з можливими невдачами ІТ-проектів. Якщо суб'єкт господарювання вкладає значні кошти в купівлю серверів для конкретного проекту, який згодом виявився невдалим, – він залишається з великими витратами та непотрібним обладнанням. А якщо суб'єкт господарювання орендує для цього проекту хмарну інфраструктуру, то може легко

відмовитися від обчислювальних потужностей, які стали непотрібними.

Ще одна фінансова перевага хмарних технологій – скорочення операційних витрат. Є можливість уникати не тільки капітальних витрат на придбання серверів, а ще й заощаджувати кошти, потрібні на утримання ІТ-інфраструктури. Крім цього, зменшується навантаження на співробітників власного ІТ-відділу – завдяки цьому спеціалісти зможуть присвятити більше часу вирішенню основних бізнес-задач [52].

Отже, використання хмарних технологій дає змогу банку надійно та безпечно зберігати дані, що є найважливішим аспектом в діяльності банківської установи. Рекомендуємо створити інформаційну памятку для користувачів клієнтського сайту про використання хмарних технологій, про їх важливість та безпечність; про те, що дані технології дають можливість зберігати дані клієнта під найвищою надійністю.

Користувача банківських послуг хвилює безпека використання онлайн сервісів та карток. Система управління інформаційною безпекою Raiffeisen Bank відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 27001:2013, про що свідчать отримані сертифікати, які розміщені на сайті з публічним доступом, та представлені на рис. 3.2.

Основними принципами Інформаційної безпеки АТ «Райффайзен банк» є:

- системний, комплексний, процесний та ризик-орієнтований підхід до забезпечення Інформаційної безпеки;
- безперервний процес удосконалення та розвитку Інформаційної безпеки, адаптація до нових інформаційних технологій та рішень;
- планування та реалізація рішень з Інформаційної безпеки як складової частини архітектури Інформаційних систем, сервісів та послуг;
- впровадження як превентивних заходів так і процедур оперативного реагування на непередбачені обставини;
- підтримка Інформаційної безпеки як частини корпоративної культури Банку та щоденного бізнесу [39].

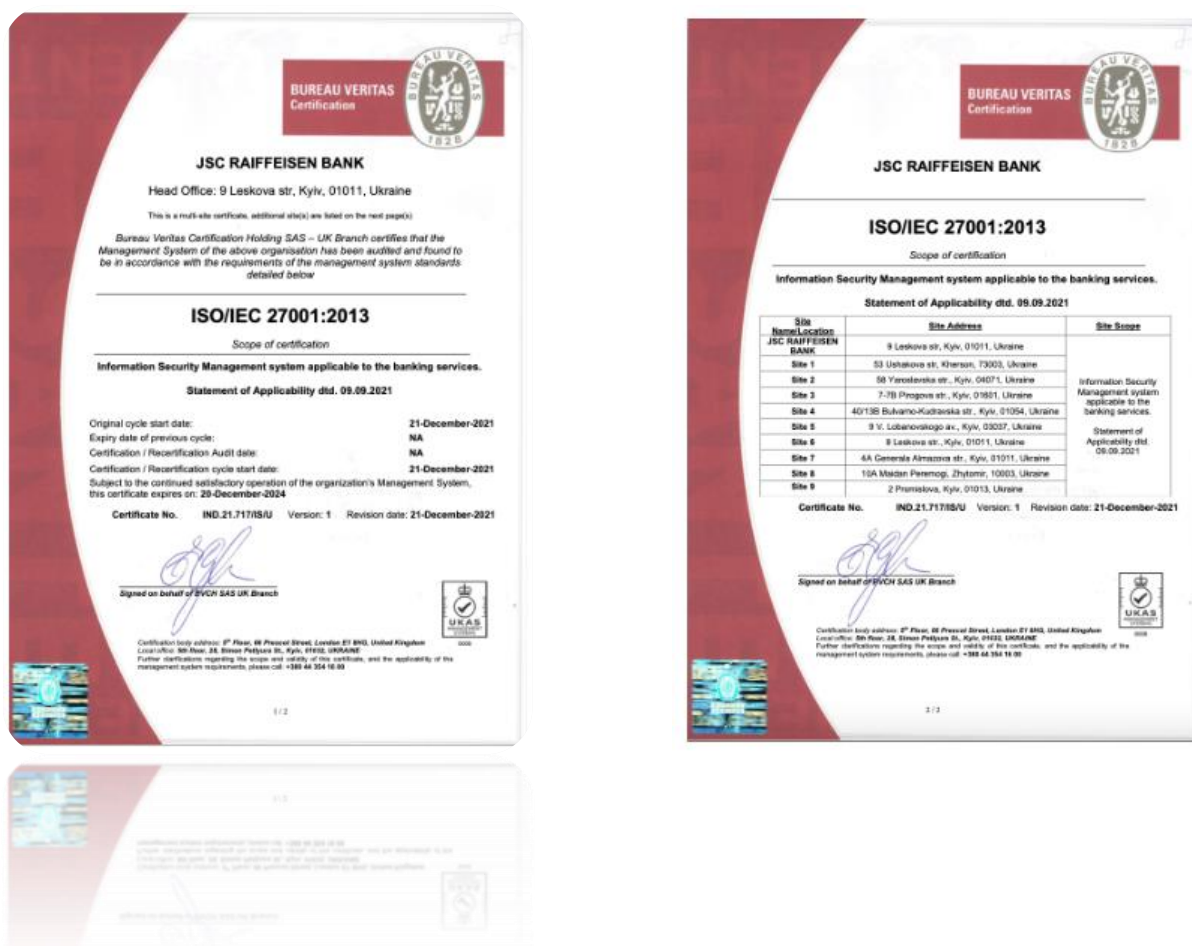

Рисунок 3.2 Сертифікати міжнародного стандарту ISO 27001:2013

Наявність міжнародних сертифікатів свідчить про те, що банк пройшов необхідну перевірку за всіма міжнародними нормами і правилами та довів що на будь яком етапі обробки даних, керування доступами співробітників, моніторингу, безпеки розробок продуктів, захисту інфраструктури банку, керування вразливостями, попередження шахрайства, навчання працівників захищені та надійно зберігаються.

На сьогоднішній день, Райффайзен банк у своїй діяльності, а саме у обслуговуванні клієнтів притримується відкритості, тобто у відділеннях світлий простір для клієнтів та відкриті каси. В нинішніх умовах багато клєнтів приходять дуже обуреними, і співробітники, а це в основному дівчата та жінки, є відкритою ціллю для протиправних дій, тому нами рекомендовано посилити фізичну охорону співробітників у відділеннях.

Важливим аспектом в корисуванні банківськими продуктами є наявність

дистанційних каналів обслуговування.

Сучасні потреби клієнтів в зручності та швидкості проведення фінансових операцій зумовлюють постійний розвиток та модернізацію мобільного та цифрового банкінгу, впровадження технологій штучного інтелекту та біометрії в банківському обслуговуванні. Передові технології навряд чи загрожують традиційному банківському бізнесу, однак вони сприятимуть модернізації вітчизняного банківського середовища, оптимізують бізнес-процеси та фінансові потоки, сформують нове бачення та розуміння сучасних потреб клієнтів у банківському обслуговуванні.

Висновки до розділу 3

Отже, однією з найважливіших проблем, з якою стикаються українські підприємства в процесі розвитку, є забезпечення матеріально-технічними ресурсами. Це є необхідною умовою для досягнення високої продуктивності праці та виробництва продукції з низькою собівартістю. Матеріально-технічне забезпечення відіграє важливу роль, особливо при розширенні виробництва, встановленні зв'язку між виробництвом і споживанням виробничих ресурсів.

Основним завданням підприємства в організації процесу матеріально-технічного-забезпечення є своєчасне, безперебійне і комплексне забезпечення ресурсами у відповідності зі встановленими плановими завданнями. Таким чином господарські зв'язки підприємства з постачальниками матеріальних ресурсів організовується як безпосередньо з підприємствами постачальниками, так і з територіальними органами постачання.

Матеріально-технічне забезпечення банку покликане забезпечувати всіма необхідними ресурсами банківську діяльність. Забезпеченням необхідних ресурсів в банку займається відділ операційної підтримки, відділ інформаційних технологій та відділ фінансів. Злагоджена робота відповідно всіх норм та правил забезпечує безперебійну роботу банку.

Банк широко використовує програмне забезпечення, яке дозволяє провести

необхідний аналіз всіх витрат, спланувати забезпечення та прорахувати дохід. Щодо матеріально-технічного забезпечення банківської сфери то головним регулятором є Національний банк України, відповідно організаційної структури яка розміщена на сайті <https://bank.gov.ua/> наявний Департамент забезпечення діяльності Національного банку, основними функціями якого є:

- організація господарського і матеріально-технічного забезпечення діяльності НБУ;

- організація створення належних та безпечних умов праці працівників НБУ, координація організаційних заходів з охорони праці, пожежної безпеки та охорони навколишнього природного середовища в НБУ;

- сприяння забезпеченню безперебійної роботи та належного стану систем інженерної інфраструктури будівель і споруд Національного банку та аналіз доцільності капітальних інвестицій на проектування, нове будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення та ремонт об'єктів, що належать Національному банку;

- моніторинг нерухомого майна, оформлення документів, що підтверджують право власності на об'єкти нерухомого майна НБУ;

- забезпечення реєстрації НБУ, як юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб-підприємців;

- забезпечення реєстрації речових прав НБУ на об'єкти нерухомого майна в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно;

- організація діловодного процесу в НБУ.

Використання хмарних технологій дає змогу банку надійно та безпечно зберігати дані, що є найважливішим аспектом в діяльності банківської установи.

Організація маеріально-технічного забезпечення підкріплена інноваціями і технологічним розвиток на всіх етапах доставки матеріалів та послуг.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі було проведено дослідження матеріально – технічного забезпечення загалом та визначено, що важливим аспектом для функціонування та розвитку будь-якого підприємства є забезпечення його необхідними ресурсами, а саме матеріально-технічною базою, без якої підприємство не буде функціонувати.

Матеріально-технічне забезпечення – це процес в якому складається пропорція між попитом і пропозицією. Становить процес забезпечення підприємства всіма необхідними матеріалами та послугами, які необхідні для безперебійного функціонування бізнесу.

Матеріально-технічне забезпечення розвивалося поетапно від обмеженого функціоналу до сьогодення, коли бізнес являється економічною складовою розвитку та рушійною силою.

Проблемою вітчизняного матеріально-технічного забезпечення являється надмірне накопичення запасів, у той час, у економічно розвинених країнах стали поширюватися прогресивні системи постачання, такі як "канбан" та "Точно вчасно" (Just in Time), спрямовані на конкретні потреби виробництва. Чи можливо цю практику використовувати для наших підприємств, думаю не вдасться лише через те, що ремонт доріг України бажає бути кращим.

Банківська сфера теж потребує матеріальних ресурсів для повноцінного функціонування. На мою думку банк є найяскравішим прикладом використання сучасних технологій і кожен клієнт має змогу доторкнутися до розвитку та крокувати разом з неймовірним світом діджиталізації. Що ми маємо на сьогодні, це мобільний банкінг (застосунки), це новітні банкомати та цифрові (віртуальні) картки, це використання штучного інтелекту, це використання хмарних технологій. Нещодавно, 23 листопада Райффайзен банк став генеральним партнером конференції Forbs Tech 2023. Захід був присвячений глобальним технологічним трендам та їх впливу на різні сфери життя. Цитата Енкелейд Зотай, СІО Райффайзен банк «Цифрова трансформація – це не просто перехід до нових технологій, це стратегічний крок у майбутнє, який вимагає неабиякої відваги та новаторського

підходу, мова не лише про впровадження технологій, а про зміну культури та менталітету в організації».

Над забезпеченням необхідних ресурсів в АТ «Райффайзен банк» працює відділ інформаційних технологій, операційної підтримки та фінансів. Кожен з яких забезпечує той ресурс, який дозволяє банку розвиватися та займати лідируючі місця та нарощувати прибутки.

Історія банку розпочалася з 1992 року та продовжується до цього часу, про те вже несе інші цінності, та має нові місію. В рейтингу стійкості займає лідируючі місця, про що свідчить проведений аналіз в першому розділі магістерської роботи.

Для аналізу матеріально-технічного забезпечення банку було розглянуто фінансовий звітність, що представлена на офіційному сайті банку raiffeisen.ua.

Аналіз показав зменшення відділень банку та скорочення кількості працівників, про те доходи не знизилися а навіть зростають, що свідчить про правильне ведення бізнесу та використання тих інструментів, що допомагають збільшувати клієнтську базу та розширяти лінійку банківських послуг.

Для загальної картини діяльністю банку був проведений фінансовий аналіз з 2020 по 2022рр. та було визначено, що наприклад, незважаючи на зниження прибутку АТ "Райффайзен Банк" досяг другого за величиною фінансового результату в українській банківській системі. Такий позитивний фінансовий результат було досягнуто завдяки процентним та комісійним доходам, а також результатам торговельної діяльності.

Удосконалення матеріально-технічного забезпечення банку за допомогою цифрових методів може включати різні напрями та стратегії.

Використання цифрових систем для точного контролю запасів та автоматизації процесу замовлення матеріалів. Аналіз даних може допомогти визначити оптимальні рівні запасів та прогнозувати потреби. Використання хмарних платформ для зберігання та обробки даних може забезпечити більшу гнучкість, масштабованість та безпеку, спрощуючи процеси зберігання важливих даних. Розвиток кібербезпеки: Врахування цифрових загроз і впровадження ефективних систем кібербезпеки для захисту фінансових даних, особистої

інформації клієнтів та внутрішніх мереж банку. Використання аналітики даних: Використання аналітики та штучного інтелекту для збору та аналізу даних може допомогти виявити патерни в ефективності матеріальних ресурсів та запропонувати покращення. Покращення сервісу для клієнтів: Використання цифрових інструментів для покращення взаємодії з клієнтами, включаючи онлайн-канали зв'язку, зручний інтерфейс мобільного банкінгу та інші цифрові сервіси.

Зробити висновок щодо організації матеріально-технічного забезпечення банку можна наступний:

Банк активно використовує сучасні технології для підтримки своїх операцій та забезпечення безпеки. Це включає в себе використання сучасних систем ІТ, кібербезпеки, аналітики даних та автоматизації процесів.

Матеріально-технічне забезпечення банку має сильний фокус на захисті даних клієнтів та інформаційних систем від кіберзагроз та зовнішніх атак.

Ефективне управління ресурсами: банк управляє своїми ресурсами (включаючи фізичні активи, обладнання та запаси) з використанням сучасних систем управління запасами та стратегій оптимізації вартості. Банківська галузь постійно вдосконалюється і змінює свої технології та процеси, щоб відповідати змінам у сфері фінансів та упереджати загрозам безпеки.

Банк включає елементи екологічної стійкості та відповідального використання ресурсів у свою стратегію матеріально-технічного забезпечення.

Банк розробляє стратегічні плани для забезпечення майбутнього розвитку, включаючи нові технології та оновлення існуючих систем.

Загалом, організація матеріально-технічного забезпечення банку вимагає не лише ефективних технологій, але й уваги до безпеки, стратегічного планування та постійного вдосконалення, щоб забезпечити надійність та ефективність у банківській діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вараксіна О.В., Касьян О.О., Шевченко В.Б. Теоретичні підходи до матеріально-технічного забезпечення підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 24. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/index>
2. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. [Електронний ресурс] / [Михайленко О.Ф., Євдокимова Н.М., Лозовик Ю.М. та ін.]; за заг. ред. Михайленко О.Ф.. – К.: КНЕУ, 2014. – 459 с. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Olena_Mykhailenko/publication/319112932_Planuvanna_i_kontrol_na_pidpriemstvi_Navcalnij_posibnik/links/59922cb4a6fdcc53b79b660f/Planuvanna-i-kontrol-na-pidpriemstvi-Navcalnij-posibnik.pdf
3. Гордійчук А.С., Стахів О.А., Кузнєцова Т.В., Збагерська Н.В. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства. Навч. посібник / за заг. ред. А.С. Гордійчука. – Рівне: НУВГП, 2012. – 256 с. – Режим доступу: <https://ep3.nuwm.edu.ua/1738/1/725555zah.pdf>
4. Азізова К.М. Управління активами і пасивами банку: сутність та методичні підходи / К. М. Азізова, Ю. С. Тисячна. – Економічний простір, 2016. – № 108. – С. 112–126
5. Губа М. О. Лінник А. О., Колесник Д. С. Розвиток небанків в Україні та світі. Регіональна економіка та управління. 2019. № 2 (24). С. 71-74.
6. Гулей А. І., Гулей С. А. Цифрова трансформація вітчизняного банківського середовища в умовах розвитку фінтех-екосистеми. Український журнал прикладної економіки. 2019. Том 4. № 1. С. 6-15.
7. Дудинець Л. А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. С. 794-798.
8. Єгоричева С.Б. «Стратегії інноваційної діяльності комерційних банків». Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. – Київ: Університет банківської справи НБУ, 2012 – 40 с.
9. Єгоричева С.Б. «Інноваційна діяльність комерційних банків: стратегічні

аспекти», Монографія, Полтава, ТОВ «АСМІ» 2010.; 348с.

10. Федик М.В. «Державне регулювання розвитку банківської інфраструктури в Україні». Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Львівський національний університет ім. І. Франка, 2015 – 23 с.

11. Король М. М., Співак В. О., Куліковська І. В. «СУЧАСНИЙ СТАН ПОКАЗНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ» Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023р.. Випуск 47. Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/47_2023ua/10.pdf

12. Гракова М.А. «Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства», Частина 2, Донбаська національна академія будівництва і архітектури, інститут економіки, менеджменту і права в будівництві, м. Миколаїв, 2013р.; 195с.

13. Дроботя Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. «Диджиталізовані інновації банківського бізнесу», Інтернет журнал «Економіка та суспільство». Випуск №23/2021 Режим доступу: <https://orcid.org/0000-0003-1163-8635>

14. Полчанов А.Ю., Городиський М.П., Дячек С.М., Литвинчук І.В., Виговська О.А., «Тенденції діджиталізації фінансово-економічної діяльності підприємств в Україні». Інтернет журнал «Економіка, управління та адміністрування», публікація від 06.04.2022р. Режим доступу: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/254543>

15. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2012. – 352 с.

16. Збагерська Н. В. Матеріально-технічне забезпечення підприємства: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / Н. В. Збагерська. – Р. : НУВГП, 2006. – 150 с.

17. Селезнєва Н. О. Сучасні проблеми забезпечення та використання матеріальних ресурсів на промисловому підприємстві / Н. О. Селезнєва // Комунальне господарство міст. – 2013. – №3. – С. 463–467.

18. Шафороста В.В. «Формування системи матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва в ринкових умовах (на прикладі ТОВ «Десна», Дипломна робота бакалавра.; Конотопський інститут Сумського

державного університету. – 2020р. – 37с.

19. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

20. Економіка підприємства: [Навчальний посібник] / [За ред. д-ра екон.наук, проф. Покропивного]. – К.: КНЕУ, 2007.- 457с.

21. Постернак В.О. Кредитні ризики банку та напрями їх мінімізації /Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра/ НУХТ.; Київ – 2012р.

22. Єлець О. П., Мілаєнко Я. Є. «Зміст матеріально-технічного забезпечення підприємства»; Запорізька державна інженерна академія (Україна). Режим доступу: https://confcontact.com/2015_04_25/2/2_elets_milaenko.html

23. Електронний ресурс Clarity Project Режи доступу:
https://clarity-project.info/edr/14305909#google_vignette

24. Бібліотека Букліб - Суть, функції, форми матеріально-технічного забезпечення. [Електронний ресурс].

25. Методичні вказівки НБУ з інспектування банків «Система оцінки ризиків» від 15.03.2004 №104: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>

26. Про затвердження Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Постанова №23 від 25.01.2012.

НБУ. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

27. Постанова НБУ «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» №250 від 20.06.2012р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-12#Text>

28. Закон України Про Національний банк України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

29. Закон України Про банки і банківську діяльність Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30 [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

30. Постанова НБУ №368 Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 28.08.2001р.; [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>

31. Постанова НБУ №56 від 25.04.2023 «Про затвердження Правил здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України в 2023 році» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0056500-23#Text>

32. Постанова № 534 від 08.11.2004 Про затвердження Положення про створення, зберігання та використання Національним банком України та банками, які залучаються до роботи в особливий період, резерву матеріально-технічних засобів для роботи в особливий період [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1502-04#Text>

33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»: наказ Міністерства фінансів України від 31.03.99р. №87. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.00р. №92. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.10.99р. №242. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

36. Управління ресурсами підприємства: [Навч. посібник] / [Під ред. к.е.н. Ю.М. Воробйова і д.е.н. Б.І. Холода]. – К.: Центр навч. літератури, 2009. – 288 с

37. Роман Корнилюк доктор економічних наук, фінансовий аналітик YouControl Головні тенденції банківського ринку за 12 місяців війни. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/13/697976/>

38. Meena M., Parimalarani G. Impact of Digital Transformation on Employment in Banking Sector. International Journal of Scientific & Technology Research. 2020. VOL 9. IS.1. PP. 4912- 4916 URL: <http://www.ijstr.org/final-print/feb2020/Is-Digital->

Transformation-Of-The-Banks-Enhances-Or-Diminishes-The-Employment-In-Banking-Sector.pdf (дата звернення: 02.12.2021)

39. Офіційний сайт АТ «Райффайзен банк» [Електронний ресурс]; Режим доступу: <https://raiffeisen.ua/>

40. Консолідована фінансова звітність та консолідований звіт про управління, НБУ.; 2022р. [Електронний ресурс]; Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBU_2022_consolidated_fsu.pdf

41. Консолідована фінансова звітність та консолідований звіт про управління, АТ «Райффайзен банк».;2018 - 2022р. [Електронний ресурс]; Режим доступу: <https://raiffeisen.ua/documents/zviti-banku/finansova-zvitnist-banku-zgidno-z-mizhnarodnimi-standartami-finansovoi-zvitnosti-zi-zvitom-auditor%D0%B0>

42. Національний банк України; Наглядова статистика [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#4>

43. Оподаткування підприємств. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nakaz.ua/ua/opodatкування-pidpriemstv>

44. Zvit_pro_praktiku_Stelmakh (1).doc, Національний університет Львівська політехніка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5199391/>

45. [Андрусенко Н. Дипломна робота на тему «Забезпечення ліквідності банку».; ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця.; Харків – 2022р. Режим доступу http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/27846/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D.%D0%9E.%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA_%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0.pdf](http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/27846/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D.%D0%9E.%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA_%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0.pdf)

46. Пояснювальна записка на тему «Управління матеріально-технічним постачанням на засадах логістики».; Бірківський Ю.Ю., 2020р., НУЗТ. Режим доступу: [MR_Birkivsky.pdf](#)

47. [Електронний ресурс] Режим доступу: [3.3. Знос та амортизація основних фондів - Бібліотека BukLib.net](#)

48. [Електронний ресурс] [finans.ua](#) _Стаття: _П'ять «технологій майбутнього»,

які використовують банки Режим доступу: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/5-tehnologij-jaki-vykorystovuut-banky>

49. [Електронний ресурс] Oracle Corporation Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Oracle_Corporation

50. [Електронний ресурс] Сайт <https://posibniki.com.ua/> «Бібліотека підручників та статей» 2022 рік наявна стаття «Тема 7. Матеріально-технічне постачання»

51. Огляд банківського сектору. Періодичні видання національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2022-08.pdf?v=4

52. [Електронний ресурс] Дія.Бізнес Режим доступу: <https://business.diia.gov.ua/cases/tehnologii/so-take-hmarni-tehnologii-i-ak-voni-mozut-dopomogti-vasomu-pidpriemstvu>

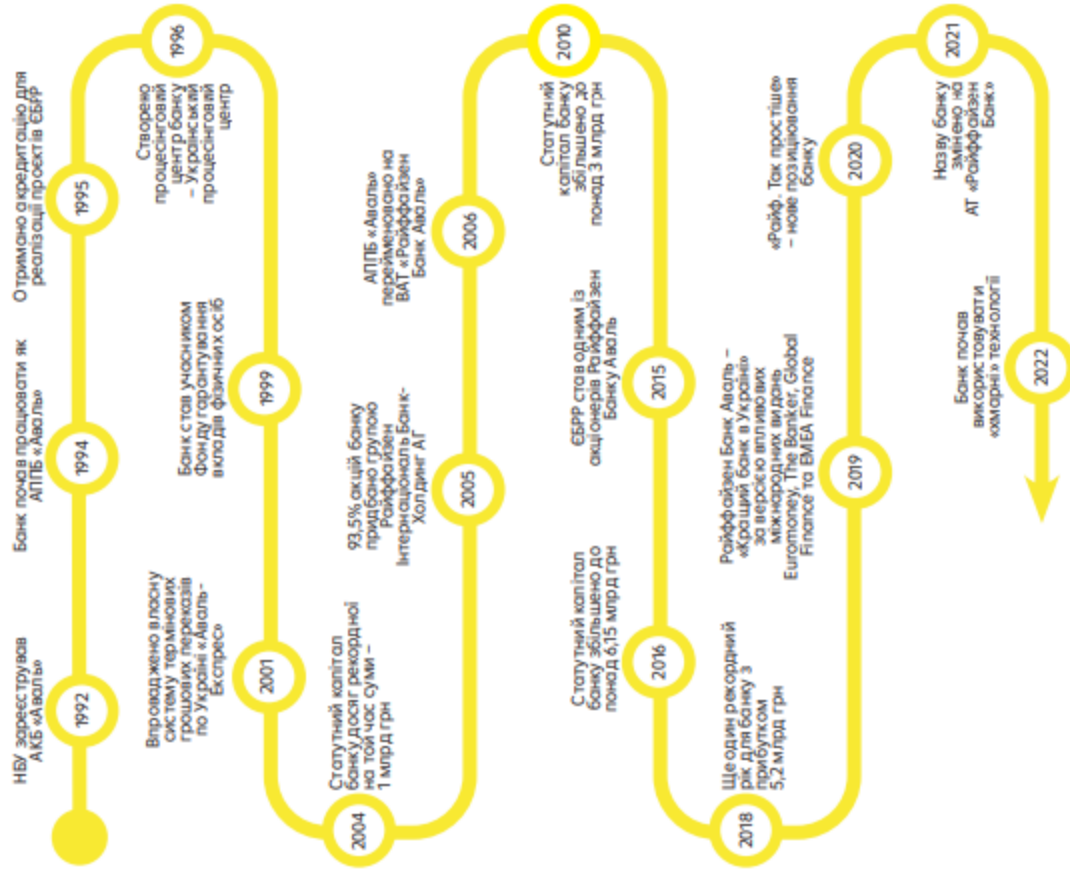
53. Максименко В.В., Обіход С.В. Обґрунтування соціального проекту з розвитку цифрових навичок в суспільстві. Тези Всеукраїнської науково-практичної он-лайн конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки. 15–19 травня 2023 року. Житомир: "Житомирська політехніка", 2023. С. 319-320.

54. Максименко В.В., Богоявленська Ю.В. Вплив сприйняття діджитал-технологій на соціально-економічний розвиток. Тези III Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу», 3-4 листопада 2022 року м.Житомир: «Житомирська політехніка», 2022. С.134

ДОДАТКИ

Коротка історія банку

Коротка історія банку

Приклад хмарних технологій Deutsche Bank

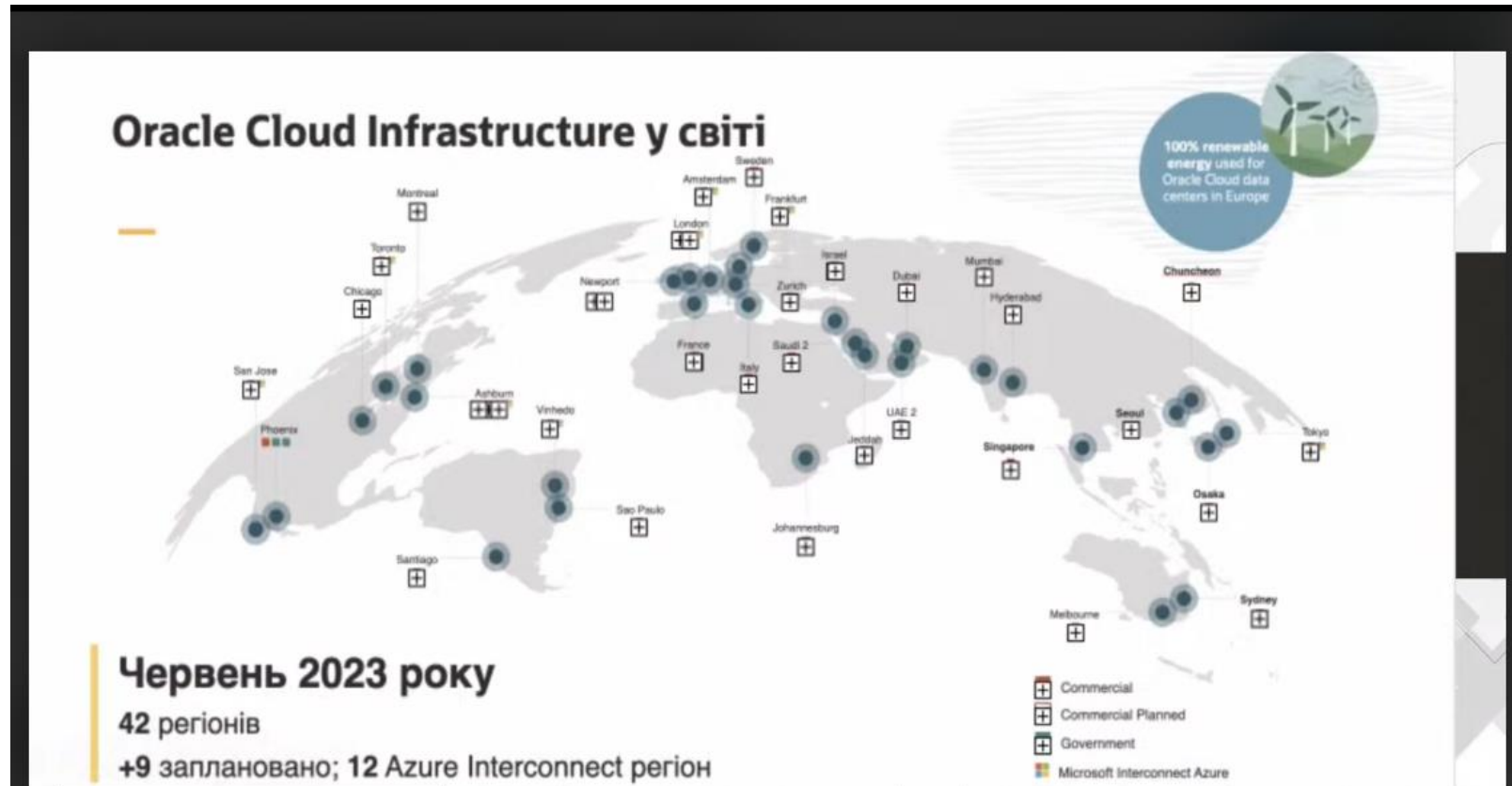
Deutsche Bank мігрує 10,000 БД Oracle та буде витрачати на їх підтримці на -50% менше енергії

- БД Oracle лежать в основі більшості програм Deutsche Bank і зберігають понад 40 петабайт даних.
- Deutsche Bank обрали Oracle Exadata Cloud@Customer у рамках консолідації щоб зменшити витрати та зберігати певні дані локально, щоб відповідати європейським правилам захисту даних.
- Багаторічна хмарна стратегія розвитку та інновацій яка розпочалась з 2020 року.

"Deutsche Bank aims to run 10,000 databases with 50% less energy".
Use Oracle Exadata Cloud@Customer to gain big cost savings and help meet sustainability goals.

Регіональне розширення по світу

Вартість використання хмарних технологій на прикладі Райффайзен банку

Приклад Райф

DWH моноліт на Оракл БД, сетап:

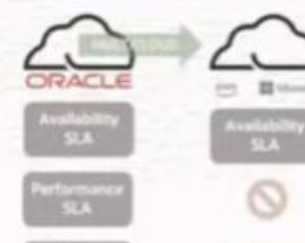
1. EC2: r5b.24xlarge та i3en.24xlarge, 75TB drive, 7.5GB\с Read, 0.3GB\с write. (active + standby in 2AZ Frankfurt).
> ЦПУ використання < 10% на primary.
2. Version: oracle 19
3. Disk > 8 дисків в страйпі, від 3К до 4К iops кожен
 - iops < 4000 per disk
 - < 35000 total IOPS
4. Backups: 2 full, 14 incremental, manual failover. Все на S3, 150TB.

Ціна за 744 годин на місяць = IaaS: \$8 688,58 + S3: \$3 969,02. **Total: \$12 657,60 через PAYG.**

1 Processor license DBEE = 2 OCPU = значна економія \$

RAC доступний тільки в Oracle = 2 node DB config

Exadata з 60+ унікальними функціями DB+HW

Додаток Д

Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення 2022-2021рр.

АТ «Райффайзен Банк»

Примітки до окремої фінансової звітності за 2022 рік

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

32. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз балансової вартості активів та зобов'язань згідно договірних строків їх очікуваного відшкодування або погашення (з певними особливостями щодо Кошти клієнтів зазначеними нижче). Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку за строками погашення наведена у Примітці 30 «Управління ризиками».

	2022 р.			2021 р.		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	32 123 557	-	32 123 557	25 761 762	-	25 761 762
Кредити та аванси банкам	39 011 615	67 165	39 078 780	10 468 349	598 640	11 066 989
Кредити та аванси клієнтам	46 609 263	15 103 694	61 712 957	46 594 764	22 028 754	68 623 518
Інвестиції в цінні папери	17 852 944	7 559 019	25 411 963	4 103 714	10 716 117	14 819 831
Похідні фінансові активи	29 944	291 576	321 520	21 463	81 489	102 952
Інвестиційна нерухомість	-	106 386	106 386	-	110 589	110 589
Основні засоби	-	2 370 967	2 370 967	-	3 040 132	3 040 132
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	1 975 794	1 975 794	-	1 438 788	1 438 788
Поточні податкові активи	113 291	-	113 291	-	-	-
Відстрочені податкові активи	-	51 485	51 485	(10 502)	13 259	2 757
Інші фінансові активи	2 932 826	-	2 932 826	1 294 378	-	1 294 378
Інші нефінансові активи	161 284	1 459	162 743	169 928	183	170 111
Загальна сума активів	138 834 724	27 527 545	166 362 269	88 403 856	38 027 951	126 431 807
Зобов'язання						
Кошти банків	2 385 128	-	2 385 128	202 885	399 963	602 848
Кошти клієнтів	142 978 526	501 458	143 479 984	106 789 739	339 593	107 129 332
Похідні фінансові зобов'язання	21 019	-	21 019	19 570	-	19 570
Поточні податкові зобов'язання	-	-	-	272 326	-	272 326
Забезпечення	385 392	197 457	582 849	85 794	87 626	173 420
Інші фінансові зобов'язання	1 632 954	195 412	1 828 366	1 433 305	327 179	1 760 484
Інші нефінансові зобов'язання	775 345	12 753	788 098	686 748	11 707	698 455
Загальна сума зобов'язань	148 178 364	907 080	149 085 444	109 490 367	1 166 068	110 656 435
Чиста сума	(9 343 640)	26 620 465	17 276 825	(21 086 511)	36 861 883	15 775 372

Звіт про фінансовий стан станом на 31 березня 2021 року

АТ «Райффайзен Банк Аваль»

Окрема проміжна скорочена фінансова звітність
за період, що закінчується 31 березня 2021 рокуЗвіт про фінансовий стан
станом на 31 березня 2021 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	31 березня 2021 р.	31 грудня 2020 р.
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	22 378 091	15 765 353
Торгові активи	8	2 429 357	4 486 222
Зобов'язаність кредитних установ	9	22 396 732	25 623 326
Кредити клієнтам	10	47 414 576	45 743 231
Активи, призначені для продажу		8 893	8 893
Інвестиційні цінні папери:	11		
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток		1 667	1 667
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		7 269 435	8 051 968
- за амортизованою собівартістю		2 218 156	2 248 273
Інвестиції в дочірні підприємства	20	49 155	49 155
Інвестиційна нерухомість		87 758	87 758
Основні засоби		3 082 476	3 133 519
Нематеріальні активи		900 114	891 618
Інші активи	12	624 431	1 196 234
Всього активи		108 860 841	107 287 217
Зобов'язання			
Торгові зобов'язання	8	6 941	29 678
Зобов'язаність перед кредитними установами	13	851 719	3 742 289
Зобов'язаність перед клієнтами		91 310 543	88 244 298
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		235 370	233 927
Відстрочені податкові зобов'язання		20 769	28 107
Резерви		142 670	346 341
Інші зобов'язання	12	2 347 476	1 968 901
Всього зобов'язання		94 915 368	94 395 541
Капітал			
Статутний капітал		6 154 516	6 154 516
Додатково сплачений капітал		3 033 598	3 033 598
Резерви переоцінки		975 085	1 021 118
Резерви та інші фонди		2 732 959	2 732 959
Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)		1 049 375	(50 575)
Всього капітал, що належить акціонерам Банку		13 945 473	12 891 676
Всього капіталі зобов'язання		108 860 841	107 287 217

Нематеріальні активи за винятком гудвілу* станом на 01.01-31.12.2022 року

Рух нематеріальних активів за винятком гудвілу був таким:

	Комп'ютерне програмне забезпечення	Ліцензії та франшизи	Нематеріальні активи на етапі розробки	Всього
Вартість				
1 січня 2022 р.	1 891 093	542 615	425 527	2 859 235
Надходження	357 837	144 883	370 719	873 439
Вибуття	(143 483)	(18 495)	(2 417)	(164 395)
Переміщення	505 080	3 412	(508 492)	-
31 грудня 2022 р.	2 610 527	672 415	285 337	3 568 279
Накопичена амортизація				
1 січня 2022 р.	(1 049 587)	(370 860)		(1 420 447)
Нараховано за рік	(277 086)	(50 006)		(327 092)
Вибуття	140 696	14 358		155 054
31 грудня 2022 р.	(1 185 977)	(406 508)		(1 592 485)
Залишкова вартість:				
1 січня 2022 р.	841 506	171 755	425 527	1 438 788
31 грудня 2022 р.	1 424 550	265 907	285 337	1 975 794

*Гудвіл — нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання найкращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл

Нематеріальні активи за винятком гудвілу станом на 01.01-31.12.2021 року

	<i>Комп'ютерне програмне забезпечення</i>	<i>Ліцензії та франшизи</i>	<i>Нематеріальні активи на етапі розробки</i>	<i>Всього</i>
Вартість				
1 січня 2021 р.	1 493 156	475 144	150 336	2 118 636
Надходження	409 041	53 956	399 572	862 569
Вибуття	(89 346)	(888)	(31 736)	(121 970)
Переміщення	78 242	14 403	(92 645)	-
31 грудня 2021 р.	1 891 093	542 615	425 527	2 859 235
Накопичена амортизація				
1 січня 2021 р.	(892 542)	(334 127)		(1 226 669)
Нараховано за рік	(244 912)	(37 613)		(282 525)
Вибуття	87 867	880		88 747
31 грудня 2021 р.	(1 049 587)	(370 860)		(1 420 447)
Залишкова вартість:				
1 січня 2021 р.	600 614	141 017	150 336	891 967
31 грудня 2021 р.	841 506	171 755	425 527	1 438 788

Станом на 31 грудня 2022 року нематеріальні активи за винятком гудвілу включали повністю амортизовані активи вартістю 461 624 тис. грн. (2021 р.: 476 415 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2022 року договірні зобов'язання щодо придбання нематеріальних активів становили 29 896 тис. грн. (2021 р.: 364 606 тис. грн.).

Витрати на виплати працівникам, інші адміністративні та операційні витрати 2022-2021рр.

Витрати на виплати працівникам, інші адміністративні та операційні витрати включають:

	2022 р.	2021 р.
Заробітна плата, премії та інші заохочувальні виплати	3 043 861	2 512 804
Нарахування на фонд заробітної плати	504 857	456 793
Витрати на виплати працівникам	3 548 718	2 969 597
Ремонт та обслуговування необоротних активів	817 753	582 738
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	340 099	260 487
Благодійна діяльність	217 252	9 207
Юридичні та консультаційні послуги	132 589	136 190
Витрати на інкасацію готівкових коштів	128 285	132 974
Послуги зв'язку	119 691	113 285
Охорона	73 964	78 154
Оренда та утримання приміщень	73 820	39 804
Витрати на утримання офісу	72 015	88 940
Операційні податки	50 570	51 853
Маркетинг та реклама	49 728	122 449
Ліцензії та роялті	30 244	52 708
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	29 515	34 544
Витрати на страхування	24 936	36 526
Навчання персоналу	22 173	38 240
Витрати на відрядження та відповідні витрати	21 439	15 570
Витрати на транспорт	13 513	10 277
Списання готівкових коштів, наявність яких є непідтвердженою	4 283	1 774
Пені та штрафи сплачені	712	181
Інше	39 625	72 188
Інші адміністративні та операційні витрати	2 262 206	1 878 089

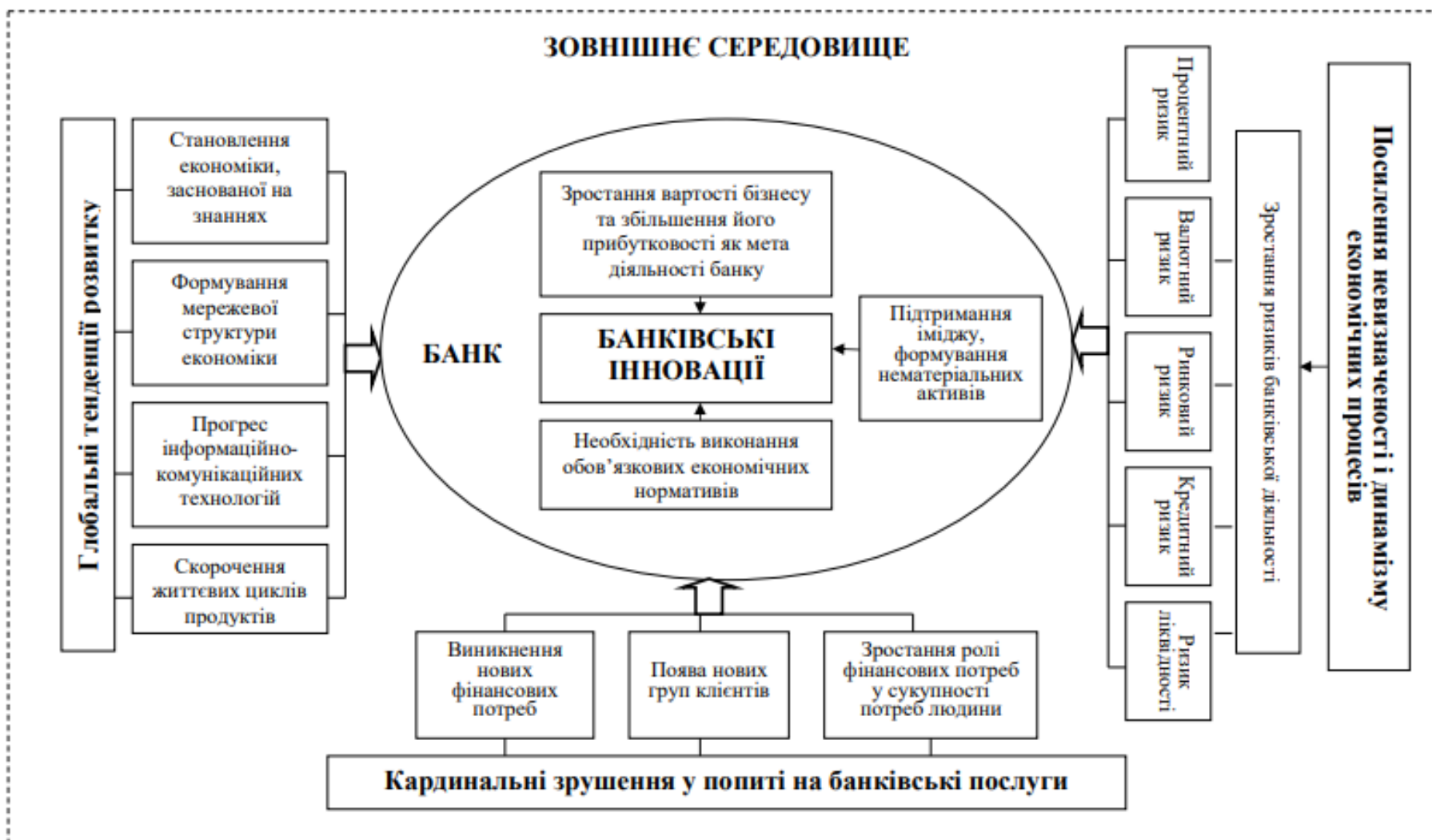
Інші адміністративні та операційні витрати включають наступні суми витрат, пов'язаних з договорами оренди (Банк-Орендар):

	2022 р.	2021 р.
Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою	38 501	338
Витрати, пов'язані з орендою малоцінних активів	28 256	30 696
Витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами	1 944	1 013
Витрати, пов'язані з договорами оренди	68 701	32 047

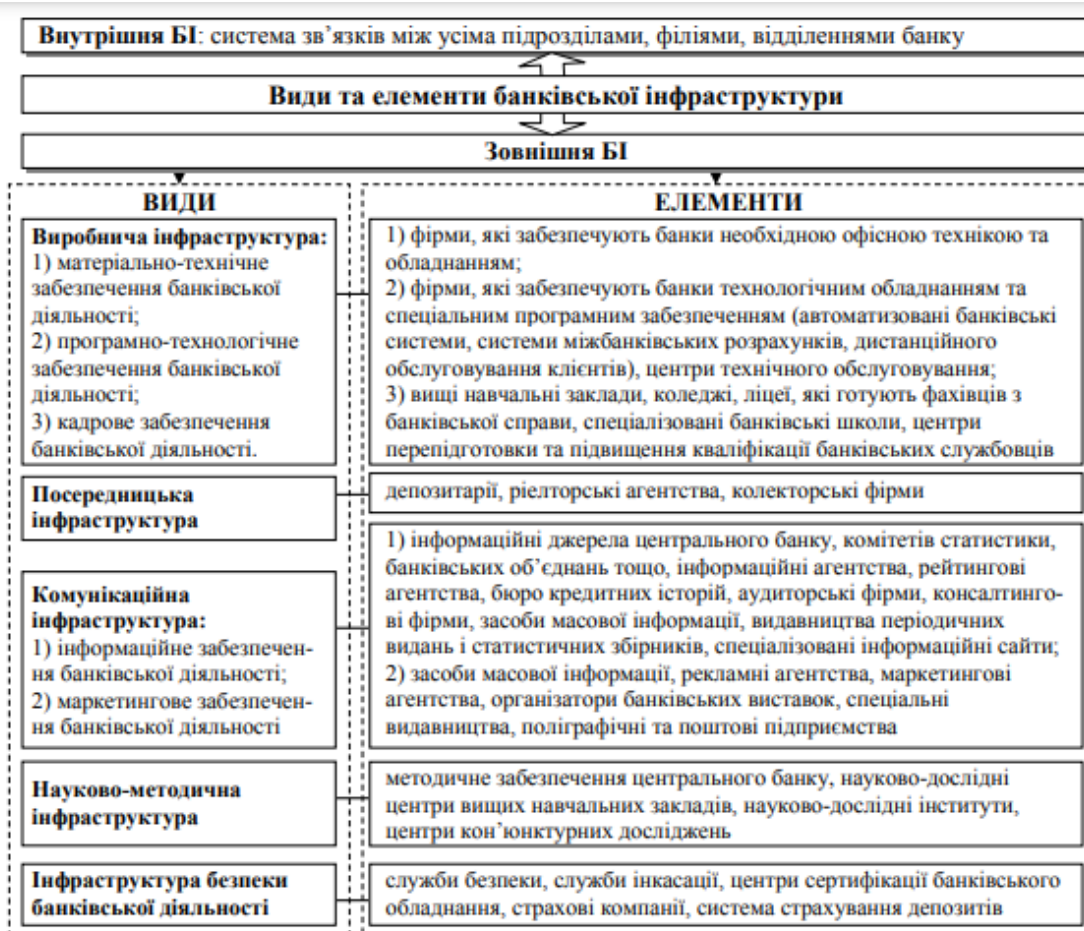
Основні показники діяльності банку на 31 грудня 2022 року, згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності

(в тисячах грн, якщо не зазначено інше)				
	2022	2021	Зміна	Зміна, %
Балансові показники				
Загальна сума активів	166 362 269	126 431 807	39 930 462	31,58%
Кредити та аванси банкам	39 078 780	11 066 989	28 011 791	253,11%
Кредити та аванси клієнтам	61 712 957	68 623 518	(6 910 561)	(10,07%)
Кошти банків	2 385 128	602 848	602 848	295,64%
Кошти клієнтів	143 479 984	107 129 332	36 350 652	33,93%
Субординований борг	-	-	-	-
Статутний капітал	6 154 516	6 154 516	0	0,00%
Загальна сума власного капіталу	17 276 825	15 775 372	1 501 453	9,52%
Звіт про прибутки				
Чистий процентний дохід	12 820 289	8 232 135	4 588 154	55,73%
Чистий комісійний дохід (витрати)	2 165 169	2 685 353	(520 184)	(19,37%)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	(9 458 268)	90 238	(9 548 506)	(10 581,47%)
Інші доходи	3 500 452	937 876	2 562 576	273,23%
Інші витрати	(6 987 457)	(5 993 455)	(994 002)	16,58%
Прибуток (збиток) до оподаткування	2 040 185	5 952 147	(3 911 962)	(65,72%)
Прибуток (збиток)	1 598 704	4 877 597	(3 278 893)	(67,22%)
Загальна інформація про банк				
Показник достатності регулятивного капіталу згідно з вимогами НБУ	18,62%	13,71%	4,91%	35,81%
Кількість відділень банку	385	388	(3)	(0,77%)
Кількість працівників (консолідовано)	5 504	6 736	(1 232)	(22,38%)

Причини виникнення інновацій у банківському бізнесі [8, 9]

Види та елементи банківської інфраструктури [10]

Доходи та витрати АТ «Райффайзен Банк» за 2020-2022 рр.

Стаття балансу	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Чисті процентні доходи	7 097 432	7 221 552	7 300 781
Комісійні доходи	4 593 322	5 312 425	5 656 484
Комісійні витрати	-2 119 746	-2 778 470	-3 039 703
Чисті комісійні доходи	2 473 576	2 533 955	2 616 781
Кредитні прибутки / (збитки)	648 780	273 430	-416 756
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з іноземними валютами:			
Торгові операції	344 240	412 099	369 848
Курсові різниці	-8 417	35 764	344 535
Чисті прибутки / (збитки) від операцій з торговими активами / зобов'язаннями	-37 245	100 448	-20 025
Чистий прибуток від операцій з фінансовими активами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	5	1 020	1 502
Прибуток, який виникає в результаті припинення визнання фінансових активів за їх справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-18 050	44 975	31 040
Чистий збиток від припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю	71 433	-8 549	-46 217
Чисті збитки від модифікації фінансових активів	-30 043	-34 051	-322 664
Інші доходи	118 877	116 753	111 998
Всього доходів	14 081 505	13 995 674	16 054 105
Витрати на персонал	-2 038 208	-2 434 741	-2 605 472
Знос і амортизація	-454 529	-693 085	-798 474
Інші адміністративні та операційні витрати	-1 733 011	-1 726 100	-1 558 022
(Зменшення) / відновлення корисності інших нефінансових активів та резерви	-67 478	40 924	19 753
Переоцінка інвестиційної нерухомості	2 163	0	4 605
Зменшення корисності активів, призначених для продажу	-1 579	0	-246
Всього витрат	-6 367 946	-6 219 963	-5 032 967
Прибуток до оподаткування	637 946	5 884 394	5 032 967
Витрати з податку на прибуток	-1 133 121	-1 050 119	-920 207
Прибуток за період	5 234 825	4 834 275	4 112 760

Додаток М

Фінансова звітність АТ «Райффайзен банк» за 2020 – 2022рр.

Стаття балансу	2020р.	2021р.	2022р.
1	2	3	4
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 765 353	25 761 762	32 067 376
Торгові активи	690 495	784 725	4 486 222
Заборгованість кредитних установ	7 630 836	10 176 266	25 623 326
Кредити клієнтам	45 840 195	68 600 612	61 685 909
Активи, призначені для продажу	20 848	11 804	8 893
Інвестиційні цінні папери:			
в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	4 466 635	2 708 198	6 066 462
за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 051 968	6 946 301	-
за амортизованою собівартістю	2 248 273	5 165 332	19 345 501
Інвестиції в дочірні підприємства	0	0	49 155
Інвестиційна нерухомість	110 349	94 878	70 780
Основні засоби	3 135 355	5 128 224	4 964 124
Нематеріальні активи	891 967	2 108 249	2 849 259
Інші активи	1 197 562	1 294 106	2 932 629
Всього активи	90 049 836	49 207 050	160 149 636

Стаття балансу	2020р.	2021р.	2022р.
1	2	3	4
Зобов'язання			
Торгові зобов'язання	6 955	1 252	29 678
Заборгованість перед кредитними установами	1 148 698	214 976	3 742 289
Заборгованість перед клієнтами	58 359 863	66 696 513	88 113 614
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	248 191	251 957	234 443
Відстрочені податкові зобов'язання	0	14 160	28 107
Резерви	163 432	12 090	148 341
Інші зобов'язання	2 182 607	2 405 322	1 981 368
Всього зобов'язання	62 109 770	69 736 270	94 277 840
Капітал			
Статутний капітал	6 154 516	6 154 516	6 154 516
Додатково сплачений капітал	3 033 667	4 725 244	1 476 247
Резерви переоцінки	837 802	1 004 663	1 021 118
Резервні та інші фонди	734 142	2 261 568	2 735 668
Нерозподілений прибуток	965 420	-735 274	-154 388
Всього капітал, що належить акціонерам банку	11 721 519	15 189 688	13 099 357
Частка неконтролюючих акціонерів	-30 426	-20 196	-16 067
Всього капітал	23 416 640	28 580 209	24 316 453
Всього капітал і зобов'язання	85 526 410	98 316 479	118 594 293